Ο ΜΙΚΡΟΣ ΗΡΩΣ

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 118]

« "Αχ! εἶπεν ἔξαφνα, δὲν λυποῦμαι διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ διὰ τὸν πατέρα μου διὰ τὴν μητέρα μου. Δὲν πρέπει νὰ μάθουν...

— Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ ἀφήσῃς νὰ ὑποπτευθοῦν... ἐπανέλαβα.

— Δὲν ἔχω ἐπίσης τὸ δικαίωμα, διὰ νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτόν μου, νὰ προξενήσω εἰς ἄλλον τὴν ζημίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἠθέλησα νὰ τὸν ἀπαλλάξω, ζημίαν, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐφ' ὅλης του τῆς ζωῆς, μοὶ εἶπεν ὁ Παῦλος. Ἀλλὰ πρέπει νὰ μὴ εἰξεύρουν εἰς τὸ σπίτι τί συνέβη.

— Ἀλλ' ὁποιος σε γνωρίζει, τῷ εἶπον, δὲν θὰ θελήσῃ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀντέγραψες ἀπὸ τὸ τετράδιον ἄλλου σὺ ὁ τόσον μεγαλόφρων καὶ τόσον ἐπιμελής

— Θὰ εἴπω ὅτι μοῦ συνέβη κάτι καὶ τὸ θέμα δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Δὲν θὰ μοῦ ζητήσουν λεπτομερεῖς πληροφορίας, σὺ δὲ ὁ ὁποῖος μὲ ἀγαπᾷς, διότι μ' ἀγαπᾷς ἀκριβῶς, δὲν θὰ εἴπῃς τίποτε. Ἂν δὲν ἦτο δύσκολον νὰ κάμνῃ κανεὶς τὸ καλὸν πολὺ ἀξίαν θὰ εἶχον ὅσοι το κάμνουν;»

Ὑπεσχέθην αὐτὸ τὸ ὁποῖον μοῦ ἐζήτησεν ὁ Παῦλος· Ἔπειτα δὲ ἐπεστρέψαμεν· ἡ Ἄρτεμις ἦτο εἰς τὸ παράθυρον μὲ τὸν Τιμολέοντα καὶ εἶδον ὅτι ἅμα ἐπλησιάσαμεν ἐκινήθησαν ὡς νὰ ἤθελαν νὰ εἰδοποιήσουν τινὰ ὅστις ἦτο ἐν τῷ δωματίῳ· ἠσθάνθην ἐν βάρος εἰς τὴν καρδίαν μου.

« Ὅλοι θὰ εἶνε αὐτοῦ» ἐψιθύρισα.

Ὁ Παῦλος μὲ παρετήρησε καὶ εἶδεν ὅτι ἤμην πολὺ τεταραγμένος.

— Ἔλα δά! εἶπε μὲ ἐλαφρὸν μειδίαμα ἐνθαρρύνσεως.

Διῆλθεν ἐμπρός. Ἡ θύρα τοῦ διαιτήματος ἠνοίχθη πρὶν ἀναβῶμεν, καὶ ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Ἀχιλλέως.

— Πόσον ἀργήσατε! Ἀπὸ τί προῆλθεν αὐτὴ ἡ ἀργοπορία; Πές μου γρήγορα, Παῦλε, εἶσαι εὐχαριστημένος, εἶσαι;..

— Σιῶπα! ἀνέκραξε πρὸς τὸν Ἀχιλλέα.

Ἡ Ἄρτεμις, ὁ Χαρίλαος καὶ ὁ Τιμολέων ἐπλησίασαν.

— Φίλοι μου, ἔπαθα ἓν δυστύχημα, εἶπεν ὁ Παῦλος, τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ ἔτρεμε διότι ὁ ἔντιμος χαρακτήρ του ἀπεστρέφετο τὸ εὐγενές, τὸ ἀξιοθαύμαστον ἐκεῖνο ψεῦδος. Ἓν ἀπὸ τὰ θέματά μου, ἀπερρίφθη. Ἀπέτυχα εἰς τὰς ἐξετάσεις μου, ἂς μὴ κάμωμεν πλέον λόγον δι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Διηυθύνθη πρὸς τὸ δωμάτιόν του, εἶτα δὲ στραφεὶς πρὸς ἡμᾶς εἶπε:

— Εἰπέτε το εἰς τοὺς γονεῖς μου!

Καὶ ἐξηφανίσθη.

— Τί σημαίνουν αὐτά; εἶπε κατάπληκτος ὁ Ἀχιλλεύς.

— Εἶνε φοβερὰ ἀδικία! ἀνέκραξεν ὁ Χαρίλαος.

— Ἐν τούτοις εἶμαι βεβαία ὅτι ἔκαμε τὸ θέμα του καλλίτερα ἀπὸ ὅλους, εἶπεν ἡ Ἄρτεμις.

Ὁ Τιμολέων παρετήρησε μὲ ἔκπληξιν:

— Δὲν θὰ πάρῃ τὸ βραβεῖον; καὶ γιατί;...

Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Καλλιάρχη εἰσῆλθον, ἀπὸ τὰ πρόσωπά μας δὲ ἐνόησαν ὅτι κάτι δυσάρεστον συνέβαινε.

« ΔΑΜΠΡΟ ΜΟΥ ΠΑΙΔΙ!.. » (Σελ. 131)

— Θεϊέ μου, ἐψέλλισα, ὁ Παῦλος ἔπαθε κάτι τι καὶ ἐκ τούτου τὸ θέμα του ἀπερρίφθη.

— Τί ἔπαθε;

— Ἐκίνησα τὴν κεφαλήν μου ἀντὶ ν' ἀπαντήσω.

— Ὤχ! ὁ καϊμένος μου ὁ Παῦλος! εἶπεν ἡ θεία μου· δι' αὐτὸ κρύπτεται; Ἄς ἔλθῃ ἴσα ἴσα νὰ τον παρηγορήσωμεν.

Ἀλλ' ἐδῶ ὁ Τιμολέων σφοδρῶς συγκινηθεὶς ἐξ ὅσων συνέδησαν ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ φωνάζῃ μὲ θρηνώδη φωνὴν ὡς νὰ εἶχον ἐπιβάλῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον βαρεῖάν τινα καὶ ἄδικον τιμωρίαν. Ὁ Παῦλος ἤκουσε τὸν θόρυβον ἐκεῖνον· ἐξῆλθε τοῦ δωματίου του κάτωχρος, ἀλλὰ μὲ ἀποφασιστικὸν ἦθος καὶ προύχώρησε πρὸς τοὺς γονεῖς του. Εἶδον ὅτι ἐπεθύμει νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδύνατο. Ἡ μήτηρ του ἐλκύσασα αὐτὸν πρὸς ἑαυτὴν τὸν ἐφίλησε περιπαθῶς, ὁ δὲ δυστυχὴς μου ἐξάδελφος ἐψιθύρισε:

— Εἶσθαι θυμωμένος, πατέρα, μαζί μου; σᾶς βεβαιῶ ὅτι δὲν πταίω ἐγώ.

— Σὲ πιστεύω, καλό μου παιδί, εἶπεν ἡ κυρία Καλλιάρχη· ἄς μὴ κάμωμεν πλέον λόγον δι' αὐτὸ σήμερον.

Καὶ ἔσφιγξε τὴν χεῖρα τοῦ υἱοῦ της.

Ὁ Τιμολέων ἐκρεμάσθη εἰς τὴν χειρίδα τοῦ Παύλου.

— Σ' ἐπείραξε κανένας; ἠρώτησε.

— Ὄχι, Τιμολέων μου, ὄχι.

— Ἀ! ἄ, νὰ ἰδοῦν τί θὰ πάθουν αὐτοί που θά σε πειράξουν, ἐξηκολούθησεν ὁ Τιμολέων δεικνύων τὸν γρόνθον του εἰς ἐχθροὺς ἀνυπάρκτους. Μὴ λυπᾶσαι, Παῦλέ μου.

— Δὲν λυποῦμαι πλέον ἀφ' ὅτου εἶμαι μαζί σας ἐδῶ.

Εἶδα πραγματικῶς ὅτι ἡ ἡσυχία ἐπανήρχετο ἐπὶ τῆς μορφῆς του.

Ἀνήγγειλαν ὅτι τὸ γεῦμα μᾶς ἐπερίμενεν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο εὔθυμον ὅπως εἴχομεν ἐλπίσῃ, ἀλλ' οὔτε πάλιν θλιβερόν. Ἕκαστος ἐζήτει τὴν εὐκαιρίαν ὅπως δείξῃ εἰς τὸν Παῦλον ὅσον τὸ δυνατὸν ζωηρωτέραν συμπάθειαν· ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ τόσον ξεμυαλισμένος συνήθως εἶχε γίνῃ διὰ μιᾶς προσεκτικός, ὀφείλω δὲ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ὑπὸ τὴν ἡσυχίαν τὴν ὁποίαν προσεπάθει νὰ διατηρήσῃ, ἠδύνατό τις νὰ μαντεύσῃ θλῖψιν ζωηροτέραν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν θλῖψιν τοῦ δυστυχοῦς φίλου μας.

Ὁ κύριος Καλλιάρχης ὅπως διασκεδάσῃ τὴν μελαγχολίαν μας ἀνήγγειλεν ὅτι ἔμελλε νὰ μᾶς ἀναγνώσῃ κάτι τι. Αἱ ἀναγνώσεις αὗται ἦσαν σπανία δι' ἡμᾶς ἀπόλαυσις· ὁ θεῖός μου ἐξέλεγε πάντοτε ἕνα ἐκ τῶν μεγάλων νεωτέρων συγγραφέων, περὶ τῶν ὁποίων οὔτε λέξιν μᾶς ἔλεγον εἰς τὸ σχολεῖον οἱ καθηγηταί μας. Μετ' ὀλίγον δὲ πράγματι μᾶς ἔκαμνε νὰ λησμονήσωμεν τὸν θυμόν μας καὶ τὴν λύπην μας.

Μόνον ὁ Τιμολέων ἐνεθυμήθη τὸ θλιβερὸν ἐπεισόδιον τῆς ἀπορρίψεως τοῦ θέματος ὅτε, καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεκοιμᾶτο εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Παύλου, τῷ εἶπε χαμηλοφώνως ὅτι, ὅταν μεγαλώσῃ, θά τῳ δώσῃ ἓν βραβεῖον πολὺ ὡραιότερον ἀπὸ ὅλα τὰ δῶρα τῶν σχολείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

Ὁ θεῖος Φίλιππος ἐν μέσῳ τῆς προσοχῆς τῶν ἀκροατῶν του ἐπανέλαβε τὴν ἀφήγησίν του ὡς ἕπεται.

Δύο ἡμέραι ἔμελλον ἀκόμη νὰ παρέλθουν μέχρι τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων, δύο ἡμέραι τρομεραὶ δι' ἡμᾶς ὅπως εἴμεθα τεταπεινωμένοι καὶ δυστυχεῖς ἐξ αἰτίας τῆς ἀποτυχίας τοῦ δυστυχοῦς μας Παύλου.

Ἡ πρὸς αὐτὸν ἐπιβληθεῖσα τιμωρία ἤθελε φανῇ σχετικῶς ἐλαφρὰ εἰς ἄλλον τινά, ἀλλ' ἦτο σκληροτάτη πρὸς αὐτὸν ὅστις ἦτο ὁ ἄριστος τῆς τάξεώς του, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς τύπος ἀξιοπρεποῦς καὶ φιλοτίμου χαρακτῆρος.

Πολλοὶ ἐκ τῶν συμμαθητῶν μας ἐχαίροντο βλέποντες αὐτὸν ταπεινωθέντα, πολλοὶ δὲ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς, οἵτινές τον ἠγαπῶμεν καὶ δὲν ἠθέλομεν τὸ κακόν του, ἠσθάνοντο ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ των εὐχαρίστησίν τινα βλέποντες ὅτι καὶ αὐτὸς ὑπέπεσεν εἰς τὰ ἴδια μὲ αὐτοὺς σφάλματα. Ταῦτα πάντα συλλογιζόμενος κατελαμβανόμην ἀπὸ τόσην θλῖψιν, κατὰ δὲ τοῦ Ἀνδρέα, ὅστις ἐδέχετο τὴν τοιαύτην θυσίαν, τόσην ὀργὴν ὥστε ἤμην ἕτοιμος ν' ἀποκαλύψω τὰ πάντα εἰς τὸν Ἀχιλλέα, ἀφίνων εἰς αὐτὸν τὴν φροντίδα νὰ μᾶς δικαιολογήσῃ.

Δὲν εἰξεύρω ἂν ὁ ἐξάδελφός μου ὑπόπτευσέ τι ἐκ τῶν σχεδίων μου, ἀλλὰ μὲ ἥσυχον μειδίαμα μοὶ εἶπε:

— Ὅ,τι ἔγινεν εἶνε καλῶς καμωμένο. Ἂν ἀποκαλύψωμεν τίποτε, θὰ καταστρέψωμεν τὸ μέλλον τοῦ φίλου μας, τὸν ὁποῖον ἠθέλησα νὰ σώσω, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ὠφεληθῶμεν ἡμεῖς τίποτε. Προτιμότερον νὰ εὐχηθῶμεν καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν Ἀνδρέαν, ὥστε τοὐλάχιστον ἡ θυσία μου νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς τὰ χαμένα.

Ἀνεχωρήσαμεν τὴν τελευταίαν στιγμὴν ὅπως μεταβῶμεν εἰς τὸ μάθημα. Ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχεν εὕρῃ δέκα προφάσεις, ὅπως ἀργοπορήσῃ· ἐκ τοῦ τρόπου δὲ μὲ τὸν ὁποῖον ἔσφιγγε τὸν γρόνθον του συσπῶν τὰς ὀφρῦς ἐμάντευσα ὅτι εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ ξυλοφορτώσῃ ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ μας ἀποτείνῃ ἀδιάκριτόν τινα λέξιν. Ὁ Χαρίλαος προηγεῖτο συρίζων ὅσον ἠδύνατο, ὅπως διασκεδάσῃ τὴν μελαγχολίαν του.

Πλησίον τοῦ ἐκπαιδευτηρίου γέρων τις καθηγητής, φίλος τῆς οἰκογενείας μας, μᾶς ἐσταμάτησε καὶ ἐφώναξε κατ' ἰδίαν τὸν Παῦλον.

— Τί διαδίδουν; ἠρώτησε. Μοῦ εἶπαν κάτι τι τὸ ὁποῖον δὲν ἐπίστευσα. Σὺ ὁ Παῦλος δὲν ἐπέτυχες εἰς τὸν διαγωνισμὸν διότι ἀντέγραψες τὸ θέμα τοῦ γειτονός σου;

Ὁ δυστυχὴς Παῦλος ἠσθάνετο ἀποστροφὴν πρὸς τὸ ψεῦδος, ἔγεινε κατακόκκινος, καὶ ἐψέλλισε λέξεις τινὰς ἀσυναρτήτους. Ὁ γέρων καθηγητὴς τὸν παρετήρησε μὲ ἔκπληξιν.

— Ἄς εἶνε, δὲν πειράζει, εἶπε μὲ τόνον ἐπιτιμητικὸν ἄλλη φορὰν διορθώνομεν τὸ σφάλμα μας.

Καὶ ἀπεμακρύνθη. Βεβαίως ἠσθάνετο συμπάθειαν πρὸς τὸν Παῦλον, ἀλλὰ δὲν εἶχε πλέον περὶ αὐτοῦ τὴν αὐτὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν εἶχε τὴν πρωΐαν.

Λέγομεν συνήθως ὅτι ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς μας, μᾶς παρηγορεῖ πολλάκις διὰ τὰς ἀδίκους κρίσεις τῶν ἄλλων· ἀλλ' ὅταν ἡ κρίσις αὕτη προέρχεται ἀπὸ πρόσωπον ἀγαπητόν, τοῦ ὁποίου ἠθέλομεν νὰ ἔχομεν τὴν ἐκτίμησιν, ἡ λύπη τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα εἶνε ἀληθὴς καὶ πραγματική.

— Κάμε τὸ χρέος σου καὶ ἄς γίνῃ ὅ τι θέλῃ, εἶπεν ὁ Παῦλος προσπαθῶν νὰ φανῇ ἀτάραχος καὶ φιλόσοφος.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε κανεὶς φιλόσοφος εἰς τοιαύτην ἡλικίαν καὶ ἂν ἀκόμη μέλλῃ νὰ γίνῃ βραδύτερον· ὁ δυστυχής μου λοιπὸν ἐξάδελφος ἦτο πολὺ λυπημένος.

Εἰς τὸ διάλειμμα τὰ παιγνίδια ἐξηκολούθησαν μὲ τὴν συνήθη ζωηρότητα· καὶ ὁ Παῦλος ἔλαβε μέρος εἰς αὐτά, οἱ δὲ συμμαθηταί μας, παραδεδομένοι εἰς τὰς συγκινήσεις τοῦ παιγνιδίου, δὲν εἶχον καιρὸν νὰ σκεφθῶσι τὴν προσβολὴν τὴν ὁποίαν εἶχε πάθῃ ὁ Παῦλος.

Εἷς μόνος ἐσυλλογίζετο περὶ αὐτῆς ἀδιακόπως· ὁ Ἀνδρέας, τὸν ὁποῖον παρετήρουν μὲ προσοχὴν ἐφ' ἧς στιγμῆς ἐξῆλθομεν εἰς τὸ διάλειμμα, μᾶς ἀπέφευγεν ἐπιμόνως. Ἐγώ, μὴ δυνάμενος νὰ τῳ ὁμιλήσω ὅπως ἤθελον, τὸν ἄφινα ν' ἀπομακρύνηται· ὁ Παῦλος δὲν ἐφαίνετο προσέχων εἰς αὐτόν. Οὔτε ἅπαξ δὲν ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν τὸ βλέμμα του.

Ἐν τούτοις ὅτε ὁ κώδων μᾶς ἐκάλεσεν εἰς τὸ μάθημα, ὁ Ἀνδρέας πρὸς μεγάλην μου ἔκπληξιν, ἐπλησίασε τὸν ἐξάδελφόν μου, ὅστις εἶχε μείνῃ ὀλίγον ὀπίσω· ἔτεινα τὸ οὖς μου προσεκτικῶς ὅπως ἀκροασθῶ.

— Ἤθελα νὰ σου ὁμιλήσω, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, ἀλλὰ δὲν ἐτολμοῦσα· Εἰξεύρω ποίαν ἰδέαν θὰ ἔχῃς δι' ἐμέ... Ἐδέχθηκα ἀπὸ σὲ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον βεβαίως σὺ δὲν θὰ ἐδέχεσο ἀπὸ ἐμέ.

— Ἀπατᾶσαι, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος ἂν εὑρισκόμην εἰς τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεσαι ἀπέναντι τῶν γονέων σου, ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ ἔκαμνα ὅ τι κάμνεις σύ.

Ἐν τούτοις ἔβλεπον ὅτι ὁ Ἀνδρέας ἐγίνετο ὁλονὲν ὠχρότερος· οἱ συμμαθηταὶ ἐπλησίασαν.

— Ὁ Ἀνδρέας συλλυπεῖται τὸν Παῦλον διὰ τὴν ἀποτυχίαν του! εἶπεν εἷς.

— Τοῦτο δὲν εἶνε εὐγενὲς ἐκ μέρους νικητοῦ, προσεῖπεν ἄλλος.

Ἡ ταραχὴ τοῦ Ἀνδρέα ηὔξησεν ἀκόμη περισσότερον.

— Σήκωσε τὴν κεφαλήν σου, τῷ εἶπεν ὁ Παῦλος, μᾶς βλέπουν!

Καὶ ἠνώθη μετὰ τῶν ἄλλων συμμαθητῶν οἵτινες μετέβαινον εἰς τὸ μάθημα.

Ὅπως ἀπομακρύνωσι πᾶσαν ἐδυνήρὰν ἀνάμνησιν εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου, οὐδεὶς ἐκ τῆς οἰκογενείας του ἠρώτησεν αὐτὸν τί εἶχε συμβῇ ἐν τῇ Ναυτικῇ Σχολῇ. Πολὺ λοιπὸν ἐξεπλάγημεν ὅτε τὴν ἐπαύριον κυριακήν, τὴν ὥραν τοῦ περιπάτου τοῦ Λυκείου, ὁ Ἀνδρέας, ὅστις εἶχε φύγῃ βεβαίως, ἐφάνη αἴφνης εἰς τὴν αὐθουσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤμεθα ὅλοι συνηγμένοι.

Προὐχώρησε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν κύριον Καλλιάρχην.

— Κύριε, τῷ εἶπε, ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος ἀπέτυχεν εἰς τὰς ἐξετάσεις του. Εἶχα ἀντιγράψῃ τὸ θέμα του, καὶ κατηγόρησαν αὐτὸν ὅτι ἀντέγραψε τὸ ἰδικόν μου. Ἐδέχθην τὴν ἀφοσίωσίν του καὶ τὴν σιωπήν του, μόνον καὶ μόνον διότι ἐσυλλογίσθην τὴν μητέρα μου, ἀλλὰ αἰσθάνομαι ὅτι ἔπραξα κακῶς. Τόσον πολὺ λυποῦμαι διὰ τὸ σφάλμα τὸ ὁποῖον ἔκαμα, ὥστε ἦλθα νὰ σας παρακαλέσω νὰ με συγχωρήσητε διὰ τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ἐπροξένησα εἰς τὸν υἱόν σας.

Ὁ κύριος Καλλιάρχης ἐστράφη ἔκπληκτος πρὸς τὸν Παῦλον:

— Λαμπρό μου παιδί!.. εἶπεν.

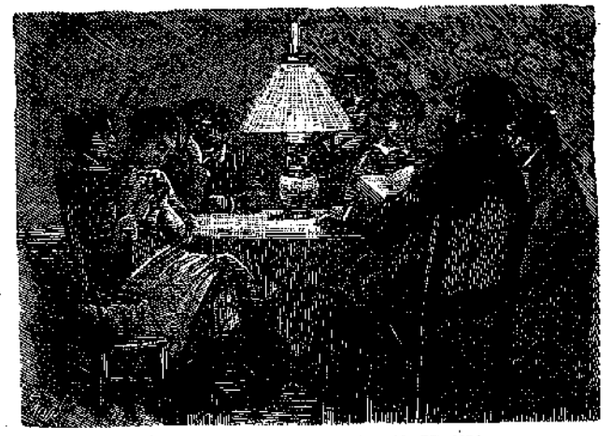

• Αἱ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΑΥΤΑΙ ΗΣΑΝ ΣΠΑΝΙΑ ΔΙ' ΗΜΑΣ ΑΠΟΛΑΥΣΙΣ (Σελ. 130)

Ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχεν ἤδη ὁρμήσῃ πρὸς τὸν ἀδελφόν του;

— Καὶ ὑπέφερες νὰ σε κατηγοροῦν ὅτι σὺ ἀντέγραψες;.. ἀνέκραξε. Ἄ! εἶσαι γενναιότερος ἀπὸ ἐμέ.

Οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν πλήρεις δακρύων καὶ οἱ ἰδικοί μας ἐπίσης.

— Τώρα πλέον ἄλλο τι δὲν ἐπιθυμῶ παρὰ νὰ γίνῃς δεκτὸς εἰς τὴν Σχολήν, εἶπεν ὁ Παῦλος εἰς τὸν Ἀνδρέαν· τὸ μυστικὸν αὐτὸ θὰ μείνῃ μεταξύ μας..

— Δὲν θέλω νὰ ἔμβω εἰς τὴν Ναυτικὴν Σχολήν, διότι δὲν εἶμαι ἄξιος, ἀπήντησεν ὁ Ἀνδρέας· θὰ γράψω εἰς τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπήν, θὰ ἐκθέσω τὴν ἀλήθειαν...

— Ἂν το κάμῃς αὐτό, Ἀνδρέα, σοῦ δίδω τὸν λόγον μου ὅτι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν δὲν θά σου ὁμιλήσω πλέον.

— Καϊμένο παιδί, προσεῖπεν ὁ κύριος Καλλιάρχης, θὰ χάσῃς τὴν θέσιν σου χωρὶς νὰ δώσῃς εἰς τὸν υἱόν μου τὴν ἰδικήν του. Ἓν μόνον μέσον ἔχῃς νὰ φανῇς ἄξιος τῆς θυσίας του, αὐτὸ δὲ εἶνε νὰ γίνῃς ὁ καλλίτερος μαθητὴς τῆς Ναυτικῆς Σχολῆς.

«Ο ΓΕΡΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΝ ΠΑΡΕΤΗΡΗΣΕ ΜΕ ΕΚΠΛΗΞΙΝ» (Σελ. 131)

Ὁ Ἀνδρέας κατείχετο ἀπὸ σφοδρὰν συγκίνησιν, ὅσην δὲν ἐνόμιζον ἐγὼ ὅτι ἠδύνατο νὰ αἰσθανθῇ ποτέ· ἡ ὀλίψις αὐτοῦ περιεῖχε στοργὴν καὶ σέβας σχεδόν. Τότε ἐνόησα ποίαν μεγάλην δύναμιν ἐνέχει ἡ ἀγαθότης.

Ἡ καλὴ πρᾶξις τοῦ Παύλου δὲν θὰ πάγῃ εἰς μάτην, ἐσκέφθην. Τὸ καλὸν τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε θὰ ἐξακολουθήσῃ. Μία καλὴ ἢ κακὴ πρᾶξις δὲν ἔχει μόνον ἄμεσον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἔχει καὶ συνεπείας, αἱ ὁποῖαι ἐκτείνονται πολὺ μακρότερον παρ' ὅσον δυνάμεθα νὰ τας παρακολουθήσωμεν.

Ὁ Ἀνδρέας ἀνεχώρησε βεβαίως καλλίτερος παρ' ὅ,τι ἦτο ἕως τότε.

Ἐγὼ δὲ ἤμην κατευχαριστημένος ἰδὼν ὅτι ἡ διαγωγὴ τοῦ ἐξαδέλφου μου εἶχε γίνῃ γνωστή. Οἱ γονεῖς του ἦσαν τόσον εὐτυχεῖς καὶ ὑπερήφανοι δι' αὐτὸν ὥστε ὁ Παῦλος ἀντημείφθη ἐπαρκῶς διὰ τὴν θυσίαν του. Ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Χαρίλαος καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Ἄρτεμις ἐξέφραζον τὴν εὐχαρίστησίν των διὰ θορυβώδους εὐθυμίας, μεταξὺ δὲ ὅλων τῶν φωνῶν περισσότερον ἠκούετο ἡ τοῦ μικροῦ Τιμολέοντος.

Ἡ ἐπαύριον ἦτο ἡμέρα τῶν βραβείων καὶ τοῦ θριάμβου τῶν φίλων μου· ὁ Ἀχιλλεὺς ἠξιώθη τοῦ τόσον ἐπιθυμητοῦ μεταλλίου· ὁ Παῦλος ἐκρέμασεν αὐτὸ ἰδιοχείρως εἰς τὸ στῆθος τοῦ ἀδελφοῦ του, ἠσθάνθη δὲ περισσοτέραν εὐχαρίστησιν παρὰ ἄν το εἶχεν ἀναρτήσῃ εἰς τὸ ἰδικόν του.

Ὁ Παῦλος ἠξιώθη τεσσάρων πρώτων βραβείων. Τὸ ὄνομα του ἐχειροκροτήθη ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν, ἐξ οὗ ἐφάνη ὅτι, μεθ' ὅλον τὸ θλιβερὸν συμβὰν τῆς ἀπορρίψεως εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς Ναυτικῆς Σχολῆς, ἐξετιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειάν του καὶ διὰ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας του.

Καὶ ὁ μικρὸς Χορίλαος ἔλαβεν ἓν βραβεῖον, φαντάζεσθε δὲ μὲ ποῖον καμάρι ἔφερεν αὐτὸ οἴκαδε.

Μετά τινας ἡμέρας μᾶς ἐπεσκέφθησαν οἱ Πανάγοι μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ εἶχον ἔλθῃ ἐκ Παρισίων διὰ νὰ παραλάβωσι τὸν υἱόν των καὶ ἀπολαύσωσι τοῦ θριάμβου του.

Μᾶς ἔφερον δύο λαμπροὺς ἀστακούς, οἵτινες ἤρχισαν νὰ τρέχουν εἰς τὴν αἴθουσαν πρὸς μεγάλον τρόμον τοῦ Τιμολέοντος.

— Ἤθελα νὰ σας 'πῶ, εἶπεν ἡ κυρία Πανάγου, πρὸς τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Καλλιάρχη, τί ἔχω μέσα 'ς τὴν καρδιά μου γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὰ καλὰ αὐτὰ παιδιά που ἐβοήθησαν τὸ ἀγόρι μου γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ, μὰ δὲν γυρνᾷ ἡ γλῶσσά μου καὶ δὲν μπορῶ νὰ τα καταφέρω. Ἐγὼ ποτέ μου δὲν δυσκολεύομαι νὰ ὁμιλῶ, μάλιστα ὁ ἄνδρας μου μπορεῖ νὰ σας 'πῇ πως συμβαίνει ὅλως διόλου τὸ ἐναντίον· μὰ ἀπὸ τὴν συγκίνησί μου δὲν μπορῶ νὰ 'μιλήσω σήμερα...

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ μας ἐκφράσητε τὰς εὐχαριστίας σας, εἶπεν ὁ κύριος Καλλιάρχης· εἶνε ἀρκετὴ εὐχαρίστησις νὰ ὑποχρεώνῃ κανεὶς τόσον καλοὺς ἀνθρώπους ὡσὰν ἐσᾶς.

— Ἄ! εἶπεν ὁ κὺρ Πανάγος, ἠθέλαμε πολὺ νὰ σας δείξωμεν τί ἔχομεν μέσα 'ς τὴν καρδιά μας· μὰ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει. Μὰ ἂν τύχῃ καὶ σᾶς χρειασθοῦν καραβίδες καὶ ἀστακοί...

— Σῶπα δά, καϊμένε Πανάγο, ἀνέκραξεν ἡ σύζυγός του.

— Ἄφησέ με νὰ 'μιλήσω, γυναῖκα... Καὶ σὰν δὲν βρίσκωνται 'ς τὴν ἀκρογιαλιά μας, θὰ πάγω εἰς τὸν βόρειον Πόλον γιὰ νὰ βρῶ. Τὸ λέγω καὶ θὰ το κάμω.

Ὁ θεῖος ἔσφιγξε τὴν χεῖρα τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἐν ᾧ ἡμεῖς περιεκυκλοῦμεν τὸν Ἀνδρέαν καὶ ὡμιλοῦμεν μὲ αὐτὸν περὶ σχολείου, περὶ ἐργασίας, περὶ μέλλοντος. Παρετήρησα μετ' ἐκπλήξεως πόσον οἱ τρόποι του μετεβλήθησαν. Ἐφαίνετο εὐτυχής, ὡμίλει μὲ ἐμπιστοσύνην, βέβαιος πλέον ὅτι εὑρίσκετο μεταξὺ φίλων· διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς τῷ ἐδείξαμεν περισσοτέραν ἀγάπην παρ' ὅσην τῷ εἴχομεν δείξῃ ἕως τότε. Εἴχομεν ἐννοήσῃ ἐπὶ τέλους ποίαν δύναμιν ἔχει εἷς καλὸς λόγος.

Ὁ θεῖος Φίλιππος ἐσταμάτησε.

— Λοιπόν;... ἀνέκραξαν πολλαὶ φωναὶ πέριξ αὐτοῦ.

— Λοιπὸν ἡ ἱστορία μου ἐτελείωσε· Ποῖος ἦτο ὁ ἥρως;

Αἱ γνῶμαι διῃρέθησαν· ὁ Γεώργιος ἐπέμενεν ὅτι ἦτο ὁ Ἀχιλλεύς, ὅστις βεβαίως ἀργότερα θὰ ἐδοξάσθη, ἡ Ἄρτεμις ἔλεγεν ὅτι ἦτο ὁ Παῦλος, ὅλον δὲ τὸ ἀκροατήριον ἐσκέπτετο σχεδὸν ὅπως αὐτή.

— Ἀλλά, ἀνέκραξαν προσέτι φωναί τινες, θέλομεν νὰ μάθωμεν, τί ἀπέγιναν ὅλα τὰ πρόσωπα; Εἰπέτε τό μας, θεῖε.

— Ἔστω, ἐξηκολούθησεν ὁ Φίλιππος. Μάθετε λοιπὸν ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς εἶνε τώρα συνταγματάρχης καὶ ἐντὸς ὀλίγου μέλλει νὰ προβιβασθῇ εἰς ὑποστράτηγον· ὁ Τιμολέων, ὁ ὁποῖος ἐφοβεῖτο τόσον τοὺς στρατιώτας, βαδίζει ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ μεγαλειτέρου του ἀδελφοῦ· φέρει ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰς ἐπωμίδας τοῦ λοχαγοῦ, τὰς ὁποίας ἀπέκτησε κυριεύσας μίαν ἐχθρικὴν σημαίαν. Ὁ φιλόπονος Χαρίλαος κατέχει ἕδραν ἐπιστημονικὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμειον, ἡ δὲ φιλομαθὴς νεολαία τρέχει μὲ προθυμίαν ν' ἀκροασθῇ τὸ μάθημά του. Ἡ Ἄρτεμις εἶνε μήτηρ καλῶν τέκνων καὶ ἄριστη οἰκοδέσποινα...

— Καὶ ὁ Παῦλος; ἐψιθύρισαν τινές, δὲν ἔγεινε μεγαλείτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους;

— Ἂν θέλετε νὰ μάθετε ποῖος ἀπὸ τοὺς ἐξαδέλφους μου ἠδυνήθη ν' ἀποκτήσῃ περισσοτέραν ἀγάπην, περισσότερον σεβασμόν, θά σας στείλω εἰς τὴν παλαιὰν ἐξοχικὴν οἰκίαν ὅπου κατοικεῖ ὁ Παῦλος Καλλιάρχης ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του, ἀφωσιωμένος εἰς τὴν σπουδὴν καὶ πράττων τὸ ἀγαθόν. Εἷς ἐκ τῶν μᾶλλον ἀφωσιωμένων αὐτῷ φίλων εἶνε πλοίαρχός τις πολεμικοῦ πλοίου, ὅστις διὰ τὴν γενναιότητά του καὶ τὸν εὐγενῆ χαρακτῆρά του ἐπαρασημοφορήθη. Ὁ πλοίαρχος οὗτος, ὀνομαζόμενος Ἀνδρέας Πανάγος, ὁσάκις τὸ πλοῖόν του εἶνε εἰς τὰ νερὰ τοῦ βασιλείου μας διέρχεται ὀλίγας ἡμέρας πλησίον τοῦ φίλου του Παύλου Καλλιάρχη. Τὰ τέκνα τούτου γνωρίζουσι τὰ λαμπρὰ κατορθώματα τοῦ Ἀνδρέα, καὶ τὸν θεωροῦν ὡς ἥρωα. Ἀλλ' ὁ πλοίαρχος τοῖς λέγει:

— Ὅ,τι εἶμαι, ὅ,τι ἀξίζω τὸ χρεωστῶ εἰς τὸν πατέρα σας. Αὐτὸς εἶνε ἀληθῶς ἥρως»

Νικος Αριφρων

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Μ. ΖΕΝΕΝ)

ΤΕΛΟΣ

Η ΜΗΤΕΡΑ ΜΑΣ ΚΟΙΜΑΤΑΙ

Ἡ μητέρα μας κοιμᾶται,
Ὅλοι ὅλοι σιωπᾶτε
Μὲ μεγάλη προσοχή,
Μὴ ξυπνήσῃ καὶ τρομάξῃ,
Μὴ τὸν ὕπνο της ταράξῃ
Κάθε, κάθε ταραχή:
Ἡ μητέρα μας κοιμᾶται.

Ἡ μητέρα μας κοιμᾶται,
Σιγαλὰ περιπατᾶτε,
Κ' ἡσυχία νὰ γενῇ,
Τὸ παιγνίδι σας ἂς λείπῃ
Καὶ οἱ κρότοι καὶ οἱ κτύποι
Κ' ἡ παραμικρὴ φωνή.
Ἡ μητέρα μας κοιμᾶται.

Ἡ μητέρα μας κοιμᾶται
Μὴ 'μιλῆτε μὴ γελᾶτε
Ὅσ' ὁ ὕπνος της βαστᾷ
Κὶ ὅταν πεῖ θὲ νὰ ξυπνήσῃ
Τότε πάλιν ἂς ἀρχίσῃ
Τὸ παιγνίδι 'ς τὰ σωστά.
Ἡ μητέρα μας κοιμᾶται.

Ιωαννης Πολεμης

ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΔΡΑΧΜΑΙ

Ἦτο μίαν φορὰν ἐργάτης τις δραστήριος, τίμιος, φιλόπονος· ἀπὸ τὴν αὐγὴν ἠκούετο ὁ κρότος τοῦ σκεπαρνίου του καὶ τοῦ πριονίου του.

Ἠκούοντο ἐπίσης τὰ εὔθυμά του τραγούδια· διότι ὁ τίμιος ἄνθρωπος ὅστις ἐργάζεται ἔχει γεμάτην χαρὰν τὴν καρδίαν του.

Μίαν ἡμέραν τῷ ἔδωκαν νὰ ἐπιδιορθώσῃ ἓν παλαιὸν ἔπιπλον· καὶ ἤρχισε νὰ ἐργάζηται· ἐξέβαλε τὰ σανίδια, ἀπέσπασε τὰ καρφία· ἀλλ' ἔξαφνα εἰς μίαν μυστικὴν θέσιν εἶδε διάφορα χαρτία.

Τὰ χαρτία ἐκεῖνα ἦσαν γραμμάτια τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Μετρᾷ πέντε, δέκα, δεκαπέντε, εἴκοσι πέντε, τριάκοντα χιλιάδας δραχμῶν!

Ὁ καλὸς ξυλουργὸς ἔμεινεν ἀκίνητος παρατηρῶν τὰ χρήματα ἐκεῖνα· ποτὲ δὲν εἶχεν ἴδῃ τόσον θησαυρόν!...

Τέλος λαμβάνει τὰ χρήματα καὶ πηγαίνει εἰς τὴν σύζυγόν του.

— Τί εἶνε αὐτά; τῷ λέγει αὕτη ἅμα εἶδε τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον, ἰδικά σου εἶνε αὐτὰ τὰ χρήματα;

— Ἰδικά μου; ὄχι! ἀπεκρίθη ὁ τίμιος ξυλουργός· μόνον ὅ τι κερδίζομεν μὲ τὸν κόπον μας εἶνε ἰδικόν μας· αὐτὰ τὰ χρήματα δὲν τα ἐκέρδισα, λοιπὸν δὲν εἶνε ἰδικά μου...

Τότε διηγήθη εἰς τὴν σύζυγόν του τί τῳ εἶχε συμβῆ.

— Λέγεις νὰ τα κρατήσωμεν αὐτὰ τὰ χρήματα, ἄνδρα μου; ἠρώτησε τότε ἡ σύζυγός του.

— Γυναῖκα, ἀπεκρίθη ὁ ξυλουργός, αὐτὰ τὰ χρήματα δὲν τα ἐκέρδισα, δὲν εἶνε ἰδικά μου· μόνον οἱ κλέπται κρατοῦν ὅ,τι δὲν εἶνε ἰδικόν των· ἐγὼ ὅμως δὲν εἶμαι κλέπτης.

— Ναί, μὰ τὰ εὗρῆκες.

— Τὰ εὗρῆκα· μὰ κάποιος τἄχασε, κάποιου εἶνε· δὲν εἶνε ἰδικά μου.

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ἡ σύζυγός του, τὰ ξένα χρήματα καίουν τὰ χέρια...

— Ποιὸς ξεύρει; προσέθηκεν ὁ ἔντιμος ἐργάτης, πιθανὸν τὰ χρήματα αὐτὰ νὰ εἶνε κανενὸς ὁ ὁποῖος τὰ χρειάζεται περισσότερον παρὰ ἐγώ, γιατὶ ἐγὼ ἔχω δυνατὰ χέρια καὶ θάρρος καὶ δὲν φοβοῦμαι τὴν φτώχια... Ναί, ναί πρέπει νὰ τα δώσω ὀπίσω αὐτὰ τὰ χρήματα, πρέπει!

Ὁ ἐργάτης λαβὼν τὰ χρήματα δηνθύνθη πρὸς τὴν οἰκίαν ὅπου κατῴκει ἡ οἰκογένεια, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκε τὸ ἔπιπλον.

Εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ φανῇ προσεκτικός, διότι πιθανὸν ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκε τὸ ἔπιπλον νὰ μὴν ἦτο ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκον καὶ τὰ χρήματα... Ἔπρεπε νὰ βεβαιωθῇ.

Εἰσέρχεται καὶ εὑρίσκεται εἰς ἓν δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον κατῴκουν δύο νεάνιδες.

Δύο νεάνιδες, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο πτωχαί· ἡ μία ἦτο ἀσθενὴς εἰς τὴν κλίνην, ἡ ἄλλη ἔρραπτε βιαστικά.

Ὁ ἐργάτης ὡμίλησε περὶ διαφόρων πραγμάτων καὶ ἔχει ἀκόμη περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπισκέψεώς του, ὡμίλησε περὶ τῆς ἐργασίας· εἶπεν ὅτι ἡ ἐποχὴ ἦτο δύσκολος, ὅτι οἱ ἐργάται μόλις καὶ μετὰ βίας κατώρθονον νὰ κερδίζουν τὸν ἄρτον των.

Τότε ἡ νεωτέρα κόρη τῷ εἶπε:

— Ἔχετε δίκαιον· οἱ καιροὶ εἶνε πολὺ δύσκολοι· καὶ τί εἰμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἡμεῖς, πτωχαὶ κόραι, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡ ἀδελφή μου εἶνε εἰς τὸ κρεββάτι· πῶς νὰ μας θρέψῃ καὶ τὰς δύο τὸ βελόνι της;

Ταῦτα λέγουσα ἡ νεάνις ἔκλαιε, καὶ τὰ δάκρυά της ἠδύναντο νὰ συγκινήσωσι πᾶσαν καρδίαν.

Ἡ νεᾶνις προσέθηκε.

— Νὰ εἴμεθα κἂν ἀπὸ μικραὶ σενειθισμένοι εἰς τὴν πτωχίαν, δὲν θὰ ἐπείραζε τόσον· ἀλλ' ἐνομίζαμεν ὅτι ἤμεθα πλούσιαι· ὁ πατήρ μας μᾶς ἔλεγε πάντοτε ὅτι μετὰ τὸν θανατόν του δὲν θὰ μας λείψῃ τίποτε... Καὶ ὅμως τώρα ὅπου ἀπέθανε εἴμεθα πτωχαὶ καὶ δὲν ἔχομεν τίποτε.

— Πῶς ἔγινε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; ἠρώτησεν ὁ ξυλουργός, μὲ πολὺ μεγάλον ἐνδιαφέρον.

— Ὅσον ἔζη ὁ πατήρ μας ἤμεθα πλούσιαι· εἶχε χρήματα εἰς τὴν τράπεζαν, εἶχε καὶ εἰς αὐτὸ τὸ γραφεῖον, τὸ ὁποῖον σᾶς ἐδώκαμεν νὰ ἐπιδιορθώσετε καὶ δὲν μας ἔλειπε τίποτε· ἀλλ' ἀπέθανεν ἔξαφνα... Τί ἔγιναν ὅλα ἐκεῖνα τὰ χρήματα; δὲν τὸ εἰξεύρομεν· τοῦτο μόνον εἰξεύρομεν ὅτι εἴμεθα πτωχαί, καὶ ἡ ἀδελφή μου εἶνε ἄρρωστη εἰς τὸ στρῶμα...

Τοὺς λόγους τούτους ἀκούσας ὁ ξυλουργὸς συνεκινήθη μεγάλως· εἶδε τὴν ἀλήθειαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐξήντραψαν ἀπὸ χαράν.

— Κόρη μου, ἀνέκραξε, τὰ χρήματά σας δὲν ἐχάθησαν, σᾶς τα φέρω· δὲν εἴσθε πλέον πτωχαί· εἴσθε πλούσιαι ὅπως ἄλλοτε· πάρετέ τα, μετρήσατέ τα, δὲν λείπει τίποτε...

Μετ' ὀλίγον δὲ ἐξηκολούθητε:

— Ἡ σημερινή μου ἡμέρα εἶνε ἡ καλλιτέρα τῆς ζωῆς μου· ποτέ μου δὲν ἤμην τόσον εὐτυχὴς ὅσον σήμερα.

Ἐμειδίᾳ βλέπων τὴν ἔκπληξιν τῶν νεανίδων καὶ ταῖς διηγεῖτο, κατενθουσιασμένος, πῶς εἶχεν ἀνακαλύψῃ τὸν θησαυρόν.

Ἔπειτα ἔτρεξε πρὸς τὴν σύζυγόν του, ἅμα δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του, τῇ εἶπε:

— Γυναῖκα, ἐκάναμε μίαν καλὴν πρᾶξιν· εὑρῆκα δύο νέας πτωχὰς καὶ δυστυχισμένας· αὐτῶν ἦσαν τὰ χρήματα· τώρα εἶνε χαρούμεναι. Ἂν ἐκρατούσαμεν τὰ χρήματα, θὰ ἐγινόμεθα αἰτία ν' ἀποθάνουν τὰ δυστυχισμένα τὰ κορίτσια· θὰ ἤμεθα ὄχι μόνον κλέφτες ἀλλὰ καὶ φονιάδες.

* * *

Ο ΕΒΔΟΜΟΣ ΠΑΤΗΡ

Μ ΗΤΕΡΑ, εἶπεν ἡ μικρὰ Χαρίκλεια, εἰπέ μας καμμίαν ἱστορίαν.

Ἡ δὲ μήτηρ των, ἡ ὁποία τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἐνεθυμεῖτο τίποτε, ἔλαβεν ἓν βιβλίον, ἐκάθισε τὸν μικρὸν Τοτὸν ἐπὶ τῶν γονάτων της καὶ ἀνέγνωσε τὸ ἑπόμενον παραμύθιον:

Μίαν φορὰν ἦτο ἄνθρωπός τις ὁ ὁποῖος ἔκαμνε ταξείδια. Ἓν βράδυ ἔφθασεν εἰς μίαν μεγάλην καὶ ὡραίαν ἔπαυλιν, ἡ ὁποία ὡμοίαζε μὲ ἐξοχικὸν μέγαρον.

— Καλὰ θὰ κάμω ν' ἀναπαυθῶ ἐδῶ! εἶπε μὲ τὸν νοῦν του διαβὰς τὸ κατώφλιον.

Εὑρῆκεν ἕνα γέροντα μὲ ἄσπρα μαλλιά, ὁ ὁποῖος ἔσχιζε ξύλα.

— Καλησπέρα, πατέρα, εἶπεν ὁ περιηγητής, εἰμπορεῖς νὰ με φιλοξενήσῃς ἀπόψε ἐδῶ;

— Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ πατήρ, ἀπεκρίθη ὁ γέρων· ἔμβα εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ ὁμίλησε τοῦ πατρός μου.

Ὁ περιηγητὴς ἐμβῆκεν εἰς τὸ μαγειρεῖον· εὑρῆκε δὲ ἕνα ἄνθρωπον ἀκόμη περισσότερον ἡλικιωμένον, ὅστις γονατιστὸς πρὸ τῆς ἑστίας ἐφύσα τὴν φωτιάν.

— Καλησπέρα, πατέρα, εἰμπορεῖτε νὰ με φιλοξενήσετε ἀπόψε ἐδῶ;

— Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας, ἀπεκρίθη ὁ γέρων, ἀλλ' ἔμβα καὶ ὁμίλησε τοῦ πατρός μου· εἶνε εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ κάθηται ἐμπρὸς εἰς τὸ τραπέζι.

Ὁ περιηγητὴς ἐμβῆκε λοιπὸν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἀπηυθύνθη εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἐκάθητο πρὸ τῆς τραπέζης. Ἦτο ἀκόμη γεροντότερος ἀπὸ τοὺς δύο ἄλλους· οἱ ὀδόντες του ἐκτύπων, αἱ χεῖρές του ἔτρεμον, ἡ κεφαλή του ἔκλινεν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐσυλλάβιζεν εἰς ἓν μεγάλον βιβλίον σχεδὸν ὡς μικρὸν παιδίον.

— Καλησπέρα, πατέρα, εἶνε δυνατὸν νὰ μου δώσετε ἀπόψε φιλοξενίαν εἰς τὴν κατοικίαν σας; ἠρώτησεν ὁ περιηγητής.

— Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ ὁμίλησε τοῦ πατρός μου, ὁ ὁποῖος κάθηται ἐκεῖ εἰς τὸ θρανίον, εἶπεν ὁ ἄνθρωπος δεικνύων γέροντά τινα ὅστις ἐκάθητο εἰς ἓν θρανίον καὶ ἐκινεῖτο ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἡ κεφαλή του, ἔτρεμον τὰ χέρια του, καὶ ἐκτύπων οἱ ὀδόντες του.

Ὁ περιηγητὴς ἐπῆγε λοιπὸν πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρανίου καὶ ἐγέμιζε τὴν πίπαν του μὲ καπνόν. Τόσον κουρασμένος ἐφαίνετο καὶ τόσον πολὺ ἔτρεμον τὰ χέρια του, ὥστε μόλις ἠδύνατο νὰ κρατῇ τὴν πίπαν του.

— Καλησπέρα, πατέρα, εἶπε πάλιν ὁ περιηγητής· εἶνε δυνατὸν νὰ καταλύσω ἀπόψε ἐδῶ;

— Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας ἀπεκρίθη ὁ γέρων μὲ σιγανὴν φωνήν, ἀλλὰ ἐρώτησε τὸν πατέρα μου ὁ ὁποῖος εἶνε πλαγιασμένος ἐδῶ εἰς τὸ κρεββάτι.

Ὁ περιηγητὴς ἐπῆγεν εἰς τὴν κλίνην, καὶ εἶδε πλαγιασμένον ἕνα γέροντα, ἀλλὰ πολὺ γέροντα, ὁ ὁποῖος τίποτε δὲν εἶχε ζωντανὸν παρὰ μόνον τὰ δύο μεγάλα μάτια του.

— Καλησπέρα, πατέρα, εἰμπορῆτε νὰ με φιλοξενήσητε ἀπόψε, ἠρώτησεν ὁ περιηγητής.

— Δὲν εἶμαι ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας· ἀλλὰ ὁμίλησε εἰς τὸν πατέρα μου, ὁ ὁποῖος εἶνε εἰς τὴν κούνιαν, εἶπεν ὁ ἐσχατόγηρος.

Τότε ὁ περιηγητὴς ἐπῆγε εἰς τὸ λίκνον. Ἐκεῖ ἦτο ἐξηπλωμένος εἷς ἄνθρωπος τόσον γέρων, τόσον γέρων, τόσον μουδιασμένος, ὥστε δὲν ἦτο μεγαλήτερος ἀπὸ ἓν παιδίον νεογέννητον καὶ δὲν θὰ το ἐπίστευε κανεὶς ὅτι ἦτο εἰς τὴν ζωήν, ἂν δὲν ἐξέβαλε κάποιαν φωνὴν ἀπὸ τὸ στόμα του.

Ὁ γέρων ἤργητε πολὺ ν' ἀπαντήτῃ καὶ ὁ περιηγητὴς ἐπερίμενε· τέλος πάντων, εἶπεν ὅπως οἱ ἄλλοι, ὅτι δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας.

— Ἀλλὰ ὁμίλησε τοῦ πατρός μου ποὺ εἶνε μέσα εἰς αὐτὸ τὸ κέρατον τὸ κρεμασμένον ς' τὸν τοῖχον, προσέθηκεν.

Ὁ περιηγητὴς ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ἀνεκάλυψε τὸ κέρατον· ἀλλά, παρατηρήσας ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἦτο ἐντὸς αὐτοῦ, εἶδεν ὀλίγην σκόνην διατηροῦσαν ἀκόμη σχῆμά τι ἀνθρωπίνης μορφῆς. Τόσον πολὺ ἐταράχθη ὥστε ἐφώναξε δυνατά:

— Καλησπέρα, πατέρα, ἐπιτρέπετε νὰ μείνω ἀπόψε ἐδῶ;

Τότε ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ κέρας ἓν ἀσθενέστατον σφύριγμα καὶ ὁ περιηγητὴς ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε:

— Ναί, παιδί μου.

Τότε ἐκάθησεν εἰς τράπεζαν ὡραίαν μὲ πολλὰ φαγητὰ καὶ ποτὰ καὶ ὀπωρικά· καὶ ἀφ' οὗ ἔφαγε καὶ ἔπιεν, ἐπλάγιασεν εἰς μίαν πολὺ καλὴν κλίνην ὅπου ἀπεκοιμήθη ἐξαίρετα καὶ τὸ πρωὶ ἦτο κατευχαριστημένος ὅτι τέλος εὑρῆκε τὸν ἀληθινὸν πατέρα τῆς παραδόξου ἐκείνης οἰκογενείας. (Κατὰ τὸ ῥωσσικόν.)

ΤΑ ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΑ ΠΤΗΝΑ

Τί κάμνουν ἆρά γε αὐτὰ τὰ πτηνὰ ἐπὶ τῆς ῥάχεως τούτου τοῦ ἐλέφαντος; Αὐτὸ βεβαίως θὰ ἐρωτᾶτε ἐν ᾧ παρατηρεῖτε τὴν ἀπέναντι εἰκόνα· ἀκούω μάλιστα μερικοὺς ἀπὸ σᾶς, οἱ ὁποῖοι εἰς ὅλα εὑρίσκουν ἀπαντήσεις, νὰ λέγουν:

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶνε δύσκολον νὰ το μαντεύσῃ κανείς. Ταξειδεύουν χωρὶς κόπον ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ δυστυχοῦς παχυδέρμου. Εἶνε τόσον καλὸς ὁ ἐλέφας ὥστε τ' ἀφίνει νὰ κάμνουν ὅ τι θέλουν. Τὰ ὀκνηρὰ αὐτὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις ἔχουν πτέρυγας καὶ εἰμποροῦν νὰ πετοῦν, κάθηνται ἐκεῖ ἐπάνω ὡς ἐπὶ ἀναπαυτικοῦ καναπὲ καὶ περιοδεύουν χωρὶς κόπον καὶ ἔξοδα. Ἂν ἤμην ἐγὼ ἐλέφας θὰ κατώρθωνα μὲ ἓν κτύπημα τῆς προβοσκίδος μου νὰ σαρώσω ἀπὸ τὴν ῥάχιν μου ὅλον αὐτὸν τὸν συρφετόν!..

Ὁ ἐλέφας ὅμως δὲν θὰ κάμῃ τοιοῦτο πρᾶγμα, διότι μάθε, μικρέ μου ἀναγνῶστα, ὅτι αὐτὰ τὰ πτηνὰ τοῦ κάμνουν μεγάλην ἐκδούλευσιν.

— Ἐκδούλευσιν;

Βεβαίως· εἰξεύρετε ὅτι πολλάκις ἔχει τις ἀνάγκην καὶ τῶν μικροτέρων του· εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν εὑρίσκεται καὶ ὁ ἐλέφας· ἔχει ἀνάγκην αὐτῶν τῶν πτηνῶν τὰ ὁποῖα τὸν ἀπαλλάττουν ἀπὸ τὰ κατατρώγοντα αὐτὸν ἔντομα.

Ὁ ἐλέφας, ὡς γνωστόν, ἔχει δέρμα πολὺ χονδρόν· ἀλλὰ τὸ δέρμα αὐτὸ δὲν εἶνε λεῖον ὅπως τὸ δέρμα τοῦ προσώπου σας· εἶνε σουφρωμένον καὶ σχηματίζει χονδρὰς πτυχάς, εἰς τὰς ὁποίας ἐμβαίνουν καὶ κρύπτονται τὰ ἔντομα· ἀπ' ἐκεῖ δέ, ἡσύχως, χωρὶς τίποτε νὰ τους ἐνοχλῇ τρυπεῖν τὸ δέρμα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἀδιαπέραστον.

Εἰσδύουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μέχρι τῆς σαρκὸς τοῦ δυστυχοῦς ζῴου, τοῦ ὁποίου ῥοφῶσι τὸ αἷμα. Αἱ κακαὶ αὗται μυῖαι κάμνουν τὸ ἴδιον καὶ εἰς τοὺς ἵππους καὶ εἰξεύρετε πόσον τους βασανίζουν. Ἀλλὰ ὁ ἵππος τοὐλάχιστον ἔχει τὴν οὐράν του καὶ τὴν χαίτην του, αἱ ὁποῖαι δύναγται νὰ τῳ χρησιμεύσωσιν ὡς μυιαστήριον· ὁ ἐλέφας ὅμως ἔχει μόνον τὴν προβοσκίδα του, ἡ ὁποία ὅσον εὔκαμπτος καὶ ἂν εἶνε, δὲν ἔχει ὅμως τόσον μῆκος ὅσον ἤρκει διὰ νὰ φθάνῃ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του, ἐκτὸς δὲ τούτου τὰ ἔντομα ταῦτα ὅπως εἶνε κεκρυμμένα ἐντὸς τῶν πτυχῶν, περὶ τῶν ὁποίων εἴπομεν, εἶνε ἀδύνατον νὰ τα διώξῃ

Τὰ πτηνὰ λοιπὸν ταῦτα, τὰ ὁποῖα ὁμοιάζουν μὲ λευκὰς ἴβεις ἀναλαμβάνουν αὐτὸ τὸ ἔργον. Ἔχουσιν ὄχι μόνον μακροὺς πόδας, ἀλλὰ καὶ μακρὰ ῥάμφη. Εἰσάγουν τὰ ῥάμφη των ἐπιδεξίως ἐντὸς τῶν πτυχῶν καὶ συλλαμβάνουν τὰ ἔντομα τὰ ὁποῖα ἐπιχειροῦν νὰ ζήσουν ἀπὸ τὸ κρέας τοῦ ἐλέφαντος.

— Τότε λοιπόν, θά μου εἰπῆτε, αὐτὰ τὰ πτηνὰ εἶνε ἄξια βραβείου.

Δὲν θέλω νὰ σχηματίσετε κακὴν ἰδέαν διὰ τὰ περιποιητικὰ αὐτὰ πτηνά, ἀλλὰ πρέπε νὰ σας εἴπω τὴν ἀλήθειαν. Ἡ πρᾶξίς των αὕτη χάνει τὴν μεγαλειτέραν της ἀξίαν, διότι γίνεται ἀπὸ συμφέρον καὶ ὄχι ἁπλῶς ἀπὸ συμπάθειαν πρὸς τὸν ἐλέφαντα. Αἱ μυῖαι καὶ οἱ σκώληκες τοὺς ὁποίους ζητοῦσιν ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ἐλέφαντος εἶνε ἡ συνήθης των τροφή, ἐν ᾧ δὲ κάμνουν ἐκδούλευσιν εἰς τὸν ἐλέφαντα, τρώγουν συγχρόνως καὶ μὲ πολλὴν ὄρεξιν ὀρεκτικώτατον φαγητόν.

— Λοιπὸν δὲν ἔχουν καμμίαν ἀξίαν, ἀλλ' εἶνε λαίμαργα πτηνὰ καὶ τίποτε ἄλλο.

Νομίζω ὅτι ἔχετε λάθος· δὲν ἀπαγορεύεται νὰ εὐχαριστῇ κανεὶς τὸν ἑαυτόν του συγχρόνως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους.

Ἡ σεισουρήθρα κάμνει εἰς τὰ πρόβατα ὅ,τι ἡ ἴβις εἰς τοὺς ἐλέφαντας. Εἶνε μικρὸν πτηνόν, τὸ ὁποῖον ὅσοι ἀπὸ ὑμᾶς κατοικοῦν εἰς τὴν ἐξοχὴν θὰ ἔχουν ἴδῃ βεβαίως. Εἰς ὅσους δὲν το εἶδαν λέγω ὅτι ἀπὸ κάτω μὲν εἶνε τεφρόχρουν, κίτρινον ἀπ' ἐπάνω, ἐλαιόχρουν εἰς τὸ ὀπίσθεν μέρος, καὶ ἔχει μακρὰν λευκὴν οὐράν. Ἡ ἐνδυμασία του, καθὼς βλέπετε, δὲν εἶνε ἄσχημος· ἀλλ' ἀκόμη ὡραιότερον τὸ κάμνει ἡ ἐλαφρότης του, ἡ χάρις του, καὶ ἡ εὐκινησία τῆς οὐρᾶς του, τὴν ὁποίαν δὲν ἀφίνει στιγμὴν ἡσύχον. Εἰς τὸ λειβάδι καταδιώκει τὰς σκνίπας ἐκ τῶν ὁποίων τρέφεται, καὶ κάθηται κάποτε εἰς τὰ πρόβατα τὰ ὁποῖα ἀπαλλάττει ἀπὸ τὰ ἐνοχλοῦντα αὐτὰ ἔντομα. Ὅταν ὁ γεωργὸς ὀργόνῃ τὸν ἀγρόν του ἡ σεισουρήθρα ἁρπάζει ἀπὸ τὸ ἔδαφος τοὺς σκώληκας τοὺς ὁποίους ἐκβάλλει τὸ ἄροτρον. Δὲν πειράζει τὸν σπόρον, διότι τὸ μικρὸν καὶ ἀδύνατον ῥάμφος της δὲν εἰμπορεῖ νὰ τον θραύσῃ· δὲν προξενεῖ καμμίαν ζημίαν ἀλλὰ τοὐναντίον καταστρέφει τὰ ἔντομα τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ προξενήσουν ζημίαν.

Ἐλπίζω ὅτι τώρα ὅτε ἐμάθετε πόσον ὠφέλιμος εἶνε ἡ σεισουρήθρα, θὰ την βλέπετε μὲ περισσότερον ἐνδιαφέρον. Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἴβιν.

Περὶ τοῦ πτηνοῦ τούτου γίνεται πολὺς λόγος εἰς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν, διότι οἱ Αἰγύπτιοι τὸ ἐτίμων πολύ, ἐπειδὴ ἡ ἔλευσίς του συνέπιπτε μὲ τὴν πλημμύραν τοῦ Νείλου. Εἰξεύρετε ὅτι ὁ Νεῖλος εἶνε μέγας ποταμὸς διερχόμενος τὴν Αἴγυπτον. Ἕκαστον ἔτος ὁ ποταμὸς οὗτος ὑπερεκχειλίζει, ἡ δὲ πλημμύρα αὐτοῦ, ἡ ὁποία εἰς ἄλλον τόπον θὰ ἐπροξένει καταστροφάς, εἰς τὴν Αἴγυπτον θεωρεῖται ὡς μεγάλη εὐεργεσία· τοῦτο δὲ διότι ὁ Νεῖλος πλημμυρῶν ἀφίνει ἐν εἶδος ἰλύος (λάσπης) ἡ ὁποία κάμνει τὸ ἔδαφος πολὺ γόνιμον· διὰ τοῦτο ὁ Ἡρόδοτος

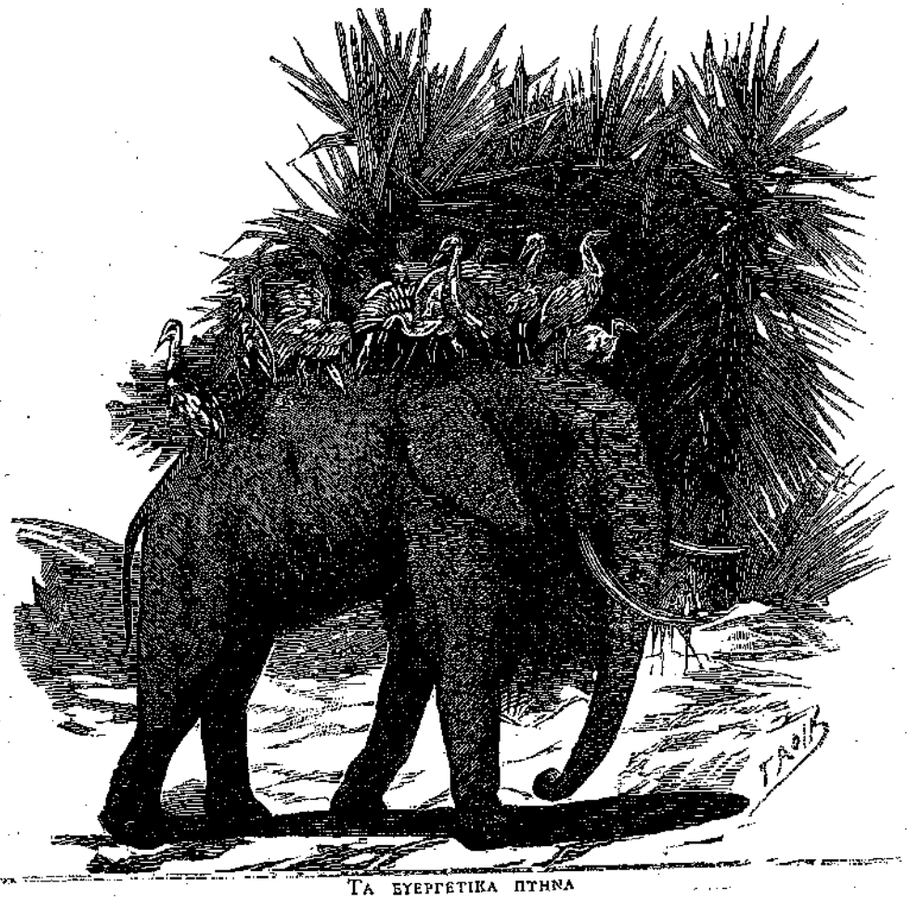

ΤΑ ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΑ ΠΤΗΝΑ

λέγει ὅτι ἡ Αἴγυπτος εἶνε δῶρον τοῦ Νείλου. Διὰ τῶν λόγων τούτων ἤθελε νὰ εἴπῃ ὅτι ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ Νεῖλος, πρὸ πάντων δὲ ἂν δὲν ἐπλημμύρει, ἡ Αἴγυπτος θὰ ἦτο ἔρημος, ὡς αἱ περισσότεραι χῶραι τῆς Ἀφρικῆς, καὶ δὲν θὰ παρῆγε κανὲν προϊόν. Ἀπὸ τὸν παλαιὸν καιρὸν μέχρι σήμερον οἱ Αἰγύπτιοι αἰσθάνονται θρησκευτικὸν σέβας πρὸς τὸν Νεῖλον. Εἶχον ἀνεγείρῃ ναοὺς εἰς αὐτόν, ἔκαμνον ἑορτὰς πρὸς τιμήν του, καὶ αἱ Αἰγύπτιαι μητέρες ἐβύθιζον εἰς αὐτὸν τὰ τέκνα των ὡς εἰς θεῖον καὶ καθαρκτικὸν ὕδωρ.

Ἡ ἴβις εἶνε ἀποδημητικὸν πτηνόν, (Εἰξεύρετε βεβαίως ἀπὸ τὴν πραγματογνωσίαν σας ποῖα λέγονται ἀποδημητικὰ πτηνὰ) ἔρχεται δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Νεῖλος ἀρχίζει νὰ πλημμυρῇ. Μαντεύετε τὸ διατί· διότι τὰ πηκτὰ καὶ λασπώδη ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πάμπολα ἔντομα, σκώληκας, μαλάκια, τὰ ὁποῖα τῇ χρησιμεύουν ὡς ἐξαίρετος τροφή. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ ἴβις, πάντοτε προανήγγελλε τὸ εὐτυχὲς ἐκεῖνο γεγονὸς εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, εἶχε καταντήσῃ τόσον ἀγαπητὴ εἰς αὐτούς, ὥστε ὁ φονεύων ἴβιν ἐτιμωρεῖτο αὐστηρότατα. Ἐκτὸς τούτου δὲ ἀρκετὰ ἐκ τῶν πτηνῶν τούτων ἀνετρέφοντο εἰς τοὺς ναούς, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν των ἐβαλσαμόνοντο. Ἡ ἴβις δὲ εὑρίσκεται καὶ εἰς ὅλα τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου τὰ ὁποῖα ἐσώθησαν.

Δὲν θὰ ζητήσω ἀπὸ ὑμᾶς νὰ ἀγαπᾶτε καὶ νὰ σέβεσθε τὴν ἴβιν τόσον ὅσον οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὴν ἀρχαιότητα, ἀλλὰ θὰ σας παρακινήσω ν' ἀγαπᾶτε τὰ ζῷα καὶ τὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα, ὅπως ἡ ἴβις καὶ ἡ χαριτωμένη σεισουρήθρα, καθίστανται χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα, χωρὶς ν' ἀπαιτῆτε αὐταπάρνησιν εἰς ὅ τι κάμνουν. Ἡ αὐταπάρνησις, ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ πρὸς τοὺς πάσχοντας ἀγάπη εἶνε ἀρεταὶ τὰς ὁποίας πρέπει οἱ ἄνθρωποι ν' ἀπαιτῶσιν, ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῶμεν τοιοῦτό τι καὶ ἀπὸ τὰ ζῷα τῶν ὁποίων ὁ προορισμὸς ἐπὶ τοῦ κόσμου δὲν εἶνε τόσον ὑψηλός.

Κυρία Σ. Δ. Κ.

ΕΙΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΙΝ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ!..

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 113.]

Ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἑστιατόριον εἶδε τὸν μικρὸν καπνοδοχοκαθαριστὴν προσδένοντα δερματίνους ἱμάντας εἰς τὰς κνήμας τοῦ πανταλονίου του. Τὸ παιδίον ἠρώτησεν ἀμέσως μὲ περιέργειαν.

— Διατί βάζεις αὐτὰ τὰ πετσιὰ τριγύρω εἰς τὰ πόδια σου;

— Γιατί θ' ἀναβῶ 'ς τὴν καπνοδόχο, ἀπεκρίθη ὁ Παναγιώτης.

— Θὰ ἐμβῇς μέσα 'ς τὴν καπνοδόχον;

— Ναί.

— Ὦ! εἶνε σκοτάδι, πίσα αὐτοῦ μέσα!

— Δὲν πειράζει!

— Καὶ ὡς ποῦ θὰ ἀναβῇς;

— Ὡς ἐπάνω!

— Ἕως ἐπάνω; θὰ βγῇς ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς καπνοδόχου;

— Ναί.

Τοῦτο ἐφάνη τόσον παράδοξον εἰς τὸν Παῦλον, ὥστε εἶπεν:

— Εἶνε ἀδύνατον· δὲν θὰ εἰμπορέσῃς· πῶς θὰ σκαρφαλώσῃς ἐκεῖ ἐπάνω;

— Ἔχω συνειθίσῃ, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον.

Καὶ λαβὸν τὸ ξυστήριον διὰ τοῦ ὁποίου ἔξυνε τὴν καπνιὰν ἔγινεν ἄφαντον ἐντὸς τῆς καπνοδόχου.

Ὁ μικρὸς Παῦλος εὑρίσκετο εἰς ἀμηχανίαν συλλογιζόμενος τί ἔμελλε νὰ γίνῃ τὸ παιδίον εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο σκότος. Ἔκυψε μάλιστα τὴν κεφαλήν του εἰς τὴν καπνοδόχον καὶ παρετήρησε πρὸς τὰ ἐπάνω, ἀλλ' ἔπεσε κόνις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ τὸ παιδίον ἀπεσύρθη ταχέως τρίβον τοὺς ὀφθαλμούς του.

"Η ΚΥΡΙΑ ΧΡΥΣΟΧΕΡΗ ΕΤΡΕΞΕ"

Μὴ δυνάμενον τίποτε νὰ ἴδῃ, ἠκροάσθη καὶ ἤκουσε τὸν μικρὸν καπνοδοχαθαριστὴν ξύοντα τὴν καπνιὰν ἐν ᾧ ἀντήλλασσε μὲ τὸν κύριόν του, ὅστις εὑρίσκετο εἰς τὸ ἐπάνω ἄκρον τῆς καπνοδόχου, ἀκαταλλήπτους λόγους.

Ὅλα ταῦτα τῷ ἐφάνησαν παράδοξα, ἀνεξήγητα μάλιστα. Ἀ! πόσον ἤθελε νὰ γνωρίζῃ καὶ αὐτὸς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἠδύνατο ν' ἀναβαίνῃ χωρὶς κλίμακα εἰς τὴν καπνοδόχον!.. Ἀμέσως θὰ ἐδοκίμαζε ν' ἀναβῇ ὅπως ὁ καπνοδοχοκαθαριστὴς ἐκεῖνος.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἔπαυσε νὰ πίπτῃ πλέον καπνιὰ καὶ ὁ κρότος τοῦ ξυστηρίου δὲν ἠκούετο, ὁ Παῦλος ἠθέλησε νὰ μάθῃ τί ἀπέγινεν ὁ Παναγιώτης. Εἰσήγαγε καὶ πάλιν τὴν κεφαλήν του· ἀλλὰ καὶ πάλιν οὔτε εἶδεν οὔτε ἤκουσε τίποτε.

Τότε ἐφώναξε, δυνατά, ὡς ἀστεϊσμόν.

— Ἔ, καπνοδοχοκαθαριστή!..

Ὁ καπνοδοχοκαθαριστὴς ἀπήντησε διὰ κραυγῆς τόσον παραπονετικῆς, ἡ ὁποία ὡμοίαζε τόσον μὲ στεναγμὸν ὥστε ὁ μικρὸς Παῦλος ἐτρόμαξε. Ἠκροάσθη μὲ περισσοτέραν προσοχὴν καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε τὸν Στάθακαν ἐπάνω ἀπὸ τὴν καπνοδόχον νὰ φωνάζῃ:

— Αἴ, Παναγιώτη, τί γίνεσαι; Ἀποκοιμήθηκες;

— Εἶνε μέσα, ἐσκέφθη ὁ Παῦλος, ἴσως δὲν μπορεῖ νὰ ἔβγῃ...

Λίαν τεταραγμένος ἔτρεξε νὰ εὕρῃ τὴν μητέρα του καὶ τῇ εἶπε:

— Μητέρα, μητέρα, ἔλα γρήγορα νὰ ἰδῇς! ... Ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστὴς ἀνέβη 'ς τὴν καπνοδόχο καὶ δὲν ,καταβαίνει πλέον. Τὸν ἄκουσα νὰ φωνάζῃ.

— Ὦ! θ' ἀποθάνῃ τὸ κακόμοιρο! ἐψιθύρισε.

Ἡ κυρία Χρισοχέρη ἔτρεξε, ἀκροασθεῖσα δὲ μὲ προσοχὴν ἤκουσε πράγματι ὑπόκωφον θρῆνον ὁ ὁποῖος προήρχετο βέβαια ἀπὸ φοβερὸν πόνον.

Ἡ εὐγενὴς κυρία ὥρμησεν εἰς τὸ ἑστιατόριον προσκαλοῦσα τοὺς ὑπηρέτας της:

— Τὸ παιδὶ αὐτὸ πνίγεται, εἶπεν ἡ ἀγαθὴ γυνὴ μὲ συμπάθειαν.

Ὁ μικρὸς Παῦλος, ἰδὼν τὴν μητέρα του τόσον τεταραγμένην ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

— Ἀρτέμη!... Μαρία!... τρέξετε γρήγορα! Τρέξετε νὰ εἰπῆτε εἰς τοὺς καπνοδοχοκαθαριστὰς ὅτι τὸ παιδί που εἶνε μέσα εἰς τὴν καπνοδόχον πνίγεται...

Οἱ ὑπηρέται ἔτρεξαν νὰ εἰδοποιήσωσι τὸν Στάθακαν, ὅστις κατέβη ἐν σπουδῇ. Ἀλλ' ὅτε εὑρέθη ἐνώπιον τῆς καπνοδόχους ἔμεινεν ἀκίνητος, ἀνοικτὸν ἔχων τὸ στόμα, ὡς νὰ μὴ ἐνόει τι τοῦ ἔλεγον.

— Κάμετε γρήγορα δά, κύριε, ἀνέκραξεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη, ἡ οἰκοδέσποινα. Βοηθήσατέ το· βλέπετε ὅτι τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδὶ κινδυνεύει ν' ἀποθάνῃ. Δὲν τ' ἀκούετε πῶς φωνάζει; Πραγματικῶς αἱ κραυγαὶ τοῦ παιδίου καθίσταντο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ὀξύτεραι καὶ σπαρακτικώτεροι. Τὸ παιδίον ἐκτύπα διὰ τῶν ποδῶν του τοὺς τοίχους τῆς καπνοδόχου καὶ ἠγωνία πνιγόμενον ἐντὸς τῆς ἀσβόλης.

— Ὦ, Θεέ μου! Θεέ μου!... ἐπανελάμβανεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη, τρέχουσα ἐπάνω κάτω τεταραγμένη· γλυτώσατε τὸ παιδί!...

— Πῶς νὰ το γλυτώσω; ἠρώτησεν ὁ Στάθακας μὲ βλακώδη ἀταραξίαν. Δὲν χωρῶ ἐγὼ αὐτοῦ μέσα, εἶμαι πολὺ χονδρός!...

— Ἐμβάσατε ἕνα ἄλλο παιδί. Εἶνε ἐντροπὴ καὶ ἁμαρτία ν' ἀφήσετε τὸ δυστυχισμένο παιδὶ ν' ἀποθάνῃ!...

Ἡ ἀδράνεια τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἡ σοβαρότης τοῦ κινδύνου, τόσην ἀγανάκτησιν ἐνέπνευσεν εἰς τὴν κυρίαν Χρυσοχέρη ὥστε λαβοῦσα ἰσχυρὰν ἀπόφασιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν καπνοδόχον ὅπως βοηθήσῃ τὸν δυστυχῆ Παναγιώτην. Ἀλλ' ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν ἐσήκωσε τοὺς βραχίονάς της δὲν εἰμπόρεσε νὰ τὸν φθάσῃ. Τότε ἐξῆλθεν ἀπηλπισμένη, φωνάζουσα εἰς τὸν ὑπηρέτην.

— Ἀρτέμη, σύ που εἶσαι ὑψηλότερος, ἔλα νὰ δοκιμάσῃς!... Ὦ, θ' ἀποθάνῃ τὸ δυστυχισμένο!..

Ὁ ὑπηρέτης ὑπήκουσε καὶ προσεπάθησε ὅσον ἠδύνατο νὰ σώσῃ τὸ παιδίον, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε τίποτε.

— Πρέπει νὰ κρημνίσωμεν ὀλίγον τὴν καπνοδόχο, εἶπε.

— Κρημνίσατε· κάμετε ὅ,τι θέλετε!.. φθάνει νὰ σωθῇ τὸ παιδί...

Εἶχεν ἀπομακρύνῃ τὸν μικρὸν Παῦλον διὰ νὰ μὴ ἴδῃ τὴν φρικτὴν ἐκείνην σκηνήν· ἀλλ' αὐτὸς ἀπὸ τὸν ἀντιθάλαμον ἤκουε τὴν φωνὴν τοῦ μικροῦ καπνοδοχοκαθαριστοῦ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰ δύο παιδία ἔτρεξαν καταφοβισμένα, ἐρωτῶντα τί ἔπαθεν ὁ σύντροφός των. Ἐπειδὴ ὅμως τοιοῦτό τι εἶχε συμβῇ καὶ εἰς μίαν ἄλλην πόλιν, δὲν ἐτρόμαξαν καὶ πολύ.

Τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν, ἐννοῆσαν ὅτι τώρα ἐπρόκειτο περὶ πολὺ σοβαρωτέρου κινδύνου, ἔλαβε τὸν πέλεκυν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ὑπηρέτου ἐχώθη εἰς τὴν καπνοδόχον, ἀνερριχήθη καὶ ἐκτύπησεν ἐπανειλημμένως τοὺς τοίχους αὐτῆς ὥστε ἐκρήμνισε πλίνθους τινάς.

— Ἔ! Παναγιώτη! ἀνέκραξε, αὐτοῦ εἶσαι;

«Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΤΕΠΕΣΕΝ ΩΣ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΣ ΟΓΚΟΣ»

Ὁ Παναγιώτης δὲν ἀπεκρίθη. Ἴσως θὰ εἶχεν ἤδη πνιγῇ ὁ ταλαίπωρος!

Ἡ κυρία Χρυσοχέρη, εἶχε φύγῃ περίτρομος, μὴ θέλουσα νὰ ἴδῃ πίπτον νεκρὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της τὸ δυστυχὲς παιδίον!

Ὁ μικρὸς Παῦλος, ὄπισθεν τῆς θύρας, πελιδνὸς ἀπὸ τρόμον, ἠρώτα μετ' ἀγωνίας:

— Τὸν ἐγλύτωσαν; ζῇ ἀκόμη;

Ἀλλ' ἔξαφνα κατέπεσαν πλίνθοι τινὲς τῆ, καπνοδόχου· ταυτοχρόνως δὲ ἠκούσθη ὀξεῖα κραυγὴ καὶ ὁ Παναγιώτης κατέπεσεν ὡς ἀναίσθητος ὄγκος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ συντρόφου του, ὅστις κατεκυλίσθη χαμαὶ ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σώματος τὸ ὁποῖον ἔπεσε μὲ τόσην ὁρμὴν ἐπάνω του.

— Ὦ! ἀπέθανε'... ἀπέθανε! ἐπανελάμβανον οἱ ὑπηρέται τῆς οἰκίας ἐξαπλόνοντες συγχρόνως τὸν Παναγιώτην ἐπὶ ἀνακλίντρου τινός.

Ὁ Στάθακας ἀπήντησεν ἀπαθέστατα:

— Θάσκασε μέσα 'ς τὴν καμινάδα!

Πραγματικῶς ἡ κεφαλὴ τοῦ μικροῦ Παναγιώτη ἦτο καταμαυρισμένη ἀπὸ καπνιάν, οἱ δὲ ὀφθαλμοί του καὶ τὸ στόμα του πλήρη χώματος.

Εἷς τῶν ὑπηρέτων ἤνοιξε ἀμέσως τὰ παράθυρα, ἄλλοι ἔφερον ὕδωρ καὶ ἔπλυναν τὸ παιδίον ἔπειτα ἐξεκούμβωσαν τὰ ἐνδύματά του καὶ ἐκτύπησαν τὸ πρόσωπόν του μὲ ἓν βρεγμένον πανίον.

Ἡ ἔγκαιρος ἐκείνη περιποίησις ὠφέλησε πολὺ τὸν Παναγιώτην· ἀναπνεύσας τὸν καθαρὸν ἀέρα, ὅστις ἤρχετο ἀπὸ τὸ δάσος ἤνοιξεν αἴφνης τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκβαλὼν βαθὺν στεναγμόν.

Ὅλοι τότε ἀνεφώνησαν διὰ μιᾶς.

— Ὦ!... ζῇ!... ζῇ!..

Ἡ κυρία Χρυσοχέρη ἀκούσασα τὴν κραυγὴν ἐκείνην ὥρμησεν εἰς τὴν αἴθουσαν, συγχρόνως δὲ μὲ αὐτὴν καὶ ὁ Παῦλος. Ἡ φιλάνθρωπος οἰκοδέσποινα διέταξε τότε τὴν ὑπηρέτριαν νὰ ὑπάγῃ νὰ φέρῃ αἰθέρα, νερὸν τῆς μελίσσης, ἐν ᾧ ὁ ὑπηρέτης ἐξηκολούθει νὰ βρέχῃ τὸ πρόσωπον τοῦ παιδίου.

Μετὰ τὰς περιποιήσεις ἐκείνας ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστὴς συνῆλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐφαίνετο δὲ ὡς νὰ εἶχεν ἐξυπνήσῃ ἀπὸ μακρὸν καὶ βαθὺν ὕπνον.

Τότε ἡ ὑπηρέτρια τῷ ἔδωκε νὰ ὀσφρανθῇ αἰθέρα, νὰ πίῃ νερὸν τῆς μελίσσης, ἅμα δὲ ἦλθεν εἰς κατάστασιν νὰ ὁμιλήσῃ, ἡ κυρία Χρυσοχέρη τὸν ἠρώτησε μετὰ μητρικῆς στοργῆς:

— Παιδί μου, ποῦ πονεῖς;

Τὸ παιδίον ἐκίνησε τὴν κεφαλήν του ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως.

— Φαντασθῆτε τὴν λύπην τῆς δυστυχοῦς μητρός του ἂν ἀπέθνησκε! εἶπεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη ἀποτεινομένη εἰς τὸν καπνοδοχοκαθαριστήν.

Οὗτος δὲ ἀπήντησε διὰ τῆς τραχείας φωνῆς του.

— Τί νά του κάμω; Ποῖός του εἶπε νὰ γίνῃ καπνοδοχοκαθαριστής. Μονάχος του ἦρθε καὶ μ' εὗρῆκε.

— Πόθεν εἶνε τὸ παιδὶ αὐτό; ἠρώτησεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη.

— Νά, τί ξεύρω γι' αὐτό. Ἤμουν 'ς ἕνα χωριό, 'ς τὴν πλατεῖα τῆς ἐκκλησίας· ἐκεῖ ἦλθε καὶ μ' εὗρῆκε καὶ μου εἶπέ πως θέλει νὰ γίνῃ καπνοδοχοκαθαριστής..

— Ἀλλὰ πῶς εὑρέθη ἐκεῖ;

— Ἔλεγε ὅτι εἶχε χαθῇ εἰς τὸ βουνό.

— Ἀλλὰ πῶς εἶχεν εὑρεθῇ εἰς τὸ βουνόν;

— Μοῦ εἶπέ πως ἐξενιτεύθηκε γιὰ νὰ κερδίσῃ χρήματα γιὰ τὴν μητέρα του καὶ τ' ἀδέλφιά του.

— Τί καλὸ παιδί!.. καὶ τί θὰ κάμῃ τώρα ἂν τὸ πάρετε μαζί σας;

— Θἄρχεται μαζί μας ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό. Ἡμεῖς εἰ καπνοδοχοκαθαρισταί, βλέπετε, δὲν ἔχομε σταθερὰ κατοικία· βρέχει; χιονίζει; πάντα 'ς τοὺς δρόμους βρισκόμεθα· τὸ καλοκαῖρι ἅμα παύσουν αἱ δουλειὲς γυρνοῦμε 'ς τὰ σπίτια μας.

— Ἀλλὰ τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδὶ δὲν εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ περπατῇ!

— Εἶνε δὲν εἶνε τί θὰ κάμῃ; ἀπήντησεν ὁ Στάθακας· ἂν δὲν μπορέσῃ νἄρθῃ μαζί μας θ' ἀναγκασθῶ νὰ τ' ἀφήσω 'ς τὸ δρόμο...

Ὁ μικρὸς Παῦλος, ὅστις ἤκουσε μὲ πολλὴν προσοχὴν τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, εἶπε τότε εἰς τὴν μητέρα του

— Μητέρα, τὸ κρατοῦμε ἐδῶ αὐτὸ τὸ παιδὶ ὅσο νὰ γίνῃ καλὰ τὸ πόδι του;

— Καὶ ἔπειτα ποῦ θά το στείλωμεν; ἠρώτησεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη.

— Ἐγὼ δὲν θὰ μπορέσω νά το ξαναπάρω, γιατὶ θὰ εἶμαι πολὺ μακρυά.

— Ἂς μείνῃ ἐδῶ τότε! εἶπεν ὁ Παῦλος.

Ἡ κυρία Χρυσοχέρη ἐσκέφθη στιγμάς τινας, ἔπειτα ἠρώτησε.

— Πόσα κερδίζει μὲ τὴν ἐργασίαν του καθ' ἡμέραν;

— Ὅ,τι καὶ τἄλλα παιδιά: δύο δεκάρες.

— Εἴκοσι λεπτά! ἀνεφώνησε μετ' ἐκπλήξεως καὶ συμπαθείας ἡ κυρία Χρυσοχέρη.

— Λίγο εἶνε; ὄξω ἀπ' αὐτὰ τὰ ταγίζω καὶ τὰ κοιμίζω.

— Καὶ ποῦ κοιμᾶται;...

— Ὅπου τύχῃ... σὲ στάβλους, σὲ ἀχυρῶνας..

— Καλὰ λοιπόν, εἶπεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη· Ἐξακολουθήσατε τὴν περιοδείαν σας· ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ φροντίσω δι' αὐτὸ τὸ παιδίον.

Οἱ μικροὶ καπνοδοχοκαθαρισταὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ ἔργον των, ἡ δὲ οἰκοδέσποινα καὶ ὁ υἱός της ἔμειναν πλησίον τοῦ Παναγιώτη.

«Ἀνασηκώσας δὲ τὴν περισκελίδα του...»

Οὗτος ὅτε συνῆλθε καθ' ὁλοκληρίαν εἰς ἑαυτὸν ἐξήγησε πῶς τῷ συνέβη τὸ δυστύχημα ἐκεῖνο· τὸ ὁποῖον ὀλίγον ἔλειψε νά τῷ στοιχίσῃ τὴν ζωήν. Εἶπεν ὅτι εἶχε λάβῃ κακὴν θέσιν ἐντὸς τῆς καπνοδόχου, καὶ ὅτι προσπαθήσας νὰ μετακινηθῇ ἐβυθίσθη περισσότερον εἰς τὴν ἀσόλην· τότε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ, ἔπειτα ἠσθάνθη ὅτι ἐπνίγετο καὶ ἔπειτα δὲν εἴξευρε πλέον τί συνέβη.

— Πονεῖς πουθενά; ἠρώτησε μὲ συμπάθειαν ὁ Παῦλος.

— Λίγο εἰς τὸ πόδι, ἀπήντησεν ὁ Παῦλος.

Ἀνασηκώσας δὲ τὴν περισκελίδα του, ἔδειξεν ἐκδορὰν τινα ἐπὶ τῆς κνήμης ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ κυρία Χρυσοχέρη ἔθηκε μὲ τὰς ἰδίας χεῖράς της ἐπίδεσμον ἐκ μοτοῦ. Ἡ πληγὴ δὲν ἐνέπνεε καμμίαν ἀνησυχίαν, καὶ ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα καθησύχασε τὸν Παῦλον. Ἔπειτα δὲ ἠρώτησε τὸν Παναγιώτην διὰ ποίαν αἰτίαν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ χωρίον του.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Α. Π. Κ.

(Κατὰ τὸ γαλλικόν.)

ΚΑΣΤΑΝΑ, ΚΑΣΤΑΝΑ, ΚΑΣΤΑΝΑ

Κάστανα, κάστανα, κάστανα
Ἀπάστρευε, μωρό μου,
Ἕνας γέρος ἀπάστρευε
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Τἄψηνε, τἄψηνε, τἄψηνε,
Τἄψηνε, μωρό μου,
Τἄψηνε τὰ κάστανα
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

« Κάστανα, κάστανα!» ἀφώναζε
Φώναζε, μωρό μου·
Ὅλο ἕνα ἀφώναζε
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Ἔτρεχαν, ἔτρεχαν, ἔτρεχαν,
Τὰ παιδιά, μωρό μου,
Ἔτρεχαν τἀγόραζαν
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Φύσαε, φύσαε, φύσαε
Τὸ ψυχρό, μωρό μου,
Τὸ ἀέρι φύσαε
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Ἔτρεμεν, ἔτρεμεν, ἔτρεμεν,
Ἔτρεμε, μωρό μου,
Ἀχ! ὁ γέρος ἔτρεμε
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Ἔτρεμεν, ἔτρεμε, τἄψηνε,
Τἄψηνε μωρό μου,
Τἄψηνε τὰ κάστανα
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Νύχτωσε, νύχτωσε, νύχτωσε,
Νύχτωσε μωρό μου,
Καὶ ὁ γέρος φώναζε
Ἀ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου:

« Κάστανα, κάστανα, κάστανα!»
Φώναζ' ὅλο ἕνα,
« Πάρετε τὰ κάστανα,
Τὰ καλοψημένα!»

Χριστοφορος Σαμαρτζιδης
Γυμνασιάρχης ἐν Βιτωλίοις.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Βασιλεύς τις ἠθέλησε ποτὲ νὰ κτίσῃ μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν. Ἐξέδωκε δὲ ρητὴν διαταγὴν κατὰ τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ἔπρεπε νὰ δώσῃ χρήματα διὰ τὴν κατασκευήν της. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του δὲν ἔπρεπε μὲ κανένα τρόπον νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀνέγερσίν της.

Τὸ κτήριον ἐτελείωσε καὶ ἔγεινε μέγα, ὑψηλόν, μεγαλοπρεπές.

Ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ χαράξουν ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς ἐπιγραφὴν μὲ χρυσᾶ γράμματα λέγουσαν ὅτι αὐτὸς ἀπετελείωσε τὸ ἔργον, καὶ ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν συνετέλεσεν εἰς τὴν κατασκευήν του.

Ἀλλὰ τὴν νύκτα ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης πλακὸς εὑρέθη κεχαραγμένον τὸ ὄνομα πτωχῆς τινος γυναικὸς τοῦ λαοῦ

Ὁ μονάρχης διέταξε νὰ χαράξωσι καὶ πάλιν τὴν πρώτην ἐπιγραφήν, ἀλλὰ τὴν ἀκόλουθον νύκτα καὶ πάλιν μετεβλήθη αὕτη. Καὶ τρίτην φορὰν ἐτέθη τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς πτωχῆς γυναικός

Τότε ὁ βασιλεὺς ἐνόησεν ὅτι τοῦτο γίνεται κατὰ θείαν θέλησιν καὶ προσεκάλεσε διὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ του τὴν πτωχὴν γυναῖκα Ἡ ταλαίπωρος παρουσιάσθη ἐνώπιόν του καταφοβισμένη καὶ τρέμουσα.

— Εἰξεύρεις, τῇ εἶπεν, ὅτι ἀπηγόρευσα ρητῶς εἰς ὅλους νὰ συνεργήσουν εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐκκλησίας μου. Ἀπάντησέ με καθαρά. Μήπως παρέβης τὴν διαταγήν μου;

— Ἔλεος, μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη αὕτη πεσοῦσα εἰς τὰ γόνατα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Ἔλεος, παντοδύναμε βασιλεῦ, θά σου εἰπῶ ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Εἶμαι πτωχὴ γυναῖκα, πολὺ πτωχή· ὑφαίνω ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ μόλις βγάζω τὸ καθημερινό μου. Εἶχα οἰκονομήσῃ μίαν δεκάραν καὶ ἤθελα νά την προσφέρω εἰς τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ. Μὰ ἐφοβούμην νὰ παρακούσω εἰς τὴν βασιλικὴν προσταγήν σου. Τότε κ' ἐγὼ μὲ τὴν δεκάρα μου ἀγόρασα λίγο χόρτο, τῶρριξα μπρὸς 'ς τὰ ἄλογα ποῦ ἐκουβαλοῦσαν ζευγμένα σὲ ἁμάξι τὰ μάρμαρα τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἄλογα τὸ ἔφαγαν. Ἔτσι ἐνόμισα πῶς δίνω τὴν πτωχική μου εἰσφορὰ χωρὶς νὰ παρακούσω 'ς τὴν προσταγή σου.

Ὁ βασιλεὺς συγκινηθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων, εἶδεν ὅτι ἡ πτωχὴ ἐκείνη γυνὴ τοῦ λαοῦ ἐν ὅλῃ τῇ πτωχεία της εἶχε φανῇ πλέον μεγαλόδωρος καὶ εὐσεβὴς ἀπὸ αὐτόν, ὅστις ἐξώδευε τὰ χρήματα τοῦ λαοῦ του, διὰ τὰ ὁποῖα διόλου δὲν εἶχε κοπιάσῃ. Μετενόησε διὰ τὴν ἀλαζονείαν του καὶ ἀντήμειψε γενναιοδώρως τὴν ἀρετὴν τῆς πτωχῆς γυναικός.

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΛΟΝ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Ὑψηλὰ πολὺ ὑψηλά, ἐπὶ τῶν πρασίνων καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου χρυσουμένων κλώνων μιᾶς μηλέας, ἐκρέματο ἓν ὡραιότατον μῆλον, κατακόκκινον ὡσὰν τὰς παρειὰς τῆς κούκλας, καὶ ἐκοιμᾶτο. Ἕνα κοριτσάκι ἐκάθετο ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν μηλέαν καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν του:

«Ὤ, ἐὰν τὸ ὡραῖον καὶ ἀγαπητόν μου μῆλον ἐξύπνα!»

Ἀλλὰ τὸ μῆλον δὲν ἐδείκνυε κανὲν σημεῖον ζωῆς. Ἡ ὥρα παρῆρχετο ἀργά· καὶ τὸ κοριτσάκι ἐφώναξε.

— Ἔ! ξύπνα δά, ξύπνα, μῆλό μου, καὶ κατέβα κάτω!

Ἀλλὰ τὸ μῆλον δὲν ἐκινεῖτο.

Τότε τὸ κοριτσάκι ἐφώναξε τὸν ἥλιον καὶ τὰ μικρὰ πτηνὰ εἰς βοήθειάν του. Καὶ εὐθὺς ὁ μὲν ἥλιος ἔρριψε τὰς λαμπρὰς καὶ καυστικὰς ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῶν κοκκίνων παρειῶν τοῦ μήλου, τὰ δὲ μικρὰ πτηνὰ ἐτραγούδησαν, ἐπὶ τῶν κλώνων, τὸ συγκινητικώτερον καὶ ὡραιότερον κελάδημά των. Ἀλλὰ τὸ μῆλον ἐκοιμᾶτο.

Ἐξηκολούθει νὰ κοιμᾶται καὶ ἐφαίνετο ὡς νεκρόν, καὶ τὸ κοριτσάκι ἔκλαιε, καὶ ἐζήτει τὸ μῆλον.

Αἴφνης τότε κατέβη ὁ Ἄνεμος, καὶ εἶπεν εἰς τὸ κοριτσάκι:

— Περίμενε, μικρά μου φίλη, ἐγὼ θὰ ἐξυπνήσω αὐτὸ τὸ ὡραῖον μῆλον.

Τὸ κοριτσάκι τότε ἐκράτησε τὴν ποδιάν του διὰ νὰ πέσῃ μέσα τὸ μῆλον, καὶ ὁ ἄνεμος ἤρχισε νὰ φυσᾷ δυνατὰ ἐπὶ τοῦ ὡρίμου μήλου, τὸ ὁποῖον ἐξύπνησεν ἀμέσως, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν ποδιὰν τῆς μικρᾶς κόρης.

— Τὸ κοριτσάκι παρετήρησε τὰς ὡραίας καὶ ροδοχρόους παρειὰς τοῦ μήλου, καὶ ἔκαμεν ὑπόκλισιν εἰς τὸν ἄνεμον καὶ τῷ εἶπε:

— Ὤ! σὲ εὐχαριστῶ, σὲ εὐχαριστῶ πολύ, παρὰ πολύ, εὐγενέστατε φίλε, καλέ μου Ἄνεμε!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μίαν ἡμέραν ὁ ἰατρὸς ἐπεσκέφθη τὸν μικρὸν Κωστάκην ὁ ὁποῖος ἦτο ἀσθενής. Εὑρὼν δὲ αὐτὸν νὰ τρώγῃ διάφορα γλυκίσματα, καὶ ἀφοῦ ἔφαγεν ἐκεῖνα νὰ ζητῇ καὶ ἄλλα, τῷ λέγει:

—Διόλου δὲν κάμνεις καλά, μικρέ μου φίλε, διότι πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι εἰς ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ἐχθροὺς τῆς ὑγείας μας εἶνε καὶ τὰ γλυκίσματα.

—Τὸ γνωρίζω, ἀποκρίνεται ὁ Κωστάκης, ἀλλὰ τὰ ἀγαπῶ ἐπίτηδες τὰ γλυκίσματα, διὰ νὰ ἐκτελῶ τὴν συμβουλὴν τοῦ πατρός μου, ὅστις μοι λέγει πάντοτε ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἐχθρούς μας κρυφὰ τὸν ἑαυτόν μας.

Ἐστάλη ὑπὸ Προδρόμου Ἀναγνώστου.

* *

Διάλογος μεταξὺ δύο παιδίων:

ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ. Φοβεῖσαι τοὺς σεισμούς, Κωστάκη;

ΚΩΣΤΑΚΗΣ. Μόνον τοὺς αἰφνιδίους...

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐνδόξου Ἕλληνος.

* *

Ὁ μικρὸς Μέμος ἔκοψε τὸ χέρι του καὶ τοῦ το ἔδεσαν μὲ ἕνα πανί.

— Μέμο, σὲ πονεῖ τὸ χέρι σου; τοῦ ἔλεγον.

Καὶ ὁ Μέμος ἀπήντα:

— Τώρα νὰ τὸ λύσω, νὰ το ἰδῶ...

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ναύτου.

* *

Ἡ κυρία Μαρία θέλουσα νὰ ἴδῃ πόσον προώδευσεν ἡ θυγάτηρ της εἰς τὴν ἀριθμητικὴν τὴν ἐρωτᾷ:

— Ψιφή, 2 καὶ 2 πόσα κάμνουν;

ΦΙΦΗ (Μετρῶσα εἰς τὰ δάκτυλά της) Δύο καὶ ἕνα τρία καὶ ἕνα τέσσερα, μαμά.

— Καὶ τέσσερα;

ΦΙΦΗ. (Μετρῶσα εἰς τὰ δάκτυλά της). Τέσσερα κ' ἕνα πέντε κ' ἕνα ἕξη κ' ἕνα ἑπτὰ κ' ἕνα ὀκτὼ μαμά.

— Καὶ δύο;

ΦΙΦΗ. (Μετρῶσα ὁμοίως) 8 καὶ ἕνα 9 καὶ ἕνα 10, μαμά;

— Καὶ τρία ἀκόμη;

ΦΙΦΗ. (Μὲ ἀπελπισίαν) Μὰ δὲν ἔχω πλέον δάκτυλα, μαμά.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μονῆς τοῦ Ἀρκαδίου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας, τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς μίαν αἴθουσαν τοῦ Πολυτεχνείου, φιλτάτη μου *Κόρη τῆς Ρούμελης*, εὑρίσκονται αἱ εἰκόνες τῶν ἐπισημοτέρων ἀγωνιστῶν, τὰ ἀνριστόλια τῶν περιφημοτέρων πλοίων τοῦ Ἀγῶνος καὶ πολλὰ αὐτόγραφα τῶν Ἡρώων τῆς Ἐπαναστάσεως. Πήγαινε νὰ τὰ ἴδῃς, ἂν θέλῃς.

Πραγματικῶς ὡραῖοι εἶνε τώρα οἱ περίπατοι εἰς τοὺς ἀγρούς, *Εὔοσμον Ἄνθος*. Τὸ φθινόπωρον ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν εἶνε πένθιμον καὶ μελαγχολικὸν ὅπως ἀλλοῦ, ἐδῶ ἔχει τὴν ὁρόσον τῆς ἀνοίξεως.

Πολύ μου ἤρεσε, *Βοσκοποῦλα Ζηλεμένη*, ἡ ἐπιστολή σου· καὶ τὸ γράψιμόν σου εἶνε ὡραῖον καὶ τὸ ὕφος χαριτωμένον. Πόσον εὐχαριστοῦμαι ν' ἀναγινώσκω τοιαύτας ἐπιστολὰς τῶν φίλων μου!

Ὅσον περισσότερον εὐφυὴς εἶνέ τις, καλέ μου *Σπιτθήρ*, τόσῳ περισσότερον πρέπει νὰ προσέχῃ τοὺς λόγους του· ἐνίοτε μία εὐφυολογία εἰμπορεῖ νὰ πληγώσῃ μίαν καρδίαν χειρότερα ἀπὸ ἐγχειρίδιον.

Σ' εὐχαριστῶ διὰ τοὺς καλοὺς φίλους, τοὺς ὁποίους μοι φέρεις, *Ἐλεύθερε Σκοπευτά*.

Λοιπὸν προετοιμάζεσθε ὁλονὲν διὰ τὴν κωμῳδίαν τὴν ὁποίαν θὰ παραστήσετε τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῆς μητρός σου, ἀγαπητή μου *Ἡλιογέννητη*; Σᾶς εὔχομαι πληρεστάτην ἐπιτυχίαν.

Καὶ πολλὰ ἄλλοι εὐχαριστήθησαν ἀπὸ τὴν διήγησιν τῆς Κυρίας Καλλιάρχη καὶ ἐν γένει ἀπὸ ὅλον τὸν ΜΙΚΡΟΝ ΙΡΩΑ, ὥστε δὲν εἶσαι μόνος σου, ἀγαπητέ μου *Ἀτρόμητε Εὔζωνε*.

Χαίρω πολὺ διότι εἶσαι ὑγιής, φίλε μου *Ἀλέξανδρε Μακεδών*, καὶ συγχρόνως χαίρω ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐπιστολῆς σου προήρχετο ἀπὸ τὰ μαθήματά σου· αὐτὴ σημαίνει ὅτι μελετᾷς πολύ, εὖγε σου!

Στεῖλε καὶ ἄλλας πνευματικὰς ἀσκήσεις, ἀγαπημένη *Βασιλίς τῆς Ἐρήμου*, στεῖλε, καὶ ὅσαι μοῦ ἀρέσουν θὰ τας δημοσιεύσω μὲ πολὺ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν. Προσπάθησε ὅμως νὰ κάμῃς τοιαύτας ὥστε νὰ μου ἀρέσουν.

Τί γίνεσαι, μὰ τί γίνεσαι ἐσύ, γαριτωμένη μου *Ξανθούλα*; ἔχω τόσον καιρὸν νὰ λάβω ἐπιστολήν σου μ' ἐκεῖνα τὰ ὡς ὀρνιθοσκαλίσματα γράμματά σου. Ἔχεις λοιπὸν τόσον πολλὰ μαθήματα, ὥστε δὲν σου μένει καιρὸς νὰ σκεφθῇς καὶ γιὰ μένα;

Εἶνε καθῆκόν μου, φιλτάτη *Ἀμφιτρίτη*, εἶνε καθῆκόν μου νὰ ἐνθαρρύνω ὅλους μου τοὺς φίλους καὶ ὅλας μου τὰς φίλας· αὐτὸς εἶνε ὁ σκοπός μου καὶ διὰ αὐτὸ σᾶς ἐπισκέπτομαι.

Καὶ μᾶς μόνον πνευματικῆς ἀσκήσεως ἡ λύσις μοῦ ἀρκεῖ, μικραί μου *Δίκαιε Ἀριστείδη*, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴν ἀπασχολεῖσκι ἀπὸ τὰ μαθήματά σου.

Γνωρίζω τὴν χαράν σου, μὲ τὴν ὁποίαν μὲ δέχεσαι, καὶ διὰ αὐτὸ κ' ἐγὼ χαίρω ὅταν πρόκειται νὰ ἔλθω νὰ σε ἐπισκεφθῶ, ἀγαπητή μου Δικατερίνη Κ. Σκοπέτου.

Μοῦ ἀρέσει πολὺ τὸ ψευδώνυμόν σου, *Ἄθηνε Ἀττικὲ Ὀδυρνέ*, ἀλλὰ πρόσεχε ἕνα μὴ γίνῃς καὶ σὺ ἄστεκτος ὡς ἐκεῖνος. Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὑπόσχεσίν σου, ὅτι θὰ μου γράψῃς συχνὰ καὶ περιμένω νὰ ἴδω ἂν θὰ τὴν τηρήσῃς. Προπάντων ὅμως σὲ συγχαίρω διὰ τὰ εὐγενῆ καὶ φιλεύσπλαγχνα αἰσθήματά σου πρὸς τοὺς ἀπάρους· ἐπιμελεῖς μαθητάς· σὲ εὐχαριστῶ ἐκ μέρους ὅλων ἐκείνων.

Εὔχομαι νὰ λύῃς πάντοτε τὰς πνευματικάς μου ἀσκήσεις, ἀγαπητή μου Ἰουλίκ Καρκθεαλωρῆ, θὲλ νὰ σοῦ δίδεται οὕτω εὐκαιρία νὰ μου γράψῃς συχνὰ διότι μοῦ ἀρέσκουν πολὺ αἱ ἐπιστολαί σου.

Μόνον μίαν φορὰν τὸν μῆνα νὰ μοῦ γράψῃς; Τί λέγεις, *Ἀκτὶς Ἡλίου*; ἂν ἦτο δυνατὸν καὶ κάθε ἡμέραν νὰ μου ἔγραφες. Φίλησέ μου, σὲ παρακαλῶ, τὴν κούκλαν σου τὴν ξανθομαλλοῦσαν Ὄλγαν 'ς τὰ καστανά της ματάκια καὶ δόσε, ἂν θέλῃς, κανένα ἀπὸ τὰ πολλά της ἐνδύματα εἰς κάνὲν πτωχὸν παιδάκι ποὺ θὰ κρυώνῃ τὸ καημένον. Τὸ ὅτι ἀγαπᾷς τόσον πολὺ τὴν Ἑλλάδα μας σημαίνει ὅτι ἔχεις πολὺ εὐγενῆ καρδίαν καὶ χαίρω ὅτι θὰ ἔχω μαζί σου ἀλληλογραφίαν.

Νομίζω, *Πρίγκιψ Ζιλάχ*, ὅτι ὀλιγώτερον χρόνον θὰ ἐχρειάζεσο, ἂν ἀπεφάσιζες νὰ λύσῃς τὰς πνευματικάς μου ἀσκήσεις, παρὰ νὰ γράψῃς γαλλικοὺς γρίφους, ἀφοῦ μαλιστα γνωρίζῃς ὅτι ἐγὼ δὲν δημοσιεύω τοιούτους.

Εἶσαι μικρὸς ἀκόμη, πολὺ μικρός, μικρούτσικος, μικρέ μου Ἰωάννη Α. Δελφέ· καὶ τὰ γράμματά σου ἀκόμη μοῦ τὸ μαρτυροῦν· δὲν πειράζει ὅμω, καταγίνου καὶ θὰ μεγαλώσῃς πολὺ γρήγορα, διότι ὅλα τὰ καλὰ παιδάκια μεγαλόνουν γρήγορα.

Εὖγε, εὖγέ σου! *Ζέφυρε Φρυδᾶ*, ἦτο ὀρθή, πολὺ ὀρθή ἡ παρατήρησίς σου, πρέπει ὅμω νὰ γνωρίζῃς ὅτι ποιητικῇ ἀδείᾳ πολλὰ τοιαῦτα ἐπιτρέποντες, ὄχι, ἐννοεῖται, πάντοτε, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ ποιηταί, μὲ ὅλας τὰς ἐλευθερίας των, ὑποβάλλονται καὶ αὐτοὶ εἰς ὅλους τοὺς κανόνας τῆς λογικῆς καὶ τῆς φύσεως.

Ἀγαπητέ μου *Δυνάρη Φρυδᾶ*, εἶνε ἀξιέπαινος ἡ φιλοπατρία σου, ἀλλὰ πολὺ ἐνωρὶς ἤρχισες νὰ ἐνδιαφέρεσαι διὰ τὰ πολιτικά· δὲν πρέπει νὰ ἐξάπτεσαι τόσον πολὺ διὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε τῆς ἡλικίας σου. Τώρα περιρίσου εἰς τὰ μαθήματά σου καὶ μελέτα πολύ, πολύ, ἂν θέλῃς νὰ γίνῃς ἄξιος μίαν ἡμέραν νὰ ἐκτελέσῃς τὰ μεγάλα πολιτικὰ σχέδιά σου... ὅταν μεγαλώσῃς. Σὲ συγχαίρω διὰ τὴν φιλοπατρίαν σου καὶ εὔχομαι νὰ τὴν διατηρῇς μέχρι τέλους.

Δὲν εἰξεύρεις πόσον χαίρω ὅταν ἀναγινώσκω τὰς ἐπιστολάς σου, ἀγαπητὲ *Ἔνδοξε Ἕλληνι* φαίνεται ὅτι ἡ χαρά, τὴν ὁποίαν λαμβάνεις ἐξ ἐμοῦ, ἐπανέρχεται πάλιν εἰς ἐμέ.

Δὲν πειράζει, μικρό μου *Ἄσπρο Λαγουδάκι*, ἂν αἱ ἐπιστολαί σου εἶνε γεμάτοι ἀπὸ ὀρθογραφίας· γνωρίζω ὅτι εἶσαι μικρούλα, καὶ μὲ τὸν καιρὸν θὰ μάθῃς, νὰ ὀρθογραφῇς. Φίλησε μου γλυκὰ γλυκὰ τὸν Γιαννάκην σας καὶ γράψε μου τί κάνουν αἱ κοῦκλαί σου.

Δυστυχῶς ἦλθε πολὺ ἀργὰ ἡ ἀπάντησίς σου εἰς τὸν διαγωνισμόν, φίλτατε *Πρόδρομε Ἀναγνώστου*, καὶ ἐπομένως δὲν ἐπρόφθασα νὰ τὸν λάβω ὑπ' ὄψιν· Ἐλπίζω ὅτι εἰς ἄλλον διαγωνισμὸν τὸν ὁποῖον θὰ προκηρύξω, θὰ δυνηθῇς ἐγκαίρως νὰ συμμετάσχῃς.

Ἔχει δίκαιον ὁ φίλος σου *Ἔνδοξος Ἕλλην* μικρέ μου *Παρνασσέ* εἶσαι, λέγει, περίεργος ἄνθρωπος· διατί τάχα νὰ του στέλλῃ ἀσπασμοὺς δι' ἐμοῦ ἐνῷ εἴσθε γείτονες καὶ εἰμπορεῖς μόνος σου νὰ τὸν ἀσπασθῇς;

Ὅσον ἐλυπήθην διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς μαμᾶς σου, ἀγαπητή μου *Τόμυρις*, ἄλλο τόσον ἐχάρην ὅτι ἡ πρὸς αὐτὴν φιλοστοργία σου σ' ἐμπόδισε νὰ μου γράψῃς. Σὲ ἀγαπῶ, μικρά μου, ὅπως ἀγαπῶ ὅλα τὰ φιλόστοργα παιδία.

Δίκαια τὰ παρόπονά σου, *Ἐλλωτεία Ἀττική*, ἀλλὰ δὲν πταίω κ' ἐγὼ· φαίνεται ὅτι εἶχες λησμονήσῃ νὰ γράψῃς εἰς τὴν ἐπιστολήν σου τὸ ψευδώνυμόν σου ὅπως τώρα πάλιν ἐλησμόνησες νὰ σημειώσῃς τὸ ἀληθές σου ὄνομα. Εἰς τὸ ἑξῆς ἂς προσέχωμεν.

Δι' αὐτὸ κ' ἐγὼ τὰ γράφω, διὰ νὰ σας ἀρέσουν, μικρέ μου *Στέφανε Θ. Στεφανίδη*, καὶ τὰ διηγήματά μου καὶ ἡ ἀλληλογραφία μου, εἰς τὴν ὁποίαν μοῦ γράφεις ὅτι θέλεις νὰ συμμετέχῃς. Ἐλαβον καὶ τὰς πνευματικάς σου ἀσκήσεις, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι κάπου ἀλλοῦ τας εὑρῆκες· εἰς τὸ ἑξῆς νὰ στέλλῃς ἰδικάς σου.

Ἐρωτήσεις, πληροφορίαι, ἀσπασμοί, προσρήσεις: Ἡ Ἐλλωτεία Ἀττικὴ ἀσπάζεται τὸν Γεώργιον Πα-

νᾶν καὶ τὸν συγχαίρει διὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ἐξαδέλφου του. — Ὁ *Ἔνδοξος Ἕλλην* προσφέρει τὰς προσρήσεις του εἰς τὸν *Μέλανα Ἀετόν*, καὶ ζητεῖ, ἂν εἶνε δυνατόν, νὰ μάθῃ τὸ ἀληθὲς ὄνομά του. — Ὁ *Ἐ. Π. Μεσθενεὺς* προσφέρει τὰς προσρήσεις του εἰς τὸν φίλον του *Σ. Δ. Κριεζώτην*. Ὁ *Πρίγκιψ Ζιλὰχ* ἀσπάζεται τὴν *Ἀθιγγανίδα*, τὸν *Μέλανα Ἀετὸν* καὶ τὸν *Παονοῦργον Ὀδυσσέα*. — Ὁ *Δίκαιος Ἀριστείδης* ἀσπάζεται τὸν *Γεώργιον Παπᾶν* καὶ τῷ λέγει ὅτι τὸ ἀληθὲς ὄνομά του εἶνε Σπυρίδων Ἀγαπητός· προσέτι δὲ προσφέρει τὰς προσρήσεις του εἰς τὸ *Ἄνθος τῶν Λειμώνων*, παρὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ νὰ μάθῃ τὸ ἀληθές του ὄνομα. — Ἡ *Βασιλὶς τῆς Ἐρήμου* ἀσπάζεται τὴν *Ξανθούλαν*, τὴν *Χωρικὴν* καὶ τὴν *Βασίλισσαν τῶν Δασῶν*, προσφέρει δὲ τὰς προσρήσεις της εἰς τὸν *Πρίγκιπα Ζιλὰχ* καὶ εἰς τὸν *Βασιλέα τῆς Ἐρήμου*, εἰς τὸν ὁποῖον εὐχαρίστως λέγει ὅτι τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματός της εἶνε Ε. Κ. μὲ τὴν συμφωνίαν ὅμως νὰ τῆς εἴπῃ καὶ αὐτὸς εἰς ποίαν πόλιν διαμένει καὶ συγχρόνως τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ἰδικοῦ του ὀνόματος. — *Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν* προσφέρει τὰς προσρήσεις του εἰς τὴν *Χλωρίδα τοῦ Παγγαίου*, εἰς τὴν *Μικρούλαν Τραλαλὰ* καὶ εἰς τὸν *Μέλανα Ἀετόν*, τὸν ὁποῖον παρακαλεῖ νὰ του εἴπῃ τὸ ἀληθὲς ὄνομά του. — Ὁ *Ἀτρόμητος Εὔζωνος* ἀσπάζεται τὸν *Γόρδιον Δεσμὸν*, τὸ *Παλληκάρι τῆς Φακῆς* καὶ τὸν *Παονοῦργον Ὀδυσσέα*. — Ὁ *Πρόδρομος Ἀναγνώστου* φιλεῖ τὸ *Ἴον τοῦ Ἀγροῦ* τὸ *Πράσινον Φύλλον* καὶ τὴν *Μονὴν τοῦ Ἀρκαδίου*, ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ μάθῃ τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ *Ἥρως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως*, τοῦ *Ὠκύποδος Ἀχιλλέως* καὶ τοῦ *Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος*.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

94. Συλλαβόγριφος.

Τρία γράμματα καὶ μόνον 'ς τὴν γραμμὴ ἐὰν τα θέσῃς,
Τότε ἔξαφνα θὰ ἴδῃς πως φυτὸν θ' ἀποτελέσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πολεμιστοῦ τοῦ 1821.

95. Συλλαβόγριφος.

Ἐπίθετον τὸ πρῶτον μου, ἄνθος τὸ δεύτερόν μου,
Πόλις τῆς Κύπρου ἔκπαλαι εἶνε τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐνδόξου Ἕλληνος.

96. Λεξίγριφος.

Εἶμαι βασιλεὺς ἀρχαῖος· ἕνα γράμμα ἂν μου βγάλῃς,
Εἰς δοχεῖον, ἀναγνώστα, παρευθὺς με μετεβάλλεις.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μέλανος Ἀετοῦ.

97. Λεξίγριφος.

Νῆσος τῆς Ἀσίας εἶμαι
Καὶ εἰς τὸ Αἰγαῖον κεῖμαι.
Ἂν τὴν κεφαλήν μου βγάλῃς
Καὶ τὸν τόνον μεταβάλῃς,
Δύναμις θὲ νὰ γενῶ
Καὶ κινήσεις προξενῶ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὠκύποδος Ἀχιλλέως.

98. Λεξίγριφος.

Εἶμαι ζῷον πολὺ μέγα, ἀλλὰ ζῷον φορτηγὸν
Κ' ἔχω ὄρεξι συνήθως ὡς πιστόν μου ὁδηγόν.
Ἕνα γράμμα εἰς τὸ μέσον ἂν θελήσῃς νὰ προσθέσῃς,
Τότε δίχως νὰ το θέλῃς 'ς τὴν Συρίαν θὰ με θέσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ Π. Ἱπποκράτους.

99. Μεταγραμματισμός.

Ὅπως εἶμαι, εἶμαι τόπος, κ' ἂν μ' ἀκούσῃς θὰ θυμάσῃς.
Ἂν τὸν τόνον μ' ἀναιβάσῃς,
Παρευθὺς φυτὸν θὰ γίνω·
Ἂν τὸ τέλος μεταβάλῃς, τότ' υἱὸς θεοῦ θὰ μείνω.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ναυσικάας.

100. Μεταγραμματισμός.

Τὸ ὄνομά μου 'ς τὰ φυτὰ θὰ εὕρῃς, ἂν ζητήσῃς·
Ἀλλ' ὅμως, ἂν θελήσῃς
Νὰ μεταβάλῃς μόνον ἓν τῶν πέντε μου στοιχείων
Καὶ μὲ ὀξυτονίσῃς,
Θὰ γίνω τότε ὁδηγὸς ἀλάθητος τῶν πλοίων.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Εὔζωνος.

101. Στοιχειόγριφος.

Ἐ τὴν πόρτα εἶν' τὸ πρῶτον μου ἀλλ' ὄχι καὶ 'ς τὴν πύλη.
Τ' ἄλλο δὲν εἶνε 'ς τὴν ξηρά, ἀλλ' εἶνε εἰς τὸ χῶμα.
Τὸ τρίτον εἰς τὸ στόμα σας, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὰ χείλη.
Τὸ τέταρτον 'ς τὰ χείλη σας, ἀλλ' ὄχι κ' εἰς τὸ στόμα.
Ἐὰν σκεφθῇς δὲ μόλις
Θὰ μ' εὕρῃς—Εἶμαι πόλις.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀμφιτρίτης.

102. Αἴνιγμα.

Τέλος κι' ἀρχὴ μ' ἀποτελοῦν ἀνάποδα βαλμένα·
Γεννῶμαι ἀπὸ τὰ πτηνὰ κ' ἐκεῖνα ἀπὸ μένα.

Ἐστάλη ὑπὸ Δ. Βλαταδιάδου.

103. Ἀκροστιχές. Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν 7 ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι νῆσον τῆς Ἑλλάδος.

1. Τὸ πρῶτον μου εἶνε πατὴρ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων.
2. Τὸ δεύτερόν μου παριστᾷ ἕνα γνωστόν σας τόπον.
3. Τὸ τρίτον μου ὅταν μιλῇ τοὺς πάντας συγκινεῖ.
4. Τὸ τέταρτον βασίλισσα καὶ ἔνδοξος γυνή.
5. Τὸ πέμπτον μου Ὠκεανοὺς γεμίζει καὶ θαλάσσας
6. Τὸ ἕκτον μου πόλις γνωστὴ ἀπὸ τὰς πόλεις πάσας.
7. Τὸ ἕβδομον δὲν ἔχει ἀρχὴν κι' ὅλου τοῦ κόσμου ἄρχει
Τὸ ὄγδοον . . . ἀλλ' ὄγδοον νομίζω δὲν ὑπάρχει.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπερηφάνου Μονάρχου

ΛΥΣΕΙΣ

84. Οἱ φίλοι ὁμοιάζουσι πολὺ τὴν χελιδόνα. — Ἥτις τ' ἔαρ ἔρχεται καὶ φεύγει τὸν χειμῶνα. — **85.** Μάϊος. (Μά, Ἰο;). — **86.** Θεμιστοκλῆς (Θέμις, τό, κλεὶς). — **87.** Σύρος. — **88.** Ποιμὴν (Π, μήν,). — **89.** Καύκασος, Κάσσος, — **90.** Πλάτων, Πλούτων. — **91.** Ἀρμός, ὅρμος, ὥμος. — **92.** Ἀπὸ μὲν τὴν πηγὴν τρέχει νερόν, ἀπὸ δὲ τὴν πληγὴν αἷμα. — **93** Πᾶς ἀριθμὸς εἶνε τοιοῦτος. Π. χ. 20+24=41: 2=22−10=12. Ἄλλο παράδειγμα: 8+24=32: 2=16−4=12. κ.τ.λ

ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΛΥΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ ΤΟΥ ΕΠΩΝΥΜΟΥ

Ἄρκτος 8. — Ἄθριος; Ἀττικὸς Οὐρανός; 6. — Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν 7. — Ἀμφιτρίτη 7. — Ἀτρόμητος Εὔζωνος 3. — Ἀτρόμητος; Μπουμπουλίνα 8. — Βασιλὶς τῆς Ἐρήμου 3. — Δομένικος Α. Βρατσαφάλλης 3. — Ι. Κ. Γκινάκας 2. — Ἄγγελος Α. Γκολφινόπουλος. — Ἰωάννης Δ. Δελφὸς 5. — Δίκκος Ἀριστείδης 1. — Δύο Βουνὰ 9. — Ἐλεύθερος Σκοπευτὴς 8. — Ἑλλωττεία Ἀττική 4. — Ἔνδοξος Ἕλλην 4. — Ἠλιογέννητη 6. — Θ. Θεοδοσιάδης 6. — Ἰουλία Κραθεοδωρῆ 9 — Μιχαὴλ Α. Κόλλας 4. — Ἀκβύρινθος τῆς Κρήτης 5 — Λευκόπεπλος Νύμφη τῶν Δασῶν 9. — Λευκὰς Μαργαρίτης 6. — Μαῦρος Γάτος 9. — Ἀλέξανδρος Μαυρουδίνης 7. — Μεγάλη Ἄρκτος 7. — Ε. Π. Μεσθενεὺς 3. — Μικρούλα Τραλαλὰ 8. — Ναυσικάα 5 — Ἐδόλον τῆς Γνώσεως 7. — Παληκάρι τῆς Φακῆς 6. — Βασιλικὴ Παπαγεωργακοπούλου 4. — Πολεμιστὴς τοῦ 1821, 6. — Ῥόδον τὸ Ἀμάραντον 6. — Ἰωάννης Σ. Σαρρῆς 3. — Αἰκατερίνη Κ. Σκοπέτου 9. — Στέφανος Θ. Στεφανίδης 6. — Τόμυρις 1. — Τροπαιοῦχον Μεσολόγγιον 4. — Ζέφυρος Φρυδᾶς 2. — Κανάρης Φρυδᾶς 2.

« ΚΡΑΤΕΙ ΤΟΝ ΕΜΠΟΤΗΝ ΜΕΓΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ »

Η ΘΕΡΜΑΣΤΡΑ

Δὲν δύνασθε νὰ φανταασθῆτε ὡραιοτέραν πόλιν παρὰ τὴν μικρὰν πόλιν Χάλλην, ἡ ὁποία εἶνε εἰς τὸ Τυρόλον εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἐν αὐτῇ ἔζη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὁ μικρὸς Αὔγουστος Στρέχλας, τοῦ ὁποίου ὁ οἰκίσκος ἦτο εἰς τὴν πλατεῖαν ἀντικρὺ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Αὔγουστος ἦτο παιδίον ἐννέα ἐτῶν, ῥοδοκόκκινον καὶ παχυλὸν μὲ μαλλία καστανᾶ καὶ βοστρυχώδη. Ἡ μήτηρ του εἶχεν ἀποθάνῃ, ὁ πατήρ του ἦτο πτωχὸς καὶ εἶχε πολλὰ μικρὰ στόματα νὰ θρέψῃ. Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὁ χειμὼν διαρκεῖ πολὺ καὶ εἶνε δριμύς, καὶ τὴν γῆν πολλοὺς μῆνάς την σκεπάζουν χιόνες.

Ἡμέραν τινὰ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐκράτει μὲ τὰς παγωμένας χεῖράς του μικρὸν ἐμπότην γεμάτον ζύθου καὶ ἡ ἑσπέρα τῷ ἐφαίνετο φοβερὰ ψυχρὰ καὶ σκυθρωπή. Ἡ ὁδὸς ἦτο ἔρημος, ψυχὴ δὲν ἐφαίνετο πουθενά, διότι ἐχιόνιζε καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ πλαγιάζουν ἐνωρίς. Ὁ Αὔγουστος δὲν ἐτόλμα νὰ τρέξῃ μήπως παραπατήσῃ καὶ ὀλισθήσῃ καὶ σπάσῃ τὸν ἐμπότην του. Ἦτο δὲ σχεδὸν παγωμένος καὶ ἐφοβεῖτο καὶ ὀλίγον· ἀλλὰ ἐπαρηγορεῖτο καὶ ἔλεγεν: «Ὕστερ' ἀπὸ λιγάκι θὰ εἶμαι 'ς τὸ πλάγι τῆς ἀκριβῆς μου θερμάστρας.

Ἔρθασεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἐκκλησίας ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας τοῦ Κάρλου Στρέχλα, τοῦ πατρός του. Τὸν καϊμένον τὸν Αὔγουστον! Ὁ πατήρ τοῦ τὸν εἶχε στείλῃ τὸ ἀπόγευμα εἰς μίαν ἐργασίαν ἔξω τῆς πόλεως πολὺ μακράν. Ἀλλὰ ὡς νὰ τελειώσῃ τὴν ἐργασίαν ἐπέρασεν ἡ ὥρα καὶ ἐνύκτωσε· καθὼς εἶδε λοιπὸν ὅτι ἐνύκτωσε τὸ ἔβαλε 'ς τὰ τέσσερα ὡς νὰ τὸν κυνηγῇ καὶ ἐγὼ δὲν εἰξεύρω ποιός, καὶ κατακομμένος καὶ τρέμων ἐγύρισεν εἰς τὴν πόλιν. Ἀλλὰ δὲν ἐλησμόνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον νὰ γεμίσῃ ζῦθον τὸν ἐμπότην του. Τὴν ὥραν λοιπὸν ταύτην τὸν βλέπομεν ἐπιστρέφοντα εἰς τὴν οἰκίαν μὲ τὸν ἐμπότην εἰς τὰς χεῖρας· τὸν κρατεῖ μετὰ μεγάλης προσοχῆς μήπως τοῦ πέσῃ, διότι οἱ δάκτυλοί του εἶνε μελανοὶ καὶ παγωμένοι. Ὅταν ἐκτύπησε τὴν θύραν καὶ του ἤνοιξαν, εἰσῆλθεν εὐθὺς μὲ ὁρμὴν καὶ μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν ἐφώναξε περιχαρής: Ὤ! ἀγαπητή μου θερμάστρα! ἂν δέν σε εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου, θαρρῶ πως θὰ ἐκακάρωνα ἀπὸ τὸ κρύο 'ς τὴ μέση τοῦ δρόμου!»

Τὸ δωμάτιον εἰς τὸ ὁποῖον ἔτρεξεν ὁ Αὔγουστος μετὰ τόσης χαρᾶς, ἦτο δωμάτιον μέγα, κενὸν καὶ γυμνὸν καὶ πλακόστρωτον. Τὸ μόνον ἐπίπλον τὸ ὁποῖον εἶχεν ἦτο ἁρμάριον κάρυνον παλαιὸν μὲν ἀλλὰ εὐμορφότατον, τράπεζα ξυλίνη μεγάλη καὶ ὀλίγα σκαμνία. Ἀλλὰ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου ἦτο στημένη θερμάστρα, πρᾶγμα λαμπρότατον· καὶ τόσον ἦτο μεγάλη, ὥστε ἐφαίνετο πύργος· εἶχε διαφόρους ζωγραφίας καὶ ἔστραπτεν ἀπὸ τὰ πολλὰ κοσμήματα, καὶ ἐπάνω ἐπάνω ἐπὶ τῆς κορυφῆς της ἔλαμπε κατάχρυσον στέμμα. Ἡ θερμάστρα εἶχε

καὶ ἐπιγραφὴν ὅτι ἦτο κατεσκευασμένη τὸ ἔτος 1532 ὑπὸ τοῦ ἀρίστου τεχνίτου τῆς πόλεως Νουρεμβέργης.

Ἡ ἱστορία τῆς θερμάστρας ταύτης δὲν ἦτο πολὺ γνωστή· ἀλλὰ μόνον ἂν τὴν ἐβλέπετε, θὰ ἐλέγετε ὅτι ἦτο διὰ βασιλικὸν ἀνάκτορον, καὶ ὅτι τὴν εἶχε παραγγείλῃ πλούσιός τις πρίγκιψ. Ὅπως δήποτε ὅμως ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἐφάνη χρησιμωτέρα, ὅσον κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν ἐθέρμαινε τὰ παγωμένα μέλη τῶν δυστυχῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα τώρα εὐθὺς θὰ γνωρίσωμεν.

Τὰ παιδία ἐκάθηντο κατὰ γῆς ἔμπροσθεν τῆς θερμάστρας καὶ ἔπαιζον. Καθὼς εἶδον τὸν Αὔγουστον ἐφώναξαν ἀπὸ τὴν χαρὰν των Ζήτω!

«Ἀ! θερμάστρα μου: ἀπέθαν' ἀπὸ τὸ κρύο!» εἶπεν ὁ Αὔγουστος καὶ ἐφίλησε τὸν πόδα τῆς θερμαστρας. Ὁ πατέρας δὲν ἦλθεν ἀκόμη, Δωροθέα;

— Ὄχι, παιδί μου, ἄργησε ἀπόψε.

Ἡ Δωροθέα ἦτο δεκαεπτὰ ἐτῶν, μελαγχροινή, κομψὴ καὶ μελαγχολική. Ἦτο ἡ μεγαλητέρα κόρη τοῦ Κάρλου Στρέχλα, καὶ ἡ δευτέρα μήτηρ τῶν ἐννέα μικρῶν ἀδελφῶν της. Τὰ τρία μεγαλήτερα εἰργάζοντο καὶ ἐκέρδαινον τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, καὶ ὁ Αὔγουστος ἐκέρδαινεν· ἀλλὰ μόνον τὸ θέρος· διότι τότε ἐπήγαινε καὶ ἔβοσκεν ἀγελάδας ἐπάνω εἰς τὰ βουνά· τὸν χειμῶνα ὅμως τὸν ἔτρεφεν ὁ πατήρ του. Τὰ τρία ἄλλα μικρότερα παιδία δὲν εἴξευρον νὰ κάμνουν ἄλλο τίποτε, παρὰ νὰ ἀνοίγουν τὸ στοματάκι των ὡς τὰ μικρὰ πουλάκια διὰ νὰ τα ταγίσουν.

Ὁ πατὴρ ἦτο ἄνθρωπος καλός, ἀλλὰ δὲν ἐκέρδαινε πολὺ ἐκ τῆς ἐργασίας του· καὶ ποῦ νὰ προφθάσῃ νὰ θρέψῃ δέκα στόματα! Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοί τον ἐγνώριζον ἔλεγον ὅτι θὰ ἦτο πολὺ καλλιτέρα ἡ κατάστασίς του, καὶ ἡ οἰκογένειά του δὲν θὰ ἐστερεῖτο, ἐὰν ὁ εὐλογημένος δὲν ἠγάπα τόσον πολὺ τὸν καπνὸν καὶ τὸν ζῦθον. Πρέπει ὅμως νὰ εἰξεύρετε ὅτι ὁ δυστυχὴς ἔγεινε τοιοῦτος ἀφ' ὅτου ἔχασε τὴν γυναῖκά του.

Ἡ πολλὴ λύπη καὶ ἡ δυστυχία ἐτάραξαν ὀλίγον τὴν κεφαλήν του, καὶ δὲν εἴξευρε τί ἔκαμνε.

Ὥστε ὅλη ἡ φροντὶς τῆς οἰκογενείας ἦτο εἰς βάρος τῆς Δωροθέας. Ἡ ἀξιόλογος αὕτη κόρη ἦτο πολὺ οἰκονόμος, πολὺ φιλόπονος, καὶ εὐφυεστάτη. Τὰ μικρά της ἀδελφια ἦσαν πάντοτε καθαρὰ καθαρὰ καὶ γελαστά, διότι ποτὲ δὲν τους ἔλειπε τὸ μαγείρευμα, ἅπαξ τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας, μία γυκιὰ σούπα γεμάτη ὡς ἐπάνω, τὴν ὁποίαν μόνον ὅπου τὴν ἔβλεπον νὰ ἀχνίζῃ ἐχόρταινον τὰ καϊμένα. Καὶ ὅμως ἦσαν πτωχά, ἡ καρδία τῆς Δωροθέας ἐσπαράσσετο, ἐντρέπετο ἡ φιλότιμος κόρη συλλογιζομένη τὰ πολλὰ χρέη τοῦ πατρός της. Εὐτυχῶς τὰ ξύλα ποτὲ δὲν τους ἔλειπον, διότι ἔζη ἀκόμη ὁ πρὸς μητρὸς πάππος, ὁ ὁποῖος ἐπώλει ξύλα καὶ τους ἔδιδεν ἄφθονα διὰ νὰ παραγεμίζουν τὴν κοιλίαν τῆς θερμάστρας, καὶ νὰ θερμαίνωνται τὰ ἀγαπητά του ἐγγονάκια.

«Αὔγουστε, εἶπεν ἡ Δωροθέα πρὸς τὸν ἀδελφόν της, ὁ πατέρας ἐπαράγγειλε νὰ μὴ τον περιμένωμεν. Τώρα λοιπὸν ὅπου ἦλθες ἔλα νὰ φάμε».

Δέκα ξύλινα κοχλιάρια ὥρμησαν κατὰ τῆς γαυάθας καὶ ὡς νὰ εἰπῇς κύμινον τὴν ἔκαμαν πάστρα. Τὰ τρία μεγαλήτερα, ἐπειδὴ ἦσαν κατάκοπα, διότι εἶχον ἐργασθῇ ὅλην τὴν ἡμέραν ἔξω εἰς τὴν χιόνα, ἐπῆγαν νὰ πλαγιάσουν· ἡ δὲ Δωροθέα ἐκάθισε πλησίον τῆς θερμάστρας καὶ ἐνυκτέρευε, τὰ δὲ ἄλλα τὰ μικρὰ ἐκάθισαν κατὰ γῆς καὶ ἔσυραν τὸν Αὔγουστον ἐκεῖ πρὸς τὸ μέρος των καὶ τον ἐπρόσταξαν νὰ τους ζωγραφίσῃ κάτι τι καὶ νὰ τους εἰπῇ καὶ κανὲν παραμύθι· διότι ὁ Αὔγουστος ἦτο ὁ καλλιτέχνης τῆς οἰκογενείας.

Εἶχε μίαν πανίδα καὶ ἔζωγράφιζε μὲ τεμάχιον ἄνθρακος διάφορα πράγματα πολὺ νόστιμα. Τὰ μικρὰ ἐπληροφοροῦντο μὲ σοβαρότητα καὶ ἔβλεπον τὰς ζωγραφίας μὲ τὴν ἡσυχίαν των, ἔπειτα ὁ Αὔγουστος τὰς ἔσβενε μὲ τὸν ἀγκῶνά του καὶ ἔζωγράφιζεν ἄλλας.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διεσκέδαζον τὰ καλὰ παιδία, ἐν ᾧ ἔξω εἰς τὸν δρόμον ἐχιόνιζε καὶ τὸ ψῦχος ἦτο δριμύτατον· ἀλλ' αὐτὰ ἦταν ζεστὰ ζεστά, διότι εἶχον εἰς τὸ πλευρόν των τὴν θερμάστραν. Καὶ τί ἄλλο ἤθελον; Ὁ Αὔγουστός τα διεσκέδαζεν, ἡ θερμάστρα τα ἐθέρμαινεν, ἦσαν λοιπὸν εὐτυχῆ. Ἡ Δωροθέα ἐκαμάρωνε τὰ ἀδέλφιά της καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ νὰ μὴ γελάσῃ, ὃν καὶ εἶχεν ἀνησυχίαν τί θὰ ξημερώσῃ ἡ ἄλλη ἡμέρα.

Ὁ Αὔγουστος ἠγάπα τὴν γραῖαν θερμάστραν ὡς ἐὰν ἦτο ζωντανή. Τόσον ἦτο εὔμορφος, καὶ τόσον καλὸν ἔκαμνε εἰς τὴν ἀτυχῆ οἰκογένειαν, ὥστε ἀξίζει νὰ εἴπωμεν περὶ αὐτῆς ὀλίγας ἀκόμη λέξεις. Ἦτο ὑψηλὴ καὶ πλατεῖα, καὶ ἡ λάμψις της ἦτο ἄλλο πρᾶγμα. Εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας εἶχεν ἀνὰ ἓν ἀγαλμάτιον βασιλέως, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζες ὅτι θὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του νὰ σου ὁμιλήσῃ. Ἔπειτα εἶχε διαφόρους ζωγραφίας, αἱ ὁποῖαι παρίστανον τὰς τέσσαρας ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αἱ ζωγραφίαι ἦταν ἐντὸς στεφάνων ἐκ ῥόδων ἐκ δάφνης καὶ ἄλλων ἀνθέων καὶ εἶχε καὶ διαφόρους ἐπιγραφὰς καὶ διάφορα χρυσᾶ κοσμήματα. Ἦτο ἀριστούργημα. Ἀλλὰ ποῦ εὑρέθη ἐκεῖ ἡ ἐξαισία αὕτη θερμάστρα; Ὁποία ἦτο ἡ ἱστορία της; Τὸ μόνον γνωστὸν ἦτο ὅτι ὁ πάππος τοῦ Στρέχλα, πρωτοτέκτων τῆς ἐποχῆς του, ἐν ᾧ κατεδάφιζε παλαιάν τινα οἰκίαν, τὴν ἐξέθαψεν ἀπὸ σωρὸν ἐρειπίων. Καὶ ἐπειδὴ τὴν εὕρηκεν ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, τὴν ἐπῆρεν εἰς τὴν οἰκίαν του ὄχι τόσον διότι ἦτο ὡραία, ἀλλὰ διότι του ἐχρησίμευε. Ἔκτοτε παρῆλθον ἑξήκοντα ὅλα ἔτη, καὶ ἡ θερμάστρα πάντοτε εὑρισκομένη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐντὸς τοῦ μεγάλου δωματίου τοῦ γυμνοῦ καὶ κενοῦ, ἐθέρμαινε τρεῖς

γενεὰς τῆς οἰκογενείας τοῦ Στρέχλα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰ μικρότερα παιδία ἐφώναζον ἐν χορῷ: «Αὔγουστε, ἔνα παραμύθι!»

— Παιδιά, ἀνεφώνησεν ἡ Δωροθέα, πηγαίνετε νὰ πλαγιάσετε. Ὁ πατέρας ἄργησε ἀπόψε πολύ, εἶνε περιττὸν νὰ τον περιμένετε.

— Ἀ! Δωροθέα, μιὰ στιγμούλα ἀκόμη!» εἶπον τὰ μικρότερα παιδία μὲ φωνὴν παρακλητικήν.

Ἡ μικρὰ μικρά, ὀνομαζομένη Ἑρμεγγίλδα, κοράσιον ῥοδοκόκκινον καὶ ξανθόν, ἀνέβη εἰς τὰ γόνατα τῆς Δωροθέας διὰ νὰ τὴν καλοπιάσῃ καὶ τὴν ἐθώπευε μετὰ πολλῆς ἀγάπης, καὶ ὅλα ὁμοῦ τὰ παιδία ἐφώναζον:

«Ἀφητέ μας, Δωροθέα, νὰ καθίσωμ' ἐδῶ 'λιγάκι, νὰ χαρῇς ὅ,τι ἀγαπᾶς. Ἡ θερμάστρα εἶνε ζεστὴ ζεστὴ καὶ τὰ κρεββατάκια μας εἶνε κρύα κρύα, χιόνι. Ἔλα, 'πές μας, Αὔγουστε, ἕνα παραμυθάκι!

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Αὔγουστος, διότι ἠσθάνετο ὅτι δὲν εἶχε διάθεσιν νὰ ὁμιλήσῃ· ἔσφιγγε τὰ γόνατά του μὲ τὰς δύο χεῖράς του καὶ ἐκάθητο βλέπων μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὰ κοσμήματα τῆς θερμάστρας.

Ἐν ᾧ δὲ τὰ παιδία ἐφώναζον καὶ ἐζήτουν τὸ παραμύθι, ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ ἐμβαίνει ὁ πατήρ.

Τὰ μικρὰ τρέχουν εὐθὺς εἰς προϋπαντησίν του, ἡ Δωροθέα σύρει πλησίον τῆς θερμάστρας τὸ μονάκριβον θρονίον τὸ ὁποῖον εἶχον, θρονίον ξύλινον παλαιόν, ὁ Αὔγουστος ἔφερε πλησίον τοῦ θρονίου μικρὸν τραπέζιον καὶ ἔβαλεν ἐπάνω τὸν ἐμπότην μὲ τὸν ζῦθον, καὶ ἐπῆρε τὴν μεγάλην καπνοσύριγγα καὶ τὴν ἐγέμισε καπνὸν καὶ τὴν ἀπέθεσε πλησίον τοῦ πατρός του· πρᾶγμα παράδοξον! ὁ Κάρλος Στρέχλας εἶδε τὰ τέκνα του μὲ ἀδιαφορίαν, ἐκάθισε σκυθρωπὸς καὶ δὲν ἤνοιξε τὸ στόμα του νὰ εἴπῃ ἕνα λόγον· ἐφαίνετο κατάκοπος, καὶ οὐδὲ κἂν ἐγύρισε νὰ ἴδῃ τὸν ζῦθον καὶ τὴν καπνοσύριγγά του.

— Πατέρα, τί ἔχετε; ἠρώτησεν ἡ Δωροθέα.

— Τίποτα, παιδί μου, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ περίλυπος· καὶ ἡ κεφαλή του ἔκλινε πρὸς τὸ στῆθός του.

Ἦτο εὔμορφος, ὑψηλός, ψαρὸς παρὰ τὴν ἡλικίαν του, καὶ οἱ ὦμοί του ἤρχιζον νὰ κυρτώνωνται ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας.

«Βάλ' τα νὰ πλαγιάσουν τὰ παιδιά! εἶπε καὶ εὐθὺς ἡ Δωροθέα ὑπήκουσε καὶ ἐπῆρε τὰ παιδία! Μόνος ἔμεινεν ὁ Αὔγουστος ζαρωμένος πλησίον τῆς θερμάστρας. Καὶ πῶς ὄχι; Ὅταν εἶνέ τις ἐννέα ἐτῶν καὶ κερδίζῃ ὀλίγα χρήματα τὸ θέρος, δὲν εἶνε πλέον παιδί, τοὐλάχιστον νομίζει ὅτι δὲν εἶνε.

Ὅτε ἡ Δωροθέα ἐπανῆλθεν, ὁ κοῦκκος τοῦ ὡρολογίου ἐσήμαινεν ὀκτὼ ὥρας. Παρετήρησε τὸν πατέρα της τεταραγμένη καὶ ἀνήσυχος, καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν ἤρχισε πάλιν νὰ νήθῃ· Ὑπέθεσεν ὅτι θὰ εἶχεν ὑπάγῃ εἰς τὸ καπηλίον καὶ ἔπιεν ὀλίγον περισσότερον, διότι τὸ ἐσυνήθιζε κάποτε.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Κάρλος Στρέχλας ἐκτύπησε δυνατὰ μὲ τὴν πυγμήν του τὸ τραπέζιον, καὶ ἡ καπνοσύριγξ ἔπεσεν ἀπὸ τὸ στόμα του κατὰ γῆς.

«Τὴν ἐπούλησα τὴν θερμάστρα!» εἶπε σιγὰ σιγὰ ὡς νὰ ἐντρέπετο διότι τὸ ἔλεγεν.

Ἡ Δωροθέα διέκοψε τὴν ἐργασίαν της καὶ ὁ Αὔγουστος ἐσηκώθη ὄρθιος καὶ ἐνόμισεν ὅτι βλέπει ὄνειρον.

«Ναί, τὴν ἐπούλησα, τὴν ἐπούλησα τριακοσίας δραχμάς! Τί νὰ κάμω; χρεωστῶ τὰ διπλᾶ. Ὁ ἀγοραστὴς την εἶδε σήμερα τὸ πρωὶ ὅταν ἐλείπατε, καί του ἤρεσε καὶ θὰ ἔλθῃ νὰ την πάρῃ αὔριον, νὰ την στείλῃ εἰς τὸ σπίτι του.»

Ἡ Δωροθέα μόλις εἰμπόρεσε νὰ κρατήσῃ δυνατὴν φωνὴν καὶ εἶπε στενάζουσα:

«Ἀ! πατέρα μου... ἀμὲ τὰ παιδιά... μέσα 'ς τὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνος!

Καὶ ἔγινε τὸ πρόσωπόν της ὠχρότατον καὶ ἐκόπη ἡ φωνή της.

«Δὲν γίνεται αὐτό! ἀνεφώνησεν ὁ Αὔγουστος.

Ὁ πατὴρ ἐγέλασε περίλυπος καὶ εἶπεν:

«Ἐτελείωσε, ἐτελείωσε. Αἴ, παιδιά μου, θέλετε νὰ σας εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν; τὸ χρεωστῶ τὸ ψωμὶ ὅπου τρώγετε καὶ τὸ κρέας ὅπου βράζει καὶ τὸ σπίτι πού μας σκεπάζει. Καὶ ἂν ἔλειπεν ὁ πάππος σας, θὰ ἤμουν τώρα εἰς τὰς φυλακάς. Ἐργασίαν δὲν εὑρίσκω, διότι ὅλοι τώρα προτιμοῦν τοὺς νέους ἐργάτας· λέγουν πως δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ ἐργάζωμαι καὶ μὰ τὸ ναὶ θὰ ἔχουν καὶ δίκαιον. Καὶ πῶς νὰ κρατήσῃ κανεὶς τὸ κεφάλι του ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸν ὅταν ἔχῃ δέκα παιδιὰ καὶ τον σύρουν κάτω εἰς τὸν πάτον. Ὅταν ἔζη ἡ μητέρα σας, ἦτο ἄλλο πρᾶγμα. Αἴ, παιδί μου, μὲ κυττάζεις σὰν νὰ ἤμουν λυσσασμένος. Αὐτὴν τὴν θερμάστρα την ἐκάματε Θεόν· λοιπὸν ἡ θερμάστρα θὰ κάμῃ πτερὰ καὶ θὰ πετάξῃ αὔριον· αὔριον, παιδιά μου, μᾶς ἀφίνει καὶ φεύγει. Ἐξέρετε τί θὰ εἰπῇ τριακόσιαι δραχμαί; Θὰ με σώσουν ἀπὸ τὴν φυλακὴν προσωρινῶς τοὐλάχιστον, καὶ τὸ καλοκαῖρι πλέον ἔχει ὁ Θεός, τὰ πράγματα ἐλπίζω νὰ διορθωθοῦν....

— Δὲν γίνεται αὐτό! ἐπανέλαβεν ὁ Αὔγουστος, ὡς νὰ μὴ ἐνόησεν ἀκόμη τί τρέχει.

— Θὰ ἰδῇς, ἀγόρι μου, πῶς εἶνε τὸ πρᾶγμα τελειωμένον, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ ἀποτόμως. Ἐπῆρα μάλιστα καὶ τὰ μισὰ χρήματα ἐμπρός, καὶ αὔριον θὰ λάβω καὶ τὸ ὑπόλοιπον. Ἡ θερμάστρα ἀξίζει βέβαια πολὺ περισσότερον· ἀλλά, παιδιά μου, ὅταν κανεὶς πεινᾷ καὶ δὲν ἔχει τι νὰ φάγῃ, δὲν πρέπει νὰ κάμνῃ δυσκολίας. Τὸ μαγκαλάκι μας θὰ μας ζεσταίνῃ ἀξιόλογα. — Ἡμεῖς εἰμεθα πτωχοὶ ἄνθρωποι καὶ δὲν μας πρέπει ἑαυτὴ ἡ χρυσωμένη θερμάστρα· μάλιστα ἀπὸ πολὺν καιρὸν ἔπρεπε νὰ την ἔχωμεν πουλημένην. Ὅταν την εἶδεν ὁ ἄνθρωπος,

εἶπεν ὅτι ἡ θέσις αὐτῆς τῆς θερμάστρας δὲν εἶνε ἐδῶ μέσα, ἀλλὰ πρέπει νὰ στηθῇ μέσα εἰς μουσεῖον. Ἂς ὑπάγῃ λοιπὸν εἰς τὸ μουσεῖον.

— Πατέρα μου, πατέρα μου, δὲν γίνεται, δὲν γίνεται! ἀνεφώνησεν ὁ Αὔγουστος καὶ ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πατρός του. Ὄχι, πατέρα μου, δὲν γίνεται αὐτό. Καλλίτερα νὰ με πουλήσετε ἐμένα. Ὄχι, ὄχι, χωρατεύετε. Τέτοιο πρᾶγμα δὲν εἰμπορεῖτε νὰ το κάμετε, δὲν θὰ βαστάξῃ ἡ καρδιά σας. Αὐτὴ ἡ θερμάστρα δὲν εἶνε σὰν τῆς ἄλλες θερμάστρες. Τὴν ἀγαποῦμεν σὰν νὰ ἦτο ζωντανὴ καὶ μας ἀγαπᾷ καὶ αὐτὴ χωρὶς ἄλλο· ἐγὼ το καταλαβαίνω. Αὔριον θὰ πάω νὰ εὕρω ἐργασίαν καὶ κάτι θὰ εἰμπορέσω νὰ κάμω. Θὰ τρέξω 'ς τοὺς δανειστάς σας νὰ τους παρακαλέσω νὰ σας περιμένουν· ὅλοι αὐτοὶ εἶνε γείτονές μας καὶ θὰ λάβουν ὑπομονήν· ἀλλὰ νὰ πουληθῇ ἡ θερμάστρα εἶνε τῶν ἀδυνάτων, αὐτὸ εἶνε τῶν ἀδυνάτων, αὐτὸ δὲν γίνεται, δὲν γίνεται! Δόστε ὀπίσω τὰ χρήματα 'ς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Κάμετέ το, πατέρα μου, κάμετέ το διὰ τὴν ἀγάπην μας!»

Ὁ Στρέχλας συνεκινήθη πολύ, διότι ἠγάπα τὰ παιδία του, ἀλλὰ καὶ ἐπειράχθη δι' ὅσα του εἶπεν ὁ Αὔγουστος.

«Εἶσαι ἀνόητος, εἶπε πρὸς τὸν υἱόν του. Σήκω καὶ νὰ 'πᾷς νὰ πλαγιάσῃς. Μὴ χάνῃς ἀδίκως τὰ λόγια σου καὶ ἡ θερμάστρα εἶνε πουλημένη, νὰ ἦταν καὶ ἄλλη! δὲν εἶνε δική σου δουλειά, γρήγορα νὰ 'πᾷς νὰ πλαγιάσῃς!»

Ἔπειτα ἐπῆρε τὸν ἐμπότην καὶ ἡσυχα ἡσυχα ἔπιε τὸν ζῦθον.

Τότε ὁ Αὔγουστος ἐσηκώθη ὡς μανιώδης· αἱ παρειαί του ἦσαν κατακόκκιναι καὶ τὸ βλέμμα του ἐσπινθηροβόλει.

«— Αὔγουστε ἐλᾶ νὰ πλαγιάσῃς.
— Ἐδῶ θὰ ξημερωθῶ!» (Σελ. 149)

«Δὲν θὰ την πουλήσετε! ἀνεφώνησεν ἀγριωπός! ἡ θερμάστρα εἶνε 'δική σας καὶ 'δική μας· ἡ θερμάστρα δὲν θὰ πουληθῇ!»

Ὁ Στρέχλας ὡς μανιώδης ἔρριψε κατὰ γῆς τὸν ἐμπότην καὶ τον ἔκαμε χίλια κομμάτια, καὶ ἀπώθησε τὸν Αὔγουστον μὲ τόσην δύναμιν, ὥστε τον ἔρριψε καὶ αὐτὸν κατὰ γῆς. Ἔπειτα ἔλαβε τὸν λύχνον καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ δωμάτιόν του τρέμων καὶ κλονούμενος.

«Μὰ τί ἔγινε; εἶπε μετ' ὀλίγην ὥραν ὁ Αὔγουστος, ὁ ὁποῖος ἦτο καταζαλισμένος. Καὶ ἡ δυστυχὴς Δωροθέα ἦτο σκυμμένη ἐπάνω του καὶ ἔκλαιεν, ἔπειτα εὐθὺς ἀνεκάθησε καὶ εἶχε τὸ πρόσωπόν του σκεπασμένον μὲ τὰς χεῖράς του.

«Τώρα 'θυμήθηκα! ἐψιθύρισε μὲ ἀτονίαν, τώρα 'θημώθηκα!»

Ἡ Δωροθέα κατεφίλησε τὸν δυστυχῆ ἀδελφόν της καὶ τον κατέβρεξε μὲ τὰ δάκρυά της.

«Πῶς ἐτόλμησες, ἀγόρι μου, νὰ ὁμιλήσῃς ἔτσι εἰς τὸν πατέρα; Ἔκαμες πολὺ κακά! Τὰ φρόνιμα παιδιὰ δὲν πρέπει νὰ φέρωνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

— Ὄχι, Δωροθέα μου, ἔκαμα πολὺ καλά, εἶπεν ὁ Αὔγουστος· ἡ θερμάστρα δὲν εἶνε μοναχὰ 'δική του, εἶνε ὅλων μας.

Ἡ Δωροθέα ἔκλαιε καὶ δὲν εἰμπόρεσε νὰ του ἀποκριθῇ, διότι δέν την ἄφινον οἱ λυγμοί.

«Ἐκτύπησες, ἀγόρι μου; τὸν ἠρώτησεν ἔπειτα στιγὰ στιγά, διότι τον εἶδεν ὠχρὸν καὶ ἄγριον τὸ πρόσωπόν του.

— Ναί!... ὄχι... κ' ἐγὼ δὲν εἰξεύρω. Μὰ τί λές καὶ σύ, Δωροθέα μου; τάχα δὲν εἶνε κρίμα, δὲν εἶνε κλεψιά, δὲν εἶνε ἀτιμία αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

— Μὴ λές τέτοια λόγια διὰ τὸν πατέρα σου, Αὔγουστε, εἶπε ἡ Δωροθέα κλαίουσα.

Εἶνε ἀτιμία!

— Αὔγουστε, ἀνεφώνησεν ἡ καλὴ κόρη φοβισμένη, διότι τον ἔβλεπεν ἄγριον ὡς παράφρονα.

Ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τίποτε, καὶ ἤρχισε νὰ καταφιλῇ τὴν θερμάστραν.

«Αὔγουστε, ἀδελφέ μου! ἐψιθύρισεν ἡ Δωροθέα· μὴ κάθεσαι ἐδῶ, ἔλα νὰ πλαγιάσῃς καὶ εἶνε περασμένη ἡ ὥρα.

— Θά μ' ἀφήσῃς ἥσυχον; Δὲν ἔχω νὰ 'πάω πουθενά! ἐδῶ θὰ 'ξημερωθῶ!

— Τί λές, Αὔγουστέ μου;

— Ναί, θὰ 'ξημερωθῶ ἐδῶ· 'μπορεῖ νὰ ἔλθουν τὴν νύκτα νὰ μάς την πάρουν· καὶ ἔπειτα εἶνε τώρα καιρὸς νὰ την ἀφήσω μοναχὴν τὴν θερμάστρα μας;»

Εἰς μάτην ἡ ἀδελφή του προσεπάθησε νὰ τον κατεπείσῃ νὰ ὑπάγῃ νὰ πλαγιάσῃ.

«Ἐδῶ θὰ 'ξημερωθῶ», ἔλεγε μετὰ μεγάλης ἐπιμονῆς, καὶ πράγματι ἐξημερώθη πλησίον τῆς θερμάστρας.

Τὴν ἐπιοῦσαν πρωὶ πρωὶ πρὶν ἀκόμη γίνῃ ἡμέρα, οἱ τρεῖς μεγαλήτεροι ἀδελφοὶ ἐσηκώθησαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐργασίαν των. Ὀλίγον ἀργότερα καὶ ἡ Δωροθέα κατέβη μὲ τὸν λύχνον διὰ νὰ συγυρίσῃ. Ὅλην νύκτα δὲν εἶχε κοιμηθῇ, συλλογιζομένη τὸν ἀδελφόν της. Ἐπλησίασε λοιπὸν σιγὰ σιγὰ ἐκεῖ ὅπου ἦτο ὁ Αὔγουστος, καὶ ἔβαλεν ἐλαφρὰ τὴν χεῖρά της ἐπὶ τοῦ ὤμου του καὶ εἶπεν: «Αὔγουστέ μου, θὰ εἶσαι παγωμένος! γύρισε ἰδέ με, 'μίλησέ μου.»

Ὁ Αὔγουστος ἔστρεψε πρὸς αὐτὴν τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ τὸ βλέμμα του ἦτο ὠχρὸν καὶ ἄγριον, τὸ πρόσωπόν του ἦτο ὠχρὸν καὶ τὰ χείλη του ἦσαν φωτιά. Ὅλην νύκτα δὲν ἐκοιμήθη, ἀλλὰ τον κατεβασάνισαν πλῆθος συλλογισμοὶ καὶ διάφορα γεννήματα τῆς φαντασίας του.

«Αὔγουστε, ἐπανέλαβεν ἡ Δωροθέα, δέν με γνωρίζεις; εἶμαι ἡ Δωροθέα. Ξύπνησε καὶ εἶνε πρωί.

— Πρωί! ἐψιθύρισεν ὁ Αὔγουστος καὶ ἐσηκώθη βραδέως.

«Τώρα θὰ 'πάω νὰ εὕρω τὸν πάππον, εἴδες πόσον καλὸς εἶνε καὶ πόσον μας ἀγαπᾷ ἴσως καὶ εἰμπορέσῃ νὰ σώσῃ τὴν θερμάστραν»

Ἀλλὰ μόλις ἐτελείωσε τὸν λόγον του ὁ Αὔγουστος, καὶ εὐθὺς ἠκούσθησαν ἔξω εἰς τὴν θύρκν σφοδρὰ κτυπήματα, καὶ φωνὴ ξένη εἶπε δυνατὰ τὰς λέξεις ταύτας:

«Αἴ, ἀνοῖξτε, ἤλθαμε νὰ πάρωμε τὴν θερμάστραν.»

Ὁ Αὔγουστος ἔσφιγξε τὰς πυγμάς του καὶ τὸ βλέμμα του ἤστραψε.

«Χέρι δὲν θὰ βάλετε ἐπάνω της, ἀνεφώνησε βιαίως, ναί, χέρι δὲν θὰ βάλετε ἐπάνω της.

— Καὶ ποιὸς εἶσαι τοῦ λόγου σου, ποὺ δὲν θά μ' ἀφήσῃς νὰ την πάρω; εἶπεν ὁ ξένος εἰσερχόμενος καὶ βλέπων τὸν Αὔγουστον. Ἦτο παχὺς καὶ ὀλοστρόγγυλος Βαυαρός, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο ὅτι διεσκέδαζε πολὺ μὲ τὸν θυμὸν τοῦ παιδίου.

— Ἐγὼ δὲν θά σ' ἀφήσω... διὰ νὰ την πάρῃς πρέπει νὰ με σκοτώσῃς πρῶτα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ πατὴρ τοῦ Αὐγούστου.

«Δέν μου λές, κῦρ Στρέχλα, εἶπεν ὁ Βαυαρός, δέν μου λές πως ἔχεις ἐδῶ ἕνα σκυλλάκι λυσσασμένο; πρέπει νὰ του βάλῃς φίμωτρον νὰ μή μας δαγκάσῃ.

Καὶ ἐγέλασε δυνατὰ ὁ παχὺς ἀγοραστής.

Ὁ Στρέχλας ἔσπρωξε τὸν υἱόν του καὶ τον ἐπέταξεν ἔξω εἰς τὸν δρόμον· οἱ δὲ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους εἶχε φέρῃ ὁ ἀγοραστὴς ἤρχισαν νὰ δένουν τὴν θερμάστραν.

Ὅτε ἡ Δωροθέα ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας νὰ ἴδῃ ποῦ εἶνε ὁ Αὔγουστος, αὐτὸς εἶχε γίνῃ ἄφαντος. Ἀνέβη λοιπὸν καὶ αὐτὴ εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἦτο ἀσθενὴς ἡ μικρὰ ἀδελφή της, καὶ ἐκάθισε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν της καὶ ἔκλαιε.

(Ἐκ τῶν τῆς Ouida διηγημάτων.)

(Ἕπεται συνέχεια) Παναγιωτης Ι. Φερμπος

ΓΕΝΝΑΙΟΔΩΡΙΑ

Ἔχω ἐγὼ δυὸ κούκλαις, τὴν μιὰ θά την χαρίσω
Σ' τὴν Ἀρετὴ που βλέπει μὲ τόση ἐπιθυμιά,
Καὶ τί θὰ καταλάβω τοὶς δύο νὰ κρατήσω;
Ἐγὼ νὰ ἔχω δύο κ' ἡ Ἀρετὴ καμμιά;

Ἔχω δύο κουλούρες, τὴ μιὰ θά την χαρίσω
Εἰς τὸ φτωχὸ που βλέπει μὲ μάτια ταπεινά,
Καὶ τί θὰ καταλάβω ταὶς δύο νὰ κρατήσω;
Ἐγὼ νὰ ἔχω δύο κ' ἐκεῖνος νὰ πεινᾷ;

Ὅτι διπλὸ κι' ἂν ἔχω τὸ ἕνα θὰ κρατήσω,
Τάχα τί θά τα κάνω ἂν τἄχω περισσά;
Μὰ ἡ χαρά που θἄχω γιὰ ὅ,τι κι' ἂν χαρίσω
Τριπλάσια θὰ κάνῃ νὰ γίνουν τὰ μισά.

Ιωαννης Πολεμης

ΕΝ ΤΩι ΕΡΜΑΡΙΩι

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Θεοδωρος
Γεωργιος ἐξάδελφός του.

Κ" Ειρηνη μήτηρ του

Αναδοχος
Τριανταφυλλια ὑπηρέτρια

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Θεοδωρος. (Ἐκβάλλων τὸ ἥμισυ τοῦ σώματός του ἀπὸ ἓν ἐρμάριον). Οὔφ! Τί ἄσχημά που εἶνε ἐδῶ μέσα! — Ἐμούδιασα ὅλος ἀπὸ τὰ νύχια ὡς τὴν κορυφή. (Τρίβει τοὺς πόδας του). Καὶ ὅμως ὁ Γιῶργος μοῦ εἶπε: Μὴν κουνηθῇς ἀπὸ τὸ ἐρμάριον ἂν δὲν ἀκούσῃς τρεῖς φορές: Γκάρ, γκάρ! — Ὠ!.. κάποιος ἔρχεται! (Εἰσέρχεται πάλιν εἰς τὸ ἐρμάριον κρατῶν ἡμίκλειστον τὴν θύραν).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Θεοδωρος, Κ" Ειρηνη, Τριανταφυλλια κρατοῦσα κάλαθον εἰς τὸν βραχίονά της, χαρτίον καὶ μολυβδοκόνδυλον εἰς τὴν χεῖρά της.

Κ" Ειρηνη. Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὰ γλυκίσματα· γαλατομπούρεκο, τοῦρτα, σαβαρέν... (Ἡ Τριανταφυλλιὰ γράφει καθ' ὅσον ὑπαγορεύει ἡ κυρία της.)

Θεοδωρος. (Ἀπὸ τὸ ἐρμάριον). Τί τραπέζι! ψυχή μου γλυκίσματα!.. Καὶ ὅμως χθές, πρὶν μᾶς τιμωρήσουν, δὲν ἦτο λόγος νὰ γίνῃ τέτοιο τραπέζι!..

Κ" Ειρηνη. (Ἐξακολουθοῦσα νὰ ὑπαγορεύῃ). Ὀπωρικά: ροδάκινα καὶ σταφύλια. Τὰ ἐσημείωσες;

Τριανταφυλλια. (Γράφουσα). Ἡ κυρία δὲν βγάζει ἀπὸ τὸ ἐρμάρι τῆς κομπόστες τώρα ποὺ εἴμεθα ἐδῶ;

Θεοδωρος. (Καταφοβισμένος καὶ συμμαζευόμενος). Τώρα τῆς κατέβη καὶ αὐτῆς; ἡ ἰδέα γιὰ τὴς κομπόστες; Γιὰ τὴν τύχη μου!

Κ" Ειρηνη. Κομπόστες Σεμπτέμβριον μῆνα; τί λέγεις, Τριανταφυλλιά; ἀμὴ διὰ τὸν χειμῶνα τί θὰ κρατήσωμεν;

Θεοδωρος (Ἀναπνέων). Ἄχ! ἀναπνέω!

Τριανταφυλλια. Ἐλπίζετε, κυρία, ὅτι ὁ κύριος θὰ συγχωρήσῃ τὸν Θεόδωρον πρὸς χάριν τῆς νοννᾶς τοῦ που ἦλθε;

Κ" Ειρηνη (Χαμηλοφώνως). Ναί, ναί· ἀλλὰ μὴ λέγῃς τίποτε· ὁ σύζυγός μου συνεκινήθη ἀπὸ τὴν εὐπείθειαν μὲ τὴν ὁποίον ἐμβῆκαν εἰς τὴν φυλακήν

Θεοδωρος. Ἀλήθεια, δὲν ἀντεσταθήκαμεν διόλου· ἀλλὰ διότι ὁ Γιῶργος μοῦ εἶπε: «Μὴν εἰπῇς τίποτε, θὰ φύγωμεν ἀπὸ τὴν καπνοδόχον.» Μόνο δι' αὐτό.

Κ" Ειρηνη. Καὶ ἂν γράψουν καὶ μελετήσουν ὅ,τι τοὺς διώρισε θά τους συγχωρήσῃ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου.

Τριανταφυλλια. Ἀ! τόσῳ τὸ καλλίτερον... Τὸ τραπέζι θὰ εἶνε πολὺ μελογχολικὸ χωρὶς τὰ παιδιά. Τρέχω νὰ κάμω τὰς παραγγελίας, κυρία.

Κ" Ειρηνη. Καλά, τρέξε· ἐγὼ θὰ ὑπάγω εἰς τὴν κῆπον νὰ συλλέξω ἄνθη διὰ τὰς ἀνθοδέσμας. (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Θεοδωρος (Ἡμιανοίγων τὸ ἐρμάριον ἐν τῷ ὁποίῳ κάθηται ἐπὶ μιᾶς σανίδος μετεξὺ τῶν δοχείων τῶν γλυκισμάτων). Ὠ! αὐτὸς ὁ Γιῶργος μὲ τὰς συμβουλάς του. Ἄχ αὐτὸς ὁ ἐξάδελφος! Προχθὲς ἔσπασα τὴν λεκάνην μου καὶ τὸ κανάτι μου, κατὰ τὴν συμβουλήν του, διὰ νὰ δείξωμεν εἰς τοὺς γονεῖς μας τί εἴμεθα ὅτε... Ὠ! τί ἀκούω.

(Ἀκούεται κρυγὴ γκάρ! γκάρ!)

Θεοδωρος (Ἀκροώμενος καὶ μετρῶν ἐπὶ τῶν δακτύλων του) Ἓν δύο! εἶχεν εἴπῃ τι τρεῖς φορά; θὰ φωνάξῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Θὰ πάγω νὰ ἰδῶ τί συμβαίνει. (Πλησιάζει εἰς τὸ παράθυρον καὶ βλέπει). Αὐτὸς εἶνε; ἢ δὲν εἶνε αὐτός; Ἀ! νά. Ἕνα γαϊδουράκι ζεμμένο 'ς ἕνα ἁμάξι. Ἀπὸ τὸ χασμούρημα θὰ σπάσῃ τὰ σαγόνια του. Αὐτὸ βέβαια θά.... Καὶ ὅμως εἰμποροῦσα νὰ πάρω ὅρκο ὅτι ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ Γιώργου. Παρόξενο! πῶς τον μιμεῖται τόσον πολύ! Μπορεῖ κανεὶς νὰ γελασθῇ καὶ νὰ πάρῃ τὸν ἕνα διὰ τὸν ἄλλον... Ἀ! ἄλλος πάλιν ἔρχεται. (Εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐρμάριον).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Κ" Ειρηνη, η Αναδοχος φοροῦσα κομψὴν στολὴν καὶ κρατοῦσα διάφορα δῶρα.

Κ" Ειρηνη. Πάντοτε ὡς τόσο τὸν συλλογίζεσθε τὸν βαπτιστικόν σας. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς τον χαϊδεύετε παρά πολύ.

Η Αναδοχος. Καὶ τί ἄλλο καθῆκον ἔχουν αἱ νοννοὶ παρὰ νὰ εὐχαριστοῦν τοὺς βαπτιστικούς των;.. Ἀλήθεια, πῶς πάγει; εἶνε ἐπιμελὴς εἰς τὰ μαθήματά του; εἶνε εὔτακτος;

Θεοδωρος. (Κεκρυμμένος). Ἄφησε δά, νοννά μου, τὰς ἀδιακρίτους ἐρωτήσεις!

Κ" Ειρηνη. (Ἐν ἀμηχανίᾳ). Ναί... ναί... μόνον ὀλίγον ἀπρόσεκτος, ὀλίγον ἀκατάστατος, ὀλίγον...

Η Αναδοχος. (Ἀεριζομένη μὲ τὸ ριπίδιόν της). Ἀπὸ δέκα ἐτῶν παιδὶ δὲν εἰμπορεῖτε νὰ ἔχετε καὶ πολὺ μεγάλας ἀπαιτήσεις. (Φοβερὸν γκὰρ-γκὰρ τρὶς ἐπαναληφθὲν διακόπτει τὸν λόγον της.) Ἄχ! πόσον ἐφοβήθηκα! (Γελῶσα). Μὰ τί φωνάρα που ἔχουν οἱ γαϊδαροι ἐδῶ εἰς τὸ χωριό σας!... Ποτὲ δὲν ἤκουσα τέτοιο ἀγκάρισμα.

Θεοδωρος. (Κινούμενος μὲ ἀνησυχίαν ἐντὸς τοῦ ἐρμαρίου του). Τώρα χωρὶς ἄλλο ὁ Γιῶργος εἶνε· Ἄχ! καὶ νὰ μὴν εἰμπορῶ νὰ πάγω νὰ τον εὕρω ἐκεῖ ποῦ με προσμένει. — Νὰ μὴν εἰμπορῶ οὔτε νὰ τῳ ὁμιλήσω, οὔτε νὰ τῳ δώσω εἴδησιν!..

(Τὸ σύνθημα ἐπαναλαμβάνεται δυνατώτερα.)

Η Αναδοχος. (Στουμπόνουσα τὰ ὠτά της). Μὰ τί φωνάρα εἶνε αὐτή! Εἶμαι περίεργος νὰ ἰδῶ τὸν ἰδιοκτήτην της. Χωρὶς ἄλλο θὰ εἶνε κανεὶς πελώριος γαϊδαρος. (Βλέπει ἀπὸ τὸ παράθυρον). Ἀλλὰ δὲν βλέπω κανένα γαϊδαρον.

Θεοδωρος. (Ἀπὸ τὸ ἐρμάριόν του). Ὠ! ναί! ὁ Γιῶργος εἶνε. Ὁ ἄλλος — τὸ σταχτὶ γαϊδουράκι — θὰ 'πῆγε 'ς τὸ λειβάδι διὰ νὰ βοσκήσῃ.

Κ" Ειρηνη. Ὠ μὴν εἴσθε τόσον ἀνυπόμονη· ἀπὸ γαϊδάρους καὶ ἄλλο τίποτε ἐδῶ εἰς τὸ χωριό μας· θὰ ἰδῆτε ὅσους θέλετε. Ἀλλὰ ἐλᾶτε δὲ ν' ἀφήσετε τὰ πράγματά που κρατεῖτε.

Η Αναδοχος. Εὐχαρίστως — Καὶ ὁ Θεόδωρος;.. Ποῦ εἶνε καὶ δὲν φαίνεται;

Κ" Ειρηνη. Εἶνε εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἐργάζεται ἕως τὸ μεσημέρι...

Θεοδωρος. (Ἀναστενάζων ἐκ βάθους καρδίας) Ἄχ! Πόσον ἤθελα νὰ εἶμαι εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ νὰ μὴν ἔχω τίποτε σπασμένον!...

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Γεωργιος, Θεοδωρος

Γεωργιος. (Προχωρῶν μετὰ προφυλάξεως. Χαμηλοφώνως) Θόδωρε!

Θεοδωρος. Παρών! μὰ σὲ κακὸ χάλι· (Ἐξέρχεται τρίβων τοὺς πόδας του)

Γεωργιος, Σούτ! Μὴ φωνάζῃς! Τί ἔκαμνες ἐδῶ τόσην ὥρα; δύο φορὲς ἀγκάρισα μὲ τόση δύναμιν ποῦ λίγο ἔλειψε νὰ βγάλω τὸ λαρύγκι μου καὶ δὲν κατέθηκες ἀκόμη;

Θεοδωρος. Ἄκουσα τὸ ἀγκάρισμά σου· μὰ ἡ νοννὰ καὶ ἡ μητέρα ἦσαν ἐδῶ· καὶ δὲν εἰμποροῦσα νὰ φύγω (Ἐξακολουθεῖ νὰ τρίβει τοὺς πόδας του).

Γεωργιος. Σήκω δὰ ἐπάνω Τί 'ζάρωσες ἔτσι;

— Ἔλα γρήγορα. Τρίβεσαι ἄλλην ἡμέρα.

Θεοδωρος. Ποῦ θὰ πᾶμε;

Γεωργιος. (Ταχέως). Ἐδανείσθηκα δέκα δραχμὰς ἀπὸ ἕνα φίλο μου. Ἐνοικίασα ἕνα ἁμάξι μὲ ἕνα γαϊδαρο, ἀληθινὸν γαϊδαρο. — Περιμένει ἐδῶ κοντὰ εἰς τὴν πλατεῖα.

Θεοδωρος. Ἀ! ναί. Τὸν εἶδα... Ἐνόμισα πως ἦσο σύ.

Γεωργιος. (Ζωηρῶς). Ὄχι, δὲν ἤμην ἐγώ... Μὴ μὲ διακόπτῃς... αἱ στιγμαὶ εἶνε πολύτιμοι... Ἄκουσε τὸ σχέδιόν μου.... Εἶχεύρω νὰ διευθύνω ἅμαξαν... Εἰμπορῶ νὰ τρέξω μ' αὐτὴν δέκα μίλλια τὴν ὥραν... Κατεβαίνομεν εἰς τὴν θάλασσαν... Ἐμβαίνομεν εἰς κάποιο πλοῖο, πᾶμε σὲ κάποιον τόπον...

Θεοδωρος. (Ξύων τὸ οὖς του). Ὥστε ἀπὸ κάποιο θὰ πᾶμε εἰς ἄλλο κάποιο...

Γεωργιος. (Ὑπερηφάνως). Μήπως φοβᾶσαι; Ἂν φοβᾶσαι, 'πές το ἀμέσως...

Θεοδωρος. (Ἀμηχανῶν). Νὰ φοβηθῶ... ἐγώ!

Γεωργιος. (Κτυπῶν τὸν πόδα του καὶ προσπαθῶν νὰ ἐλκύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τὸν βραχίονα) Ἔλα λοιπόν! τί περιμένεις; Τοὺς χωροφύλακας ποῦ θὰ στείλουν κατόπιν μας οἱ γονεῖς μας ἄμα μάθουν πως ἐφύγαμεν;

Θεοδωρος. (Ἀνθιστάμενος). Ὤ, τοὺς χωροφύλακας!...

Γεωργιος. (Σηκόνων περιφρονητικῶς τοὺς ὤμους). Δὲν νοιώθεις τίποτε, καϊμένε. Οἱ χωροφύλακες εἶνε ὁ ὑπηρέτης που θὰ πάγῃ νὰ ἰδῇ ἐκεῖ ἐπάνω τὴν σπασμένην λεκάνην... Εἶνε ὁ πατέρας σου, εἶνε ὁ ἰδικός μου ποῦ θὰ εὕρουν ὄχι ἀντιγραμμένον ὅ,τι μᾶς ἔδωκαν ν' ἀντιγράψωμεν, ἀλλὰ ξεχασμένα τὰ τετράδιά μας καὶ τὰ λεξικά μας... Χωροφύλαξ εἶνε ἡ τιμωρία, ἡ ἀδικία, ἡ σκλαβιὰ ποῦ μας προσμένει ἀπόψε, αὔριον, πάντοτε... ἐν ᾧ ἐκεῖ, ἐκεῖ... ἡ ἐλευθερία μᾶς ἀνοίγει τὴν ἀγκάλην της... Ἔρχεσαι, ναὶ ἢ ὄχι;

Θεοδωρος (Λαμβάνων γενναίαν ἀπόφασιν) Καλὰ λοιπόν... (Ἀκούονται φωναὶ πλησιάζουσαι).

Θεοδωρος. (Τρέχει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐρμάριον, ἀλλὰ κάμνει κίνημα ἀποστροφῆς καὶ εἰσέρχεται εἰς ἓν κιβώτιον, τοῦ ὁποίου κρατεῖ ὀλίγον ἀνοικτὸν τὸ σκέπασμα)

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

Οι Αυτοι, Τριανταφυλλια

Τριανταφυλλια. (Κρατοῦσα τὸ καλάθιόν της πλῆρες μέχρι χειλέων καὶ σπογγίζουσα τὸ πρόσωπόν της). Πόσο θὰ εὐχαριστηθῇ ἡ κυρία· τί τύχη! πῶς θὰ χαρῇ ἅμα τον ἰδῇ ἔτσι ἔξαφνα, ἔξαφνα!... Καὶ ὁ ἀρέντης τρελλαίνεται γιὰ τοὺς ἀστακούς. (Ἀνοίγει ὀλίγον τὸ καλάθιον καὶ τὸ κλείει πάλιν) Ἥσυχα δά, κύριοι... Δὲν ἐννοοῦν νὰ ἡσυχάσουν! καὶ σοῦ ἔχουν κάτι στόματα ποῦ μποροῦν νὰ κόψουν ἕνα χέρι ὅπως· ἐγὼ μιὰ κλωστή... θὰ τους βάλω 'ς τὴν ντουλάπα ὅσο νἄρθῃ ἡ ὥρα που θὰ τους βράσω. (Ὁ Γεώργιος ταράσσεται μετὰ φρίκης). Ἀ! ὄχι... Εἶνε πολὺ ζωηροὶ καὶ δὲν θ' ἀφήσουν γερὸ βάζο,

αὐτοῦ μέσα... Σ' αὐτὸ τὸ σεντοῦκι ὅμως κανεὶς δὲν θὰ βάλῃ μὲ τὸν νοῦν τού πως εἶνε ἀστακοί...

(Ὁ Θεόδωρος ταράσσεται ἐν τῷ κιβωτίῳ. Ἡ Τριανταφυλλιὰ περιτυλίσσει τὸν ἕνα ἀστακὸν μὲ πανία καὶ χόρτα, ἔπειτα ἀνασηκόνει τὸ σκέπασμα τοῦ κιβωτίου καὶ θέτει εἰς αὐτὸ τὸν ἀστακόν·

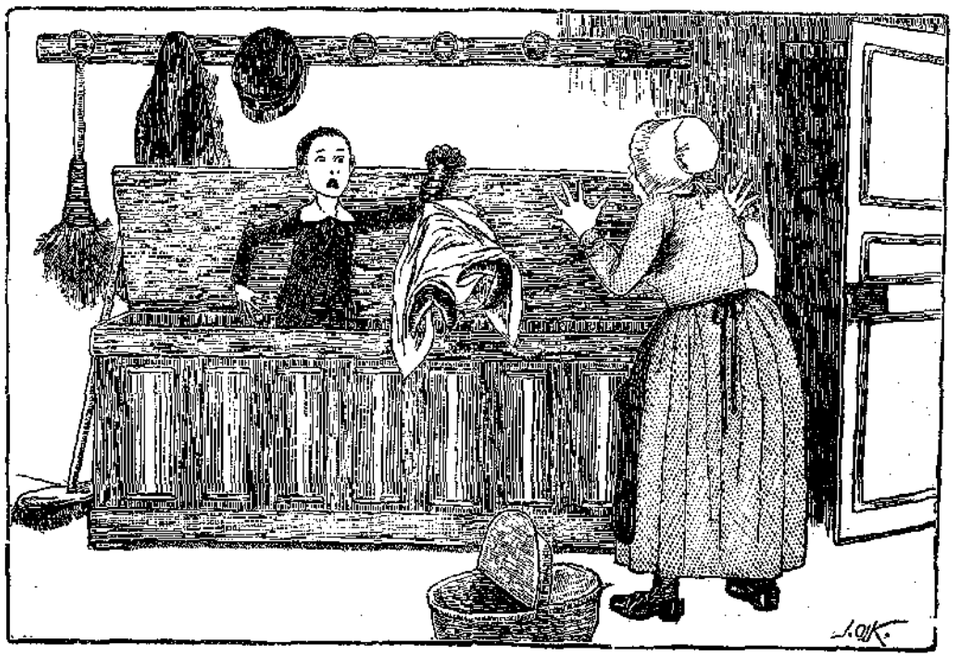

«Πῶς; σὺ ἐδῶ!»

ὁ Θεόδωρος ἐκβάλλει φωνὴν ἄλγους καὶ τινάσσεται ἐπάνω χειρονομῶν).

Τριανταφυλλια. (Ἔκπληκτος). Πῶς; σὺ ἐδῶ!

Θεοδωρος. Σώπα!... σώπα!... Θά σοῦ τά εἰπῶ ὅλα... Ἀλλὰ τώρα ἄφησέ με μόνον μέσα 'ς τὸ σεντοῦκι (Τῇ δίδει τὸν ἀστακόν).

Τριανταφυλλια. (Λαμβάνουσα αὐτὸν μετὰ προφυλάξεως). Τότε... δὲν μένει.... παρὰ ἡ ντουλάπα... Ἂς εἶνε.. (Ἑτοιμάζεται νὰ τὴν ἀνοίξῃ.

Γεωργιος. (Ἀπομακρύνων μὲ φρίκην τὸν ἀστακόν). Τριανταφυλλιά!... λυπήσου με... Ὤ! τί δόντια... Θεέ μου!

Τιανταφυλλια. (Θέτουσα πάλιν τοὺς ἀστακοὺς εἰς τὸ καλάθιον). Μὰ ἐπὶ τέλους θά μου εἰπῆτε τί τρέχει;...

Γεωργιος. (Χαμηλοφώνως). Τώρα μὴν ἐρωτᾶς τίποτε· αὔριον θά τα μάθῃς ὅλα. Σιωπή. Ἔρχονται... (Κρύπτονται, καὶ ἡ Τριανταφυλλιὰ κάθηται ἐπὶ τοῦ καλύμματος τοῦ μεγάλου καλαθίου της, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἀστακοὺς νὰ ἐξέλθουν).

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Φιλομηλα

ΔΑΝΕΙΚΑ

— Μπάρμπα Λουκᾶ, μπάρμπα Λουκᾶ,
Δός μου δυὸ μῆλα δανεικά.
— Ἔχω τρία μῆλα, νάτα!
Πάρε τα, παιδί, καὶ φάτα.
Δανεικὰ ποτὲ μὴ θέλῃς.
Νὰ μετανοήσῃς μέλλεις.

Χριστοφορος Σαμαρτσιδης

ΕΙΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΙΝ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ!..

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 138]

Ὁ Παναγιώτης διηγήθη ἅπαξ εἰσέτι τὴν ἱστορίαν του. Εἶπεν ὅτι τὸ κηπάριόν των δὲν παρῆγε πλέον τίποτε, ὅτι ὅλα των τὰ γεώμηλά τα εἶχον καταβροχθίσῃ καὶ ὅτι ἡ μήτηρ του δὲν εἶχε πλέον χρήματα διὰ ν' ἀγοράσῃ ψωμί.

— Πῶς ἔκανες ὅταν ἐπεινοῦσες;

— Ἡ μητέρα μᾶς ἐμοίραζε σὲ μένα καὶ τ' ἀδέλφια μου ὅσο ψωμὶ εἴχαμε καὶ ἔλεγε: «Ἐγὼ δὲν πεινῶ· φᾶτε σεῖς, παιδάκια μου, νὰ μεγαλώσετε.» Τότε ἐκατάλαβά πως θὰ πεθάνωμε ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ ἐξεντεύθηκα.

— Καὶ δὲν δεύλουει ἡ μητέρασου;

— Δὲν δουλεύει πολύ, γιατὶ εἰς τὸ χωριό μας δὲν βρίσκονταιδουλειὲς καὶ ἔπειτα τὰ δύο ἀδελφάκια μου εἶνε μικρὰ καὶ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ προσοχή.

— Πόσων ἐτῶν εἶνε;

— Τὸ ἕνα εἶνε πέντε ἐτῶν καὶ τὸ ἄλλο ὀκτὼ μηνῶν.

— Ποῦ κατοικεῖ ἡ μητέρα σου;

— Εἰς τὸ χωριό μας, 'ς τὸν Ἅγιον Πέτρον.

— Σὺ διατί δὲν ἔμεινες εἰς τὸ χωριό σου νὰ ἐργάζεσαι;

— Ἐκεῖ εἶνε ὅλοι πτωχοὶ καὶ δὲν δίδουν λεπτὰ εἰς παιδιὰ τῆς ἡλικίας μου, ὅσον καὶ ὃν τοὺς δουλεύουν.

— Εἶσαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν κύριόν σου;

— Ναί, κυρία.

— Σὲ δέρνει ποτέ;

— Ναί, κυρία, μὲ δέρνει κάποτε.

— Ποῦ σε βάζει καὶ πλαγιάζεις τὴν νύκτα;

— Ὅταν κοινεύωμε σὲ κανένα ὑποστατικό, αὐτὸς πλαγιάζει μέσα σὲ καμμιὰ κάμαρα καὶ ἐγὼ μὲ τἄλλα παιδιὰ 'ς τὸ στάβλο.

«Οτε η δυστυχης Σοφια ειδε τον ταχυδρομον...» (Σελ. 155)

— Ὦ! ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος ἀγανακτήσας διὰ τὸν ἐγωϊσμὸν ἐκεῖνον.

— Πόσων ἐτῶν εἶσαι;

— Δέκα, κυρία.

— Ἄκουσε, παιδί μου, τῷ εἶπεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη συγκινηθεῖσα ἀπὸ τὴν ἱστορίαν του, ἂν θέλῃς νὰ μένῃς ἐδῶ, θὰ τρώγῃς ὅσον θέλει ἡ ὄρεξίς σου, θὰ πλαγιάζῃς εἰς ἕνα κρεββατάκι καὶ θὰ παίρνῃς δέκαδραχμὰς τὸν μῆνα, τὰς ὁποίας εἰμπορεῖς νὰ στέλλῃς εἰς τὴν μητέρα σου. Δέχεσαι;

Τὸ παιδίον κατακόκκινον ἀπὸ χαρὰ ἀπήντησεν:

— Ὦ, ναί, κυρία.

— Λοιπὸν σύμφωνοι. Θὰ εἶσαι καλὸς καὶ θὰ ἐργάζεσαι μὲ προθυμίαν;

— Ναί, κυρία, θὰ το ἰδῆτε.

Ὁ Στάθακας τὰ κατέβασεν ὅτε ἡ κυρία Χρυσοχέρη πληρώσασα εἰς αὐτὸν τὸ ἀντίτιμον τοῦ καθαρισμοῦ τῶν καπνοδοχῶν τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι τον ἐκράτει εἰς τὴν οἰκίαν της τὸν μικρὸν Παναγιώτην.

— Τώρα θάχω μονάχα δύο μαθητάδες καὶ θὰ δυσκολευθῶ πολὺ 'ς τὴν δουλειά μου.

— Λοιποῦμαι, ἀλλὰ τὸ παιδίον αὐτὸ δὲν εἶνε εἰς

κατάστασιν νὰ ἔλθῃ μαζί σας. Ἄλλως τε δὲν ἔχει καμμίαν ὑποχρέωσιν νὰ μείνῃ μαζί σας, νομίζω δὲ ὅτι κατόπιν ἀπ' αὐτό πού του συνέβη, ἡ ἐργασία σας τῷ εἶνε πολὺ βαρεῖα καὶ ἐπικίνδυνος.

— Ἂς γίνῃ τὸ θέλημά σας· τί νὰ κάμω; εἶπεν ὁ Στάθακας.

Τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως οἱ δύο ἄλλοι μαθηταὶ εἶδον μὲ ζηλίαν τῶν μικρόν των σύντροφον. Καὶ αὐτοὶ ἐπίσης ἐπροτίμων νὰ μείνωσιν ὅπως οὗτος εἰς τὸ ὡραιότατον ἐκεῖνο μέγαρον ἀντὶ νὰ τρέχωσι κοιλάδας καὶ βουνά· ἀλλ' ἐνιοοῦντες ὅτι τοῦτο ἦτο ἀδύνατον ἔσφιγξαν τὴν χεῖρά του καὶ ἠκολούθησαν τὸν κύριόν των.

Ἡ πρώτη φροντὶς τὴν ὁποίαν ἔλαβον εἰς τὸ μέγαρον διὰ τὸν μικρὸν Παναγιώτην ἦτο νὰ τὸν πλύνουν ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἕως τὰ ὀνύχια. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβεν εἷς τῶν ὑπηρετῶν ὅστις ἔπλυνε προσεκτικὰ ὅλον του τὸ σῶμα.

Δὲν ἀφῆκαν δὲ εἰς αὐτὸν πλέον τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα ἐφόρει ὡς καπνοδοχοκαθαριστής. Ἡ κυρία Χρυσοχέρη ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸ ἐρμάριον παλαιά τινα ἐνδύματα τοῦ υἱοῦ της· ἐπειδὴ ὁ Παναγιώτης εἶχε σχεδὸν τὸ ἴδιον ἀνάστημα μὲ τὸν Παῦλον, ἡ ἐνδυμασία τῷ ἐπῆγε περίφημα.

Ὁ Παναγιώτης ἐνόμισεν ὅτι ὠνειρεύετο ὅτε εἶδε πρώτην φορὰν τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον προώρισαν δι' αὐτόν. Ἦτο ὑψηλά, πλησίον τῶν δωματίων τῶν ὑπηρετῶν, ἓν δωμάτιον εὐάερον, ἔχον ἓν τραπέζιον, σιδηρᾶν κλίνην καὶ δύο καθέκλας· τῷ ἐφάνη δὲ ὡς μέγαρον ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ὑγροὺς στάβλους ὅπου εἶχε συνηθίσῃ νὰ κοιμᾶται.

«Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΙΗΓΗΘΗ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ» (Σελ. 153)

Ἀπὸ τὴν πρώτην ἑσπέραν ἐτοποθέτησε μὲ προσοχὴν τὰ πράγματά του καὶ ἔθηκε τὰ χρήματά του εἰς τὸ συρτάριον τῆς μικρᾶς τραπέζης, τὸ ὁποῖον ἐκλείδωσεν.

Εἰς τὸν Παναγιώτην κατ' ἀρχὰς ἔδωκαν χονδροειδεῖς ἐργασίας, δηλαδὴ νὰ βάφῃ τὰ ὑποδήματα, ἢ νὰ στιλβώνῃ τὰ ὀρειχάλκινα ρόπτρα τῆς θύρας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἔδειξε καὶ εὐφυΐαν καὶ προθυμίαν, τὸν ἐπροβίβασαν ἀμέσως. Ὁ ἀμαξηλάτης τὸν παρέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ τὸν μετεχειρίζετο ὡς βοηθὸν διὰ τὴν περιποίησιν τῶν ἵππων, ὥστε μετ' ὀλίγον ἀντικατέστησε τὸν ἀκόλουθον, τὸν ὁποῖον παρελάμβανεν ἡ κυρία Χρυσοχέρη μαζί της ἐφ' ἁμάξης ὅταν ἐξήρχετο καὶ τὸν ἑπεῖτον εἶχεν ἀποβάλῃ ἐκείνας τὰς ἡμέρας διότι δὲν ἐφέρετο μὲ εὐγένειαν καὶ δὲν ἐδείκνυε σεβασμὸν πρὸς τοὺς κυρίους του.

Ὁ Ἀρτέμης ἐδίδαξε τὸν Παναγιώτην πῶς νὰ φέρηται, πῶς νὰ ὁμιλῇ εἰς τὴν κυρίαν, μετ' ὀλίγον δὲ ἔγεινεν ἀγαπητὸς καὶ ἀπαραίτητος εἰς τὴν πλουσίαν ἐκείνην οἰκίαν.

Ἐν τούτοις, ἐν ᾧ ἔζη εὐτυχὴς ἐν μέσῳ τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, δὲν ἐλησμόνει καὶ τὴν πτωχὴν του μητέρα καὶ τὰ δύο του ἀδέλφια, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀφήσῃ ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ χωρίον. Πολλάκις ἐσυλλογίζετο μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, μὴν ἦταν ἄρρωστοι, ἂν εἶχαν νὰ τρώγουν, ἂν δὲν ἔπαθαν κανὲν δυστύχημα.

Ἡ σκέψις αὕτη τὸν κατεῖχε νύκτα καὶ ἡμέραν· ὥστε ὅταν ἔλαβε τὸν πρῶτόν του μισθὸν ἔτρεξε νὰ εὕρῃ καὶ τὰς τρεῖς ἥμισυ δραχμὰς τὰς ὁποίας εἶχε φυλάξῃ εἰς τὸ συρτάριον τῆς μικρᾶς τραπέζης καὶ ἐνεχείρησεν ὅλον τὸ ποσὸν εἰς τὴν κυρίαν Χρυσοχέρη εἰπὼν μὲ σεβασμόν:

— Κυρία, ἤθελα νὰ στείλω αὐτὰ τὰ λεπτὰ τῆς μητέρας μου. Πόσον θὰ εὐχαριστηθῇ ἡ καϊμένη!

Ἡ εὐγενὴς οἰκοδέσποινα συγκινηθεῖσα ἐκ τῆς φιλοστόργου φροντίδος τοῦ Παναγιώτη πρὸς τὴν μητέρα του, τὸν ἠρώτησε ποῦ εἶχεν εὕρῃ τὰς τρεῖς δραχμὰς καὶ ἡμίσειαν.

Τὸ παιδίον ἀπήντησε:

— Εἶνε τὰ μεροκάματά που ἔπαιρνα ὅταν ἤμην καπνοδοχοκαθαριστής.

— Καὶ ποῖα εἶνε ἡ διεύθυνσις τῆς μητρός σου;

— Σ' τὴν Σαβοΐα, χωριὸ Ἅγιος Πέτρος.

— Σκοπεύεις νὰ της στείλῃς ὅλα αὐτὰ τὰ χρήματα;

— Ναί, κυρία.

— Τότε πρέπει νὰ της γράψῃς καὶ ὅτι εἶσαι καλά, ὅτι δὲν καθαρίζεις πλέον καπνοδόχους καὶ ὅτι εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ σέ.

— Ναί, κυρία, καὶ ἀλύμη νὰ της γράψετέ πῶς την φιλῶ μὲ ὅλην τὴν καρδιά μου αὐτὴν καὶ τὰ δύο τ' ἀδέλφια μου.

— Πῶς; δὲν εἰξεύρεις σὺ νὰ γράφῃς;

— Ὄχι, κυρία.

— Καὶ διατί δὲν ἐπῆγες εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ χωρίου σου;

— Γιατὶ ἐβοηθοῦσα τὸν πατέρα μου νὰ κουβαλάῃ ξύλα ἀπὸ τὸ βουνό, καὶ ὕστερα που 'πέθανε, ἐβοηθοῦσα τὴν μητέρα μου νὰ σκάβῃ τὸν κῆπό μας γιὰ νὰ σπέρνωμε πατάτες.

— Καλά· εἶναι καλὸ παιδί.

Λύθημερὸν ἡ κυρία Χρυσοχέρη ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Παναγιώτη, προσέθηκε δὲ καὶ αὐτὴ ὀλίγα τινὰ χρήματα ὥστε τὸ ποσὸν ἀνῆλθεν εἰς εἴκοσι δραχμὰς ἀντὶ τῶν δεκατριῶν καὶ ἡμισείας.

Ὅτε μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ δυστυχὴς Σοφία εἶδε τὸν ταχυδρόμον νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ καλυβόσπιτόν της δὲν εἴξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ.

— Θάχῃς λάθος τῷ εἶπε, ἀνοίγουσα τὴν θύραν, δὲν θάνε γιὰ μένα τὸ γράμμα που φέρνεις.

Διότι μὴ γνωρίζουσα νὰ γράφῃ καὶ ν' ἀναγινώσκῃ οὔτε ἔστελλεν οὔτε ἐλάμβανε ποτὲ ἐπιστολάς.

— Καθόλου δὲν ἔχω λάθος, ἀπεκρίθη ὁ ταχυδρόμος, ἐγχειρίσας εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν· ξεύρω πώ; σε λέγουν Σοφία Σκράντη, ἂν κ' ἐδῶ σὲ λέν μονάχα Κυρὰ Σοφιά.

— Ναί, ἔτσι μὲ λένε, εἶπεν ἡ πτωχὴ χήρα.

— Λοιπον, 'δικό σου εἶνε τὸ γράμμα.

— Τί νὰ το κάνω τὸ γράμμα; μήπως ξέρω γράμματα ἐγὼ ἡ κακομοίρα;

— Πήγκινε ναῦρῃς τὸν παπᾶ, εἶπεν ὁ ταχυδρόμος· αὐτὸς θὰ σοῦ το διαβάσῃ.

Πρὶν δὲ ἀναχωρήσῃ ἠρώτησε:

— Ἀπ' τὸν Παναγιώτη σου μαθαίνεις τίποτε, κυρὰ Σοφιά;

— Ἡ κυρὰ Σοφιὰ ἀκούσασα τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ της ἠσθάνθη δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Ὁ Θεὸς νὰ το φυλάγῃ τὸ παιδάκι μου!.. κάτι μου λέγει πως εἶνε καλά.

— Μπορεῖ γιὰ τὸν Παναγιώτη νὰ σου γράφουν μέσα 'ς τὸ γράμμα αὐτό.

— Γι' αὐ ὀν; ἀνειώνησε μετὰ στοργῆς.

— Ὁ Παπαχαρίλαμπος θὰ σου τὸ 'πῇ. Καλὸ βράδυ, κυρὰ Σοφιά.

— Ὥρα καλή, κὺρ Μιχάλη.

Ἡ κυρὰ Σοφιὰ ἔλαβε μαζί της τὰ δύο της παιδία καὶ μετέβη εἰς τὸν ἐφημέριον, σεβαστὸν καὶ πολὺν ἱερέα, ὅστις κατῴκει εἰς τὸ μέσον τοῦ χωρίου.

Ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς ἐφάνη λίαν πρόθυμος εἰς τὴν παράκλησίν της.

Ἀπὸ τὰς πρώτας γραμμάς, ἅμα ἔμαθεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ υἱοῦ της, ὅτι ἦτο καλὰ τὸ παιδάκι της καὶ εἶχε καλὴν θέσιν, δάκρυα ἔτρεξαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της, ἐνίοτε δὲ διέκοπτε τὸν ἐφημέριον ὅπως τῷ εἴπῃ:

— Νὰ με συμπαθᾷς, παπᾶ μου, ποῦ κλαίω ἔτσι, μὰ τ' ἀγαπῶ τόσο τὸ παιδάκι μου, τὸ κακόμοιρο τ' ὀρφανό μου, πού το τρώγει ἡ ξενητειά...

Ἀλλ' ὅτε ἡ κυρὰ Σοφιὰ εἶδεν ὅτι ὁ υἱός της τῇ ἔστειλε καὶ χρήματα, τόσα δάκρυα ἀνέβησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της ὥστε ὁ ἱερεὺς ἐπερίμενε νὰ παύσῃ ἡ συγκίνησίς της ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς.

[Ἕπεται τὸ τέλος.]

Α. Π. Κ.

(Κατὰ τὸ γαλλικόν.)

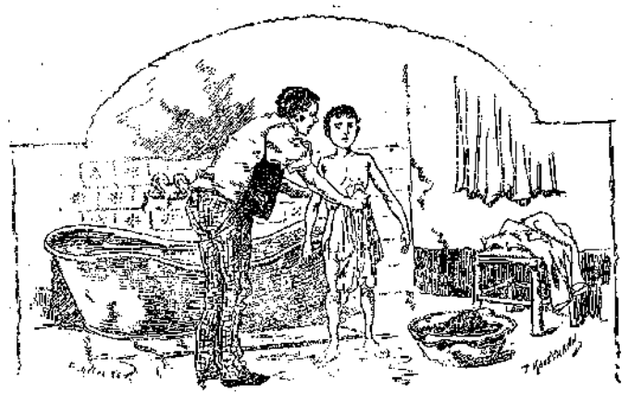

« Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΕΥΠΛΥΝΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΟΛΟΝ ΤΟ ΣΩΜΑ » (Σελ. 154)

Η ΜΥΡΩΔΙΑ

Ὅταν κρατήσῃς μυρωδιά, τὸ μύρο σοῦ χαρίζει
Κ' ὕστερα γιὰ πολὺν καιρὸ τὸ χέρι σου μυρίζει.

Ἔτσι ἂν κάνῃς κάτι καλὸ καμμιὰ φορά,
Ὕστερα γιὰ πολὺν καιρὸ θὰ νοιώθῃς τὴ χαρά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Η ΑΝΘΟΥΛΑ

Μυθιστόρημα Α. Ζεννεβραιη κατὰ μετάφρασιν Αρ. Π. Κουρτιδου

Τὸ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῆς Διαπλασεως ἄρτι ἐκδοθὲν χαριέστατον τοῦτο ἔργον, ἐν τῷ γαλλικῷ περιοδικῷ Magazin d' Education et de Recretion τὸ πρῶτον δημοσιευθέν, δὲν ἐγράφη μόνον διὰ παιδία ἀλλὰ διὰ πάντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας.

Ὀλίγιστα εἶνε τὰ βιβλία τὰ ὁποῖα δύνανται εὐαρέστως καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος ν' ἀναγνωσθῶσιν ὑπὸ διοπτροφόρων γερόντων καὶ ζωηρῶν ξανθοβοστρύχων ἐγγόνων, ὑπὸ σοβαρῶν ἀνδρῶν καὶ δροσερῶν νεανίδων. Η Ανθουλα εἶνε ἓν ἐκ τῶν σπανίων τούτων ἔργων. Ἠθικὴ ἀληθὴς διαπνέουσα τὰς σελίδας τοῦ ἔργου τούτου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους καθίστησιν αὐτὸ μορφωτικώτατον τοῦ ἤθους ἀνάγνωσμα· ἀλλὰ τὸ ἀθῷον, τὸ παιδικὸν αἴσθημα ὅπερ γεννᾶται μεταξὺ τοῦ Γιάννη καὶ τῆς Ἀνθούλας ἐντεινόμενον βαθμηδὸν καὶ κορυφούμενον παρέχει ἀληθῶς δραματικὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν Ανθουλαν μέχρι βαθέων τῆς καρδίας συγκινοῦσαν μικροὺς καὶ μεγάλους.

Εἰς τὴν κυρίαν δὲ ὑπόθεσιν πόσα ἐπεισόδια ὁτὲ μὲν γραφικά, ὁτὲ δὲ χαρίεντα, ὁτὲ δὲ τραγικὰ συμπλεκόμενα ἐπαυξάνουσι τὸ ἐνδιαφέρον! Ἐνταῦθα μὲν περιγράφεται σπαρακτικῶς ὁ θάνατος τῆς μητρὸς ἐγκαταλειπούσης ὀρφανὴν τὴν μικρὰν κόρην, ἐκεῖ ἡ σκληρότης τοῦ ἀπανθρώπου ἰδιοκτήτου ἀνηλεῶς ἐκδιώκοντος τὸν πτωχὸν πατέρα καὶ τὸ τέκνον ἐκ τοῦ καλυβοσπίτου, καὶ παρέκει ἀναφαίνεται ἀγαθὴ ὡς ἄγγελος καὶ προστατευτικὴ ὡς ἡ Θεία Πρόνοια, ἀκτινοβολοῦσα ἐξ ἀγαθότητος καὶ καλλονῆς ἡ κυρία Ὑψηλάντη. Καὶ ὁ κίνδυνος εἰς τὰ ἀφρίζοντα κύματα τοῦ ποταμίου, καὶ ἡ σκηνὴ τῆς συναντήσεως μετὰ τοῦ λαθροθήρα, καὶ ἡ νὺξ τῆς δολοφονίας κατὰ τοῦ Γιάννη πόσον ζωηρὰ περιγράφονται!

Εικων εκ της «Ανθουλας»

Ἀλλὰ τὸ ὕφος, τὸ ὕφος πρὸ πάντων, τὸ ἀφελές, τὸ γλυκύτατον, τὸ δροσερὸν ὡς ὕδωρ κρυσταλλίνου ῥυακίου, τὸ κελαδοῦν ὡς ὀρνὶν διὰ μέσου φυλλώματος, δίδει ἄρρητον θέλγητρον εἰς τὴν Ανθουλαν. Πολλάκις ἡ ἀφέλεια ἐκείνη ἀποσπᾷ δάκρυα, ἀνέρχεται μέχρι πάθους δι' ἑνὸς ἐπεισοδίου, διὰ μιᾶς λέξεως ἐνίοτε. Διότι ἐντέχνως γνωρίζει ὁ συγγραφεὺς νὰ δονῇ τὰς λεπτοτέρας χορδὰς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας!

Η Ανθουλα δυναμένη ὑπὸ πάντων σχεδὸν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ν' ἀναγνωσθῇ, ἑκάστου ἰδιαίτερον θέλγητρον εἰς αὐτὴν ἀνευρίσκοντος, εἶνε ἄξια νὰ κοσμήσῃ πᾶσαν οἰκογενειακὴν βιβλιοθήκην.

Εικων εκ της «Ανθουλας»

Η μικρὰ αὐτῆς σχετικῶς τιμὴ (τὸ πρωτότυπον τιμᾶται δραχμῶν 7,50 ἐνῷ ἡ παρ' ἡμῶν ἐκδοθεῖσα μετάφρασις ἔχουσα τὰς αὐτὰς τοῦ πρωτοτύπου εἰκόνας τιμᾶται μόνον φράγκων 3,50), ἡ φιλοκαλία τῆς ἐκτυπώσεως καὶ αἱ ἄρισται εὐρωπαϊκαὶ εἰκόνες, αἵτινες κοσμοῦσι τὸ βιβλίον, καθιστῶσι τὴν Ανθουλαν δῶρον καταλληλότατον διὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους.

ΤΑ ΣΚΟΥΛΑΡΙΚΙΑ

(Ἴδε τὴν ἐν σελίδι 105 εἰκόνα, ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου)

Ἐμεγάλωσε ἡ Βέση
κ' ἦλθ' ἡ ὥρα καὶ αὐτὴ
Σκουλαρίκια νὰ φορέσῃ
'ς τὸ μικροῦλί της τ' αὐτί.

«—Μὰ γιαγιάκα μου, πῶς εἶνε
» καὶ πῶς ἄλλαι τὰ φοροῦν;
» Πῶς τὰ 'πέρασαν ἐκεῖναι
» καὶ 'ς ἐμένα δὲν περοῦν;

» — Πρέπει νὰ σου τὰ τρυπήσω »
λέγει πάλιν ἡ γιαγιά.
»—Ὤχ, γιαγιά μου, ἂς τ' ἀφήσω...
» πῶς φοβοῦμαι τὴν κεντιά!

»—Καλ' ἀγόρι θ' ἀπομείνῃς
» μὲ τ' αὐτάκια σου γυμνά;
»—Ὄχι, ἔλα, μὴ μ' ἀφίνῃς...
» νά με, μά...φοβοῦμαι.. νά!.

Ἄχ! τί ὤμορφα τὰ βλέπει!
νὰ τὰ 'φόρει μιὰ στιγμή!
Ὤχ, ὤχ, ὤχ...μὰ ποῦ καὶ πρέπει
νὰ πονέσῃ!.. Ἂς νὰ μή!

«—Μπρὸς 'στὰ κάλλη μὴ φοβᾶσαι
» βελονίτσα μυτερή...
»—Ἄχ, γιαγιάκα μου, θυμᾶσαι,
» ἔτσι σ' ἔκαμαν μικρή; »

Ναί, θυμᾶται.. μὲ τί πόνο!
κ' ἡ γιαγιάκα μιὰ φορὰ
Στὸν καλὸ παλιό της χρόνο
εἶχε 'σὰν κι' αὐτὴ χαρά!

Κ' ἡ μικρὰ 'στὰ γόνατά της,
ἐνῷ τώρα δὰ πονεῖ,
Ποιὸς βαστάει τὴ χαρά της
ποῦ μεγάλη θὰ γενῇ;

«Πᾶν' τὸ χρόνια ἄχ! πᾶνε!» λέει,
κ' ἡ γιαγιὰ πικρογελᾷ...
Κ' ἡ μικροῦλα ἐνῷ κλαίει,
ἡ καρδοῦλά της γελᾷ!

Ιω. Κ. Καμπουρογλος

ΔΥΟ ΜΙΚΡΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΤΟ ΒΙΟΛΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΤΟΞΟΝ

Εἰς βιολιστὴς ἔπαιζεν εἰς μίαν συναυλίαν. Τὸ μουσικὸν ὄργανον ἀπὸ τὰς καλλιτεχνικὰς χεῖράς του παιζόμενον ἐξέβαλλεν ἁρμονικοὺς ἤχους οἱ δὲ ἀκροαταὶ ἐχειροκρότουν μὲ ἐνθουσιασμόν.

Τὸ τόξον τότε λέγει εἰς τὸ βιολίον:

— Ἀκοῦς πῶς μὲ θαυμάζουν; Κινοῦμαι ἐπάνω, κάτω, εἶμαι ὅλον ζωή· εἰς ἐμὲ ἀνήκει ὅλη ἡ δόξα.

— Εἶσαι ἀνόητον, ἀπεκρίθη τὸ βιολίον· αἱ χορδαί μου παράγουν τοὺς γλυκεῖς αὐτοὺς τόνους καὶ ὄχι σύ· ἐμὲ χειροκροτοῦν καὶ ὄχι σέ·

— Πολὺ περήφανο μοῦ φαίνεσαι.

— Καὶ σύ, ποὺ δὲν κάνεις ἄλλο τίποτε παρὰ νὰ ξύνῃς τὰς χορδάς μου, εἶσαι πολὺ ξιππασμένον.

Τὸ μουσικὸν τεμάχιον ἐτελείωσε· ὁ δὲ μουσικὸς ἔθηκε τὸ τόξον καὶ τὸ βιολίον εἰς τὴν θήκην των τὴν ὁποίαν ἔκλεισε.

Τὰ δύο ὑπερήφανα ὄντα ἠναγκάσθησαν νὰ σιωπήσουν καὶ ἡ φιλονεικία των ἐτελείωσε.

Εἰς τὸν κόσμον πολλοὶ ἄνθρωποι ὁμοιάζουν μὲ τὸ τόξον αὐτὸ καὶ τὸ βιολίον· ὅπως αὐτὰ ἤθελον νὰ οἰκειοποιηθοῦν τὴν ἀξίαν τοῦ μουσικοῦ, οὕτω καὶ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι προσπαθοῦν νὰ ἐπιδειχθοῦν μὲ ξένα προτερήματα.

Η ΚΑΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« Νὰ σοῦ 'πῶ, ἡ ζωή γιὰ σένα εἶνε εὔκολη, ἐψιθύρισεν ἡ χύτρα πρὸς τὸ τσαγερόν. Ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ κάθεσαι αὐτοῦ ἥσυχα, σὰν κομμία μεγάλη κυρία, καὶ ἄλλη δουλειὰ δὲν κάμνεις παρὰ νὰ βράζῃς ὀλίγον νερὸν ἢ νὰ ψιθυρίζῃς κανένα τραγουδάκι.

— Κάμνω ὅ,τι μοῦ δίδουν νὰ κάμω, καὶ τὸ κάμνω τραγουδῶντας. Ἐπειδὴ σὺ δυσαρεστεῖσαι μὲ τὴς πατάτες καὶ μὲ τὰ χορταρικά, ἐπειδὴ τὸ τηγάνι τσιτσιρίζει καὶ πιτυλίζει τριγύρω του ὅταν τηγανίζῃ αὐγὰ ἢ ἄλλο τι νομίζετε καὶ οἱ δύο σας ὅτι ἐργάζεσθε τάχα περισσότερον ἀπὸ ἐμέ. Ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον κάμνει κανεὶς τὸ ἔργον του. Ἐγὼ κάμνωντας τὴν ἐργασίαν μου τραγουδῶ διαρκῶς.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἂν κάνῃς φρόνιμα, ἔλεγεν εἰς τὸν Πέτρον ἡ γιαγιά του, θὰ σου κάνω τὴν πρωτοχρονιὰ ἕνα ὡραῖον δῶρον.

Καὶ ὁ Πέτρος μετά τινα σκέψιν:

—Πές μου, γιαγιά, τί δῶρον θὰ εἶνε ἐκεῖνο, γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν ἀξίζῃ τὸν κόπον νὰ εἶμαι φρόνιμος τόσες ἡμέρες.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μελίσσης.

— Γιατί κλαῖς, μικρό μου, γιατί κλαῖς; ἠρώτα τὸν μικρούλην Παῦλον ὁ θεῖός του.

— Νά, ἡ μητέρα μοῦ ἔβαλε ἕνα συναπισμὸ κεῖ μικρὸ ἀπ' ἐκεῖνόν που ἔβαλε 'ς τὸν ἀδελφό μου τῆς προάλλες, ὅταν ἦταν κ' ἐκεῖνος κρυωμένος.

Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Ζιζάνιον.

Ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ τὸν μικρὸν Σωτήρην:

— Λοιπόν, Σωτήρη, ὁ βοῦς, εἰπες, ἔχει τέσσαρας πόδας, δύο ὀφθαλμοὺς καὶ μίαν κεφαλήν. Τί ἄλλο ἔχει ἀκόμη;

Ἐπειδὴ ὁ Σωτήρης δὲν εὗρεν νὰ ἀποκριθῇ, ὁ φίλος του Ἀναστάσης θέλων νὰ τον βοηθήσῃ ἔθεσε τὰς χεῖράς του ἄνω τοῦ μετώπου του καὶ τας ἔκινει διὰ νὰ τον κάμῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἔχει καὶ δύο κέρατα.

Ἀλλ' ὁ Σωτήρης ἰδὼν τοῦτο καὶ νομίσας ὅτι ἐννόησε τί του ἔλεγεν ὁ φίλος του, ἐφώναξε μὲ χαράν:

—Καὶ δύο χεῖρας!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ζωλλέντου.

Διάλογος μεταξὺ δύο παιδίων:

Ο ΝΙΚΟΣ. Δὲν ξέρεις τί παθαίνω· ἅμα πιῶ τὸ βράδυ ἕνα καφὲ εἶνε ἀδύνατον πλέον νὰ κοιμηθῶ.

Ο ΤΑΚΗΣ. Ἐγὼ παθαίνω τὸ ἐναντίον· ἅμα κοιμηθῶ εἶνε ἀδύνατον πλέον νὰ πιῶ καφέ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ζωηροῦ.

Ἡ μήτηρ τοῦ Τοτοῦ τῷ εἶπε μίαν ἡμέραν·

—Μοῦ ὑπόσχεσαι, Τοτό μου, ὅτι ἀπὸ σήμερα θὰ φρονιμεύῃς καὶ θὰ εἶσαι καλὸ παιδί;

—Ναί, μαμά μου, σοῦ το ὑπόσχομαι.

—Αἴ! νὰ λοιπὸν πάρε τι αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσί σου μιὰ δεκάρα.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Τοτὸς ἤρχισε πάλιν τὰς τρέλλες του.

—Μὰ ἐπὶ τέλους, Τοτό, ἔτσι τηρεῖς τὴν ὑπόσχεσίν σου;

—Ὄχι, μαμά μου, ἤθελα νὰ σοῦ το ὑποσχεθῶ κι' ἄλλη μιὰ φορά...

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κόμματος.

ΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ ΗΜΩΝ

Λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ 8ου ἔτους τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ καὶ τοῦ 4ου τῆς ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ παρακαλοῦμεν τοὺς κυρίους συνδρομητὰς ὅπως εὐαρεστηθῶσι νὰ ἀνανεώσωσιν ἐγκαίρως τὴν συνδρομήν των διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1887, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

Τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς [Διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι φρ 5 καὶ μετὰ τῆς ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ φρ. 7,50· διὰ δὲ τοὺς ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ χρυσᾶ φρ. 6 καὶ μετὰ τῆς ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ χρυσᾶ φρ. 9] ἀποστέλλεται διὰ συστημένης ἐπιστολῆς εἴτε ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ κ. Ν. Π. Παπαδόπουλον Ὑδραῖον, ἢ πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον Κεχρόλου Βίλμπερ.

Ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ εἶνε δεκτὸν τὸ ἀντίτιμον καὶ εἰς χαρτονομίσματα ἢ γραμματόσημα παντὸς κράτους.

Οἱ διὰ τῶν κ.κ. ἀντιπροσώπων μας λαμβάνοντες τὸ φύλλον παρακαλοῦνται ἐπίσης νὰ ἀνανεώσωσιν ἐγκαίρως τὴν συνδρομήν των παρ' αὐτοῖς, ἵνα καὶ οὗτοι δυνηθῶσι νὰ κάμωσιν ἐγκαίρως τὰς παραγγελίας των πρὸς ἡμᾶς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ναί, μικρέ μου *Ἥρως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως*, ἠπόρουν διατί τόσον καιρὸν δὲν μου ἔγραφες, καθὼς ἐπίσης ἀπορῶ διατὶ παραπονεῖσαι ὅτι δὲν σου ἐστείλα τὸ 8ον τεῦχος τῆς ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ, ἀφοῦ εἰς τὴν ἐπιστολήν σου δὲν μου γράφεις καὶ τὸ ὄνομά σου· νομίζεις λοιπὸν ὅτι δύναμαι νὰ ἀναντεύσω τὸ ὄνομά σου ἀπὸ τὸ ψευδώνυμόν σου; ἢ μήπως το γνωρίζουν οἱ γραμματοκομισταί, ὥστε νὰ σοῦ το στείλω μὲ τὸ ψευδώνυμον;

Εἰς ὅλους λοιπόν, εἰς ὅλους, ἀγαπητέ μου *Ζήνων Κιτιεῦ*, εἰς ὅλους, ἤρεσεν, ὡς βλέπω, τὸ διήγημα: *Εἰς ἀναζήτησιν Μέλλοντος*. Ὕστερον ἀπ' αὐτὸ σᾶς ἑτοιμάζω καὶ ἄλλο ἐπίσης ὡραῖον διήγημα τόσον ὡραῖον ὥστε, φανταστῆτε, ἐβραβεύθη ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ Ἀκαδημίαν!

Περαστικά σου, ἀγαπητέ μου *Ἔνδοξε Περικλῆ*, περαστικά σου· φαντάζομαι πόσον κινέναι θὰ ἐπῆρες καὶ μὲ τί μορφασμοὺς θὰ τοὺς ἔπινες! ὑπομονή· τώρα ποὺ ἔγινες καλὰ προφυλάττου καὶ πρόσεχε τὴν ὑγείαν σου.

Καλά, ἀρκετὰ καλὰ περιέγραψες τὴν Πεντηκοντετηρίδα τοῦ Ἀρσακείου, προσφιλεστάτη *Μορὴ τοῦ Ἀρκαδίου*, καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ καταγίνεσαι εἰς τοιαύτας περιγραφάς. Δὲν πρέπει νὰ λυπῆσαι ὅτι τελειώνει ὁ «Μικρὸς Ἥρως» διότι, ἂν λυπῆσαι πάντοτε ὅταν τελειώνῃς ἓν ὡραῖον ἀναγνωσμα, τότε θὰ σε κρατῶ αἰωνίως λυπημένην, διότι ἑτοιμάζω διὰ δημοσίευσιν τόσα ἄλλα ἐπίσης ὡραῖα καὶ ἴσως μάλιστα ὡραιότερα, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ θὰ τελειώσουν, ὡς ὅλα τὰ πράγματα εἰς τὸν κόσμον ἔχουν τὸ τέλος των. Φίλησε ἐκ μέρους μου τὴν ἀδελφήν σου *Λιόνα* καὶ εἰπέ της ὅτι ἐφέτος πολὺ τὴν ἐπεθύμησαν τὰ κεραμύδιά μας.

Πόσον, μὰ πόσον πολὺ χαίρω διὰ τὴν μεγάλην σου ἀγάπην, προσφιλέστατε *Γεώργιε Καστριώτη*, δὲν πρέπει ὅμως ν' ἀφίνῃς πρὸς χάριν μου τὸ φαγητόν σου, διότι γνώριζε ὅτι ἡ διανοητικὴ τροφὴ πρέπει πάντοτε νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὴν σωματικήν. Εἰς τὸ ἑξῆς θὰ σε ἐπισκέπτωμαι εἰς τὴν νέαν σου διεύθυνσίν σου.

Ἰδοὺ λοιπόν, μικρά μου *Καϊδεμένη*, ὅτι ἐτελείωσε πλέον ἡ ἀνυπομονησία σου διὰ τὸν «Μικρὸν Ἥρωα» ἐπῆρε τέλος, ἐπῆρε τέλος!

Ἂν θέλῃς, ἀγαπητὲ *Νεαρὲ Πολεμιστὰ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς*, μίκρυνε ὀλίγον τὸ ψευδώνυμόν σου καὶ κόψε μερικὰ ἀπὸ τὰ 31 στοιχεῖά του. Δὲν πρέπει, μικρέ μου, νὰ παραπονῆσαι ὅτι δὲν ἀπήντησα ἰδιαιτέρως εἰς τὰς ἐπιστολάς σου, ἐπειδὴ ἐπερίμενα νὰ σου ἀπαντήσω εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ φύλλου μου ὅπου ἀπαντῶ εἰς τὰς ἐπιστολὰς ὅλων τῶν συνδρομητῶν μου· γράφε μου συχνὰ καὶ περίμενε εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ φύλλου τὰς ἀπαντήσεις μου.

Δὲν ἐνόμιζα ὅτε μ' ἐλησμόνησες, ἀγαπητὲ *Π. Τυραγαλῆ*, ὅμι, δὲν το ἐνόμιζα, ὑπέθετον ὅτι κάτι θὰ σου συνέβη καὶ δὲν μου ἔγραψες, ἐλυπήθην ὅμως πολὺ ὅταν ἔμαθον ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐπιστολῆς σου προῆλθεν ἐξ ἀσθενείας καὶ σοῦ εὔχομαι περαστικά.

Εὖγε, εὖγέ σου, ἀγαπητὲ *Λαβύρινθε τῆς Κρήτης*, μάνθανε μουσικήν, διότι αὕτη λεπτύνει τὴν καρδίαν καὶ ἐξευγενίζει τὰ αἰσθήματα· γράφε μου ὅμως καὶ ἐνίοτε.

Σὲ συγχωρῶ, μικρέ μου *Κοκό*, διὰ τὸ ἀκατάστατον γράψιμόν σου, διότι γνωρίζω ὅτι προέρχεται ἕνεκα τῆς πολὺ μικρᾶς ἡλικίας σου· καταγίνου ὅμως πάντοτε, καταγίνου.

Καθόλου δὲν ἀμφιβάλλω προσφιλής μου *Ἀτρόμητος Μπουμπουλίνα*, ὅτι ὅσον προχωρεῖ ὁ καιρὸς τόσον καλλίτερα θὰ μάθῃς νὰ γράφῃς· περὶ τούτου μὲ πείθουν αἱ ἐπιστολαί σου, αἱ ὁποῖαι ὁλονὲν μοῦ ἀρέσουν περισσότερον μὲ τὸ ὑψηλὸν ἀφελές των ὕφος. Διαβίβασε, παρακαλῶ, τὰς εὐχαριστίας μου εἰς τὴν καλὴν σου μητέρα διὰ τὴν πρός με ἀγάπην της.

Ἐρωτήσεις, πληροφορίαι, ἀσπασμοί, προσρήσεις. *Ο. Θ. Θεοδοσιάδης* ἀσπάζεται τὸν *Βυζάντην* καὶ *Ζαφειράτον*.—Ὁ *Λαβύρινθος τῆς Κρήτης* ἀσπάζεται τὸν *Λαδωμένον Ποντικὸν* καὶ τὸν *Ἄρην*. — Ὁ *Γόρδιος Δεσμὸς* ἀσπάζεται τὸν *Βασιλέα τῆς Ἐρήμου* καὶ τὸν *Ὑπερήφανον Μονάρχην*, προσφέρει δὲ τὰς προσρήσεις του εἰς τὴν *Μαρίαν Μπότη*. — Ἡ *Μονὴ τοῦ Ἀρκαδίου* προσφέρει τὰς προσρήσεις της εἰς τὸν *Πετεινόν*, τοῦ ὁποίου ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἢ τοὐλάχιστον τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματός του — Ὁ *Γεώργιος Καστριώτης* συγχαίρει τὸν *Ἄρην* καὶ τὴν *Λευκόπεπλον Νύμφην τῶν Δασῶν*, προσφέρει δὲ τοὺς ἀσπασμούς του εἰς τὸν *Πρίγκηπα Ζιλάχ*, *Σπυρίδωνα Βίγλη*, *Ναύαρχον Μιαούλην* καὶ *Ἀτρόμητον Μπουμπουλίναν*, τῆς ὁποίας ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἢ τοὐλάχιστον τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματός της εἰς δὲ τὸν *Ναύαρχον Μιαούλην* λέγει ὅτι τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματός του εἶνε *Φωκ. Τουρ.* — Ὁ *Γενναῖος Πολεμιστὴς* ἀσπάζεται: τὸν *Σπηνθῆρα*, τὸν *Ψεφέκον*, τὸν *Πετεινὸν* καὶ τὴν *Πάπιαν τοῦ Γιαλοῦ*, τῆς ὁποίας ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἢ τὰ ἀρχικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα. — Ὁ Ἔνδοξος Περικλῆς προσφέρει τὰς προσρήσεις του εἰς τὸν *Οὐράνιον Ἄγγελον*, *Νικήταν τὸν Τουρκοφάγον* καὶ *Μέλανα Ἀετόν*.—Ὁ *Ψεφέκος* λέγει εἰς τὸ *Ζιζάνιον* ὅτι ὀνομάζεται Αἰμυλία Δ. Κωστῆ καὶ το παρακαλεῖ, ἐὰν θέλῃ καὶ αὐτό, νὰ τῇ εἴπῃ τὸ ὄνομά του· πρὸς τούτοις προσφέρει τοὺς ἀσπασμούς του εἰς τὴν *Ῥοδοδάφνην*, *Χωρικὴν* καὶ *Ἀμφιτρίτην*. — Ἡ *Ἀθηγανὶς* λέγει εἰς τὴν *Πάπιαν τοῦ Γιαλοῦ* ὅτι τῆς εἶνε ἀδύνατον νὰ τῇ εἴπῃ τὸ ἀληθὲς ὄνομά της, ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τῆς *Ῥοδοδάφνης*, ἢ τοὐλάχιστον ἐὰν εἶνε συγγενὴς τοῦ *Ἄρεως*, πρὸς τὸν ὁποῖον προσφέρει τὰς προσρήσεις της. — Ὁ *Ζήνων Κιτιεὺς* προσφέρει τοὺς ἀσπασμούς του εἰς τὸν *Πολεμιστὴν τοῦ 1821* καὶ εἰς τὸν *Ἥρωα τῆς Καλαμπάκας*. — Ἡ *Ἀμφιτρίτη* στέλλει τὰς προσρήσεις της εἰς τὴν *Λευκόπεπλον Νύμφην τῶν Δασῶν* καὶ τὸν Πολεμιστὴν τοῦ 1821, πρὸς ὃν λέγει ὅτι τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματός της εἶνε Ε. Θ. ὅτι εἶνε 11 ἐτῶν καὶ ὅτι κατοικεῖ εἰς Μασσαλίαν, συγχαίρει δὲ τὸν *Ἄρην*.—Ὁ *Ἥρως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως* προσφέρει τὰς προσρήσεις του εἰς τὸν *Ἄρην* καὶ εἰς τὴν *Λευκόπεπλον Νύμφην τῶν Δασῶν*, συγχαίρει δ' αὐτοὺς διὰ τοὺς ἐπιτυχεῖς διαγωνισμούς των.—Ἡ *Ἀτρόμητος Μπουμπουλίνα* χαιρετίζει τὸν *Γέροντα τοῦ Μωριᾶ*, καὶ τὴν *Ῥοδοδάφνην*, ἀσπάζεται δὲ τὴν *Ἀθηγανίδα*, τὴν *Δρόσον τῆς Αὐγῆς*, καὶ τὴν *Λευκόπεπλον Νύμφην τῶν Δασῶν* ἧς ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

104. Ἐλλιποσύμφωνον. "Ο"ι—"ἐ"—"ἔ"ει—"ἀ—ἀ"ούη"—ἀ"ὺ—ἄ"ου"—οὔ"ε—"ὺ—ὁ—Ψ"ιο"—"ἑ"ει—"ἀ—"ἐ"η". — "αἰ—ὅ"ι—"ἐ"—"ἑ"ει"—"ἀ—"ἔ"η"—οὔ"ε—"ἀ—ἀ"ούη"—"ἑ"ει.

Ἐστάλη ὑπὸ Αἰκατερίνης Κ. Σκοπέτου.

105. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτον εἶνε πρόθεσις, τὸ δεύτερον ἡμέρα.
Τὸ σύνολόν μου δὲ θεὰ πασῶν ἀρχαιοτέρα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐνδόξου Ἕλληνος.

106. Λεξίγριφος.

Κρύον, ψυχρὸν τὸ πρῶτόν μου, ἄνθος τὸ δεύτερόν μου
Κ' ἐπίσης ἄνθος εὔοσμον εἶνε τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μικρούλας Τραλαλά.

107 Αἴνιγμα

Γαϊδοῦρι λέγαμεν συχνὰ
Ὅταν ὑβρίζωμεν τινὰ
Κ' ἐκεῖνος, ἐννοεῖται,
Πολὺ δυσαρεστεῖται.
Ἀλλ' εἶνε κ' ἕνας εἰς τὴν γῆ,
Ποὺ λέγει καὶ ὁμολογεῖ
Πως τάχα εἶνε ὄνος
Ἐνῷ δὲν εἶνε ὄνος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀρμονίου.

108. Ἀναγραμματισμός.

Ἔλαβα καὶ ἐγὼ μέρος εἰς τὸν πόλεμον τῆς Τροίας
Κ' ἐπολέμησα ἐνδόξως πλήρης ρώμης καὶ ἀνδρείας.
Ἐὰν παίζων δὲ θελήσῃς νὰ με ἀναγραμματίσῃς
Τ' ὄνομα μιᾶς ἠπείρου παρευθὺς θὰ σχηματίσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀτρομήτου Μπουμπουλίνας.

109. Μεταγραμματισμός.

Κολυμβῶ, πλὴν νὰ πετάξω
Μὴ φοβοῦ, ἰσχὺν δὲν ἔχουν
Τὰ λευκά μου τὰ πτερά·
Ἂν τὸ στῆθος μου ἀλλάξω,
Νῆσος εἶμαι καὶ με βρέχουν
Τοῦ Αἰγαίου τὰ νερά.

Ἐστάλη ὑπὸ Θ. Θεοδοσιάδου.

110. Παίγνιον. Διὰ τῶν ἐντὸς τῶν κάτωθι ὀκτὼ τετραγωνιδίων λέξεων σχημάτισον γνωμικόν τι.

ἰσοδυναμεῖ	τοῦ	ὅρκον	μὲ
τιμίου	λόγος	ὁ	ἀνθρώπου

Ἐστάλη ὑπὸ Προσφόρου Ἀναγνώστου.

111. Ἀπροσδόκητον. Διατί δὲν γίνεται νὰ βρέχῃ δύο ἡμέρας κατὰ σειράν;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἥρωος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

112. Ἀκροστιχίς. Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων ἐννέα λέξεων ἀπαρτελοῦσι τὸ ὄνομα ἀρχαίου στρατηγοῦ.

1. Καρπαφόρον δένδρον. 2. Ἄνθος εὐῶδες. 3. Νόμισμα. 4. Αἱμοβόρον θηρίον. 5. Θεὰ τῶν ἀρχαίων. 6. Ἁρπακτικὸν πτηνόν. 7. Βασιλεὺς τῆς Περσίας. 8. Ἥρως. 9. Νῆσος τῆς Ἑλλάδος.

Ἐστάλη ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως.

Αἱ λύσεις τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ πνευματικῶν ἀσκήσεων καὶ τὰ ὀνόματα τῶν λυτῶν θὰ δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ ἑπόμενον φυλλάδιον.